

WWW.STAT.GOV.RS

T ТЕНДОВИ RENDS

- ТЕМАТСКИ ТЕКСТОВИ
SUBJECT MATTER ISSUES
- АКТИВНОСТИ
ACTIVITIES
- ФИНАЛНА ТРАЖЊА
FINAL DEMAND
- СПОЉНА ТРГОВИНА
EXTERNAL TRADE
- ЗАПОСЛЕНОСТ
EMPLOYMENT
- РАСПОДЕЛА
DISTRIBUTION
- ЦЕНЕ
PRICES
- МОНЕТАРНИ СЕКТОР
MONETARY SECTOR

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ

REPUBLIC OF SERBIA
REPUBLIC STATISTICAL OFFICE

СЕПТЕМБАР

2010

SEPTEMBER

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ

*REPUBLIC OF SERBIA
REPUBLIC STATISTICAL OFFICE*

www.stat.gov.rs

ISSN 1820-1148

ТРЕНДОВИ
TRENDS

СЕПТЕМБАР
БЕОГРАД

2010

SEPTEMBER
BELGRADE

Издавач: Републички завод за статистику,
Београд, Милана Ракића 5

За издавача: др Драган Вукмировић,
директор

The publisher: Republic Statistical Office,
Beograd, Milana Rakića 5

For the publisher: Dragan Vukmirivić, PhD
Director

Редакција:

др Миладин Ковачевић - руководилац
Мирослав Јанковић
мр Драги Стојиљковић
мр Милена Раданов-Радичев
мр Нада Ђерић

Editorial board:

Miladin Kovačević, PhD - Editorial Chief
Miroslav Janković
Dragi Stojiljković, MSc.
Milena Radanov-Radičev, MSc.
Nada Đerić, MSc.

Анализа података и графикана: мр Нада Ђерић
База података: мр Нада Ђерић
Унос података и програмирање: мр Нада Ђерић,
Милена Миловановић,
мр Милена Раданов-Радичев
Графикони и табеле: мр Милена Раданов-Радичев,
мр Нада Ђерић,
Весна Златановић

Analysis of data and graphs: *Nada Đerić, MSc.*
Data base: *Nada Đerić, MSc.*
Data entry and programming: *Nada Đerić, MSc.,*
Milena Milovanović,
Milena Radanov-Radičev, MSc
Graphs and tables: *Milena Radanov-Radičev, MSc.,*
Nada Đerić, MSc.
Vesna Zlatanović

Методологија: мр Нада Ђерић,
мр Милена Раданов-Радичев

Methodology: *Nada Đerić, MSc.,*
Milena Radanov-Radičev, MSc.

Уређивање тематских прилога:
мр Милена Раданов-Радичев,
мр Нада Ђерић

Editing subject matter issues:
Milena Radanov-Radičev, MSc.,
Nada Đerić, MSc.

Лектура: Емилија Видановић

Proof-reading: *Emilija Vidanović*

Превод: мр Милена Раданов-Радичев,
мр Нада Ђерић,
Весна Аралица

Translating: *Milena Radanov-Radičev, MSc.,*
Nada Đerić, MSc.,
Vesna Aralica

Интернет технологија: мр Нада Ђерић,
Ирена Димић

Internet technology: *Nada Đerić, MSc.,*
Irena Dimić

Дизајн корица: мр Милена Раданов-Радичев

Design of covers: *Milena Radanov-Radičev, MSc*

Израда корица: Јован Ђерић

Covers made by: *Jovan Đerić*

Тематски прилози и коментари изражавају мишљења аутора и, према томе, не представљају званичне ставове матичне институције.

Subject matter issues and comments express the opinions and the attitudes of the authors, therefore they should not be taken as official attitudes of the home office.

Септембарски број ТРЕНДОВА, стандардно, доноси заокружене податке за прво полугође текуће године за серије из области саобраћаја и грађевинарства, као и првих осам месеци текуће 2010. године, за остале серије.

Посебно, две серије о ценама имају податке и за септембар текуће године (серије: цене на мало, и трошкови живота).

Изузетно, у овом броју, подаци за све серије из сегмента **МОНЕТАРНИ СЕКТОР** постоје закључно са јулом ове године. Подаци за август текуће године касне јер је у току усаглашавање банака с новим УССПО обрасцем, прописаном од стране Рачуноводства и финансија НБС.

База временских серија је проширена са пет нових серија из домена **СПОЉНЕ ТРГОВИНЕ** (у *USD*), серије са подацима о увозу (некласификовано по *BEC* намени, и по намени *EU*), и аналогне серије са подацима о извозу, као и серија са подацима о трговинском салду. Ове серије ће убудуће бити редовно представљане у ТРЕНДОВИМА.

Измене у методологији евалуирања података статистике **СПОЉНЕ ТРГОВИНЕ** су условиле да се подаци за ове серије унеколико разликују од досадашњих.

Истовремено је искључена из презентације серија о слободним радним местима Националне службе за запошљавање, из области **ЗАПОСЛЕНОСТ**, а у складу са одредбама Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености.

(Садржај **Базе временских серија РЗС** ће убудуће бити објављиван само почетком године, у мартовском броју ТРЕНДОВА).

Препоручујемо нашим читаоцима специјалну тему овог броја из области Статистике економских односа са иностранством, **Преглед спољнотрговинске размене Републике Србије у периоду од 1988. до 2009. године**, аутора Јасмине Црномарковић из Републичког завода за статистику.

As before, September 2009 issue of TRENDS publication presents data series for the first half of the current year for transport and construction series, and the data for the first eight months for most of the series presented.

Exception is with two prices series for which the data are available for the first nine months of the current year.

Exceptionally, in this issue, the data for series on Monetary sector are available till July of the current year included. The data for August are delayed due to the introduction of the new USSPO Form, prescribed for banks by the National Bank of Serbia's Accounting and Finance.

The time series data base is now enlarged with five new series from EXTERNAL TRADE sector (expressed in USD). Those are the data series on imports (unclassified by BEC destination, and unclassified by EU destination) and the analogous data series on exports, as well as the series on commercial balance. Starting this issue of TRENDS, these series will regularly be presented.

The methodological changes in evaluating data on EXTERNAL TRADE statistics caused some differences in values of data series compared to previously presented data.

At the same time, the data series on job vacancies - the labor supply, from the EMPLOYMENT sector, and supplied by National Employment Service, will be excluded from now on due to the Law on Employment and Unemployment insurance.

(The Time Series Data Bases in SORS will be presented only in the March issue of TRENDS, at the beginning of a year).

We recommend to our readers the special topics of this issue prepared by External Trade Statistics Department of SORS, External Trade of the Republic of Serbia, in 1988-2009, by Jasmina Crnomarković, Republic Statistical Office.

С а д р ж а ј	Страна <i>Page</i>	<i>Contents</i>
Преглед спољнотрговинске робне размене Републике Србије у периоду 1988-2009. године	<i>i</i>	<i>External trade of the Republic of Serbia in 1988 - 2009</i>
Активности	<i>1</i>	<i>Activities</i>
Финална тражња	<i>7</i>	<i>Final demand</i>
Спољна трговина	<i>13</i>	<i>External trade</i>
Запосленост	<i>21</i>	<i>Employment</i>
Расподела	<i>25</i>	<i>Distribution</i>
Цене	<i>29</i>	<i>Prices</i>
Монетарни сектор	<i>35</i>	<i>Monetary sector</i>
Методолошка објашњења	<i>39</i>	<i>Methodological explanations</i>

ПРЕГЛЕД СПОЉНОТРГОВИНСКЕ РОБНЕ РАЗМЕНЕ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
У ПЕРИОДУ 1988-2009. ГОДИНЕ

EXTERNAL TRADE OF THE REPUBLIC OF SERBIA
IN 1988 - 2009

Јасмина Црномарковић,
Републички завод за статистику

Jasmina Crnomarković,
Republic Statistical Office

САЖЕТАК

SUMMARY

У периоду 1988-2009. године догодиле су се многе промене у обиму и донекле у структури спољне трговине Републике Србије. На те промене утицала су дешавања унутар бивше СФРЈ, као и измењен амбијент и статус бивше СР Југославије у међународној заједници. Република Србија је у једном краћем периоду била и у саставу СЦГ (Србија и Црна Гора), све до коначног одвајања Црне Горе у мају 2006. године.

Поред сецесије четири републике СФРЈ, СР Југославији су уведене међународне санкције 31. маја 1992. године и октобра 1998. године. Посебна назнака је на 1999. години, коју карактеришу НАТО бомбардовање и велика разарања привреде. Година 2000-та, посебно њена друга половина, у знаку је скидања већег дела санкција и поновног укључивања наше земље у велики број међународних институција.

Спољнотрговинска робна размена, у сваком од назначених периода, је имала своје специфичности, нарочито у домену обухвата, као резултат општег положаја земље. Поређење података из различитих периода би захтевало далеко детаљнији аналитички приступ. Ниво овог рада је само приказ структуре спољнотрговинске робне размене унутар сваког од периода, и коментарише се засебно.

In 1988-2009 period, numerous changes in external trade of the Republic of Serbia have been involved concerning the range of goods included in trade, as well as the structure of the trade. Those changes were caused by political events in the former SFRY, and the perception of the new political status of FRY in the international community. The Republic of Serbia was part of the State-Union of Serbia and Montenegro until 2006 when Montenegro seceded.

Besides the secession of the four former republics of SFRY there were international sanctions imposed in the period from May, 1992 to October, 1998. Special impact to external trade was in 1999, when NATO bombing took place and caused large destruction of Serbian economy. During 2000, specially the second half of the year, a larger part of sanctions was lifted, and the country has become involved again in many international institutions.

External trade recorded in each of the periods defined was very specific as an effect of thru general position of the country. Comparing data from different periods would assume one far more detailed analysis. The analytic attitude of this article is just to present the structure of the external trade data within each period, and comment them separately.

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Сврха истраживања је преглед спољнотрговинског робног промета Републике Србије у временском периоду, који се грубо може поделити у четири етапе:

- период пре санкција, **1988-1991.** године,
- период за време санкција, **1992-1995.** године (без приказа података),
- период **1996-1999.** године, који обухвата време после делимичног укидања санкција Србији, средином 1996. године, као и 1999. годину са изолацијом од великог дела светске заједнице,

- период од **2000.** године на овамо, са поновним укључивањем земље у многе међународне финансијске и друге привредне токове.

Намера је да се поређењем периода, пре и после санкција, утврде најважније **промене у структури извоза и увоза**, у укупном обиму робне размене и у кретању спољнотрговинског биланса. Са друге стране, период после 2000. године има своје специфичности и заслужује посебне коментаре.

2. ОБУХВАТ СПОЉНОТРГОВИНСКЕ РОБНЕ РАЗМЕНЕ, 1988-2009. године

Подаци о спољнотрговинској робној размени су разврстани према намени производа *BEC (Broad Economic Categories)*, по робним секторима *СМТК* - ревизија 3 (Стандардне међународне трговинске класификације), и по земљама (намене/порекла). Укључују се и подаци о извозу и увозу који се односе на послове обраде, дораде и прераде (активни и пасивни преправни промет). Сви подаци су дати само у америчким доларима, због дужине серије, а у циљу упоредивости.

Сам обухват података у овако дугој серији је у више наврата мењан. Подаци су приказани по специјалном систему трговине. Од 01.01.2010. године, по препорукама статистичког уреда УН, уведен је **општи систем трговине**, који представља шири концепт и код извоза и увоза обухвата сву робу која улази на економску територију земље или је напушта, са изузетком робе која је у транзиту. Дакле, на овај начин је „заокружена“ обрада података у статистици спољне трговине по специјалном систему трговине.

У оквиру специјалног система трговине постоје две дефиниције спољнотрговинске робне размене: строга и ублажена дефиниција, у зависности од тога да ли се одређена роба (увезена на дораду, обраду и прераду или она након унутрашње дораде, обраде и прераде, као и роба која улази или излази из слободне индустријске зоне) обухвата у извозу и увозу. Подаци за период од 2003. године приказани су по методологији која има већи обухват код обраде података (укључује се враћена роба, финансијски закуп и реекспорт).

Распад СФРЈ је изменио услове за спољну трговину али је изменио и смисао некадашњих података. Продаја роба произведених у Републици Србији другим републикама до 1991. године није укључена у податке о извозу. Исто тако, куповина роба других република СФРЈ, за потребе Републике Србије до 1991. године, није укључена у податке о увозу.

Подаци од 1996. године региструју промет СР Југославије са Босном и Херцеговином, Македонијом, Хрватском и Словенијом као спољнотрговински робни промет. Црна Гора је укључена од 2006. године као спољнотрговински партнер.

Промена државне границе мења садржај података о извозу и увозу и ремети њихову упоредивост.

Ово, нарочито треба имати у виду, при коришћењу и анализи података презентованих у овом раду.

Подаци за Косово и Метохију од 1999. године нису расположиви и не улазе у укупне податке за Републику Србију.

Извор података за статистику спољне трговине је **Јединствена царинска исправа** (коју делимично обрађује Управа царине). Даља обрада за потребе статистике спољне трговине се врши у Заводу за статистику.

Обим, динамика и структура спољне трговине Републике Србије приказани су у више табела и пратећих графикана. Уз сваку табелу приложен је краћи текст у намери да се истакну најочљивије особености датог периода. При томе, најчешће се пореде 1991. година, као последња година пре увођења санкција и 1997. година, као прва репрезентативнија година после делимичног уклањања санкција. Период за време санкција нашој земљи, од стране већег дела међународне заједнице, није приказан у овом раду.

Због дужине периода, неке табеле и пратећи графикани, условно су приказани из два дела (до и од 2000. године) и у тим оквирима су и коментарисани.

3. ОБИМ СПОЉНОТРГОВИНСКЕ РОБНЕ РАЗМЕНЕ, 1988-2009. године

Укупну спољнотрговинску размену чине увоз и извоз роба заједно. Обим спољнотрговинске робне размене (**Табела 1, колона 5**) је имао највећу вредност 2008. године, када је износио близу 34 милијарде долара.

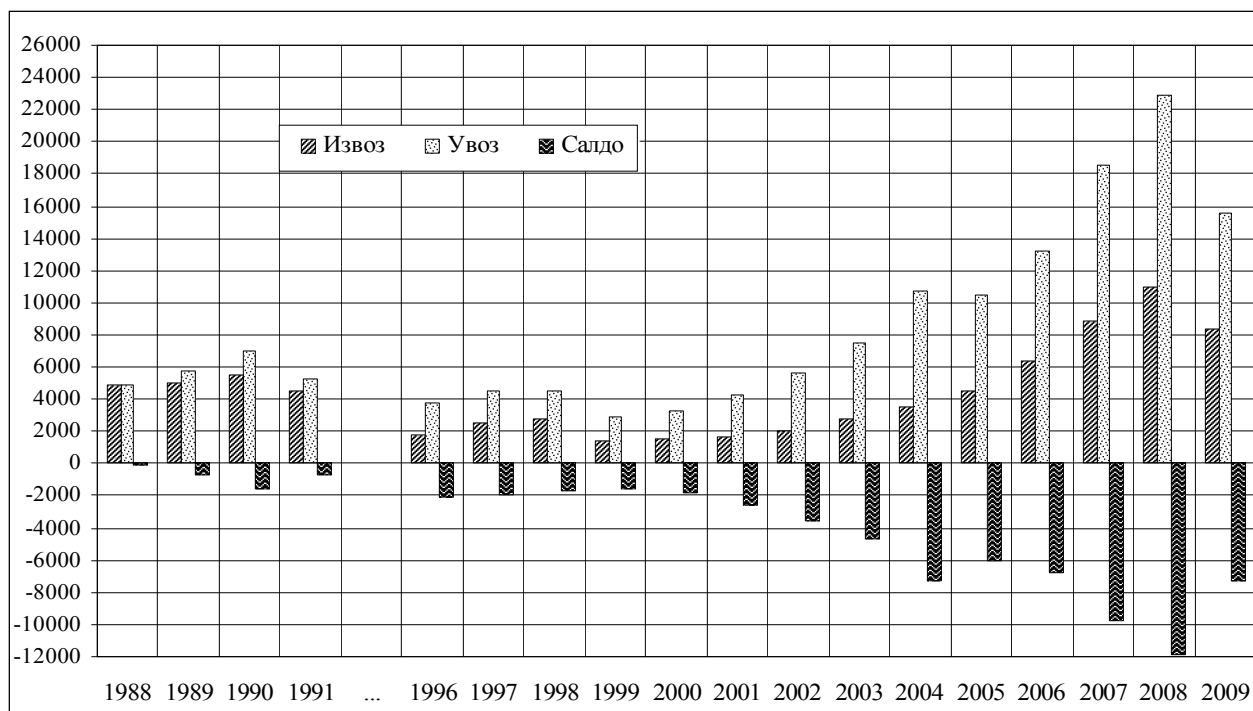
Најдрастичнији пад је у 1999. години, где обим спољнотрговинске размене чини тек трећину обима из 1990. године, односно ни половину обима из 1991. године. Разлог овоме је свакако НАТО бомбардовање наше земље и њене последице, које смањују обим спољнотрговинске размене и у 2000. години.

Подаци о укупној спољнотрговинској размени (**Табела 1, колона 2, колона 3 и колона 4**) приказани су на Графикону 1.

Табела 1. Извоз и увоз Републике Србије

Година	Извоз, мил. USD	Увоз, мил. USD	Салдо, мил. USD	Спољнотрговинска размена (извоз+увоз), мил. USD	Покривеност извоза увозом (извоз/увоз), (%)
1	2	3	4	5	6
1988	4830	4910	-80	9740	98,4
1989	5061	5715	-654	10776	88,6
1990	5453	7044	-1591	12497	77,4
1991	4506	5212	-706	9718	86,5
1996	1744	3811	-2067	5555	45,8
1997	2531	4503	-1972	7034	56,2
1998	2723	4475	-1752	7198	60,8
1999	1369	2881	-1512	4250	47,5
2000	1558	3330	-1772	4888	46,8
2001	1721	4261	-2540	5982	40,4
2002	2075	5614	-3539	7689	37,0
2003	2755	7473	-4718	10228	36,9
2004	3523	10753	-7230	14276	32,8
2005	4482	10461	-5979	14943	42,8
2006	6428	13172	-6744	19600	48,8
2007	8825	18554	-9729	27379	47,6
2008	10973	22875	-11902	33848	48,0
2009	8345	15582	-7237	23927	53,6

Графикон 1. Спољнотрговинска робна размена Републике Србије, 1988-2009 године, (мил. USD)

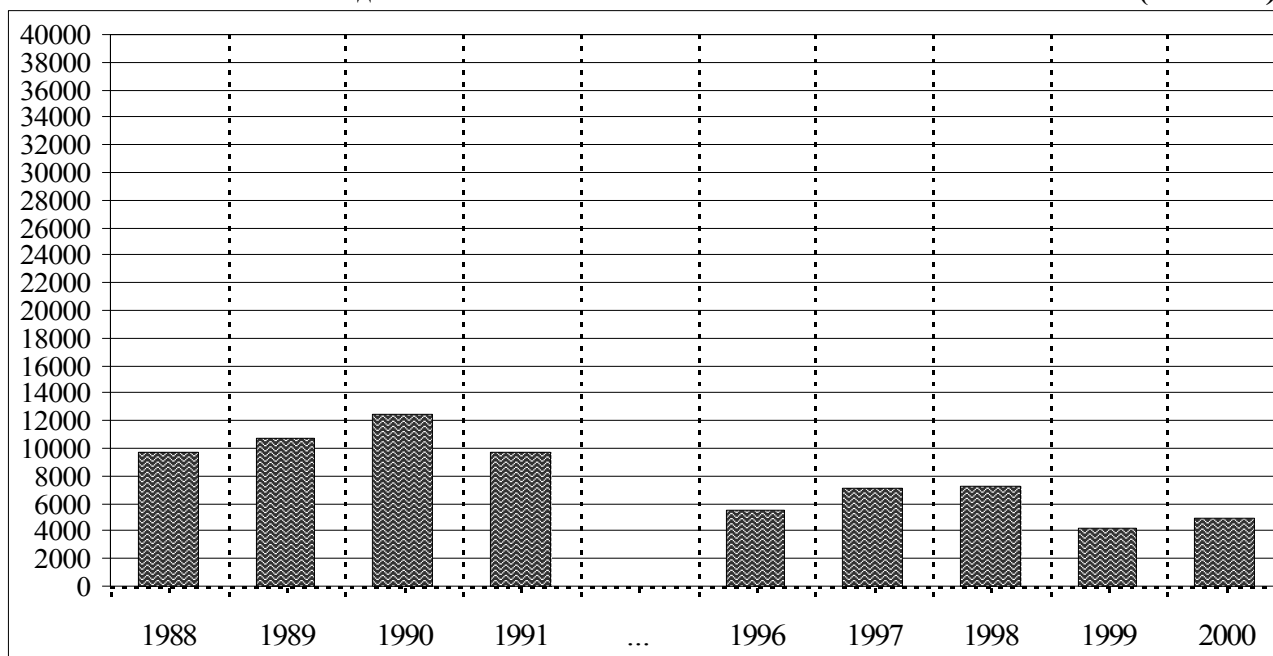

У периоду 1988-2000. године обим спољнотрговинске робне размене је имао највећу вредност 1990. године, да би се већ у 1991. години смањио за 22,2% и вратио на ниво од 1988. године.

У 1996. години, након укидања санкција, видљив је пад спољнотрговинске робне размене за 42,8% у односу на 1991. годину, а 1999. године износи свега 4,3 милијарде долара.

Графикон 2. Обим спољнотрговинске робне размене Републике Србије,
1988-2000. године

(млн. USD)

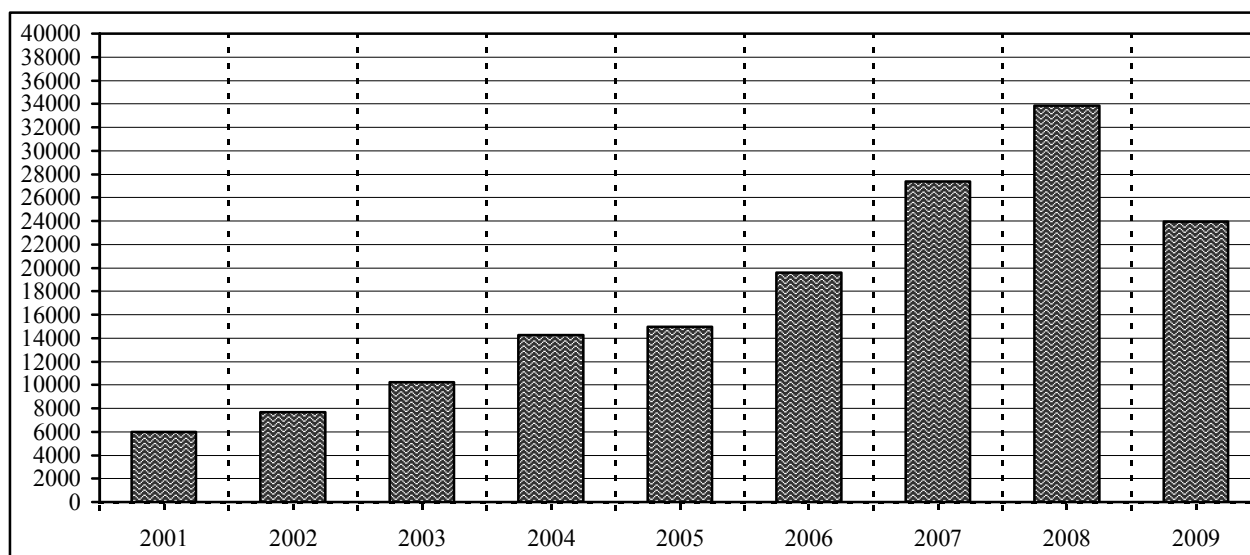

У периоду после 2000. године, највећа спољнотрговинска размена забележена је 2008. године, када се у последњем кварталу почео осећати утицај светске кризе (Табела 1, Графикон 3). У 2009. години настављене су тенденције пада извоза и увоза с краја протекле године. Као главни узрок истичемо светску економску кризу која је

довела до пада привредне активности, како у свету, тако и код нас. Пад нашег извоза је последица и великог смањења цена примарних производа на светском тржишту, а који имају велико учешће у структури нашег извоза. Главни узрок смањења увоза је пад индустријске производње и домаће потрошње у Србији.

Графикон 3. Обим спољнотрговинске робне размене Републике Србије,
2001-2009. године

(млн. USD)

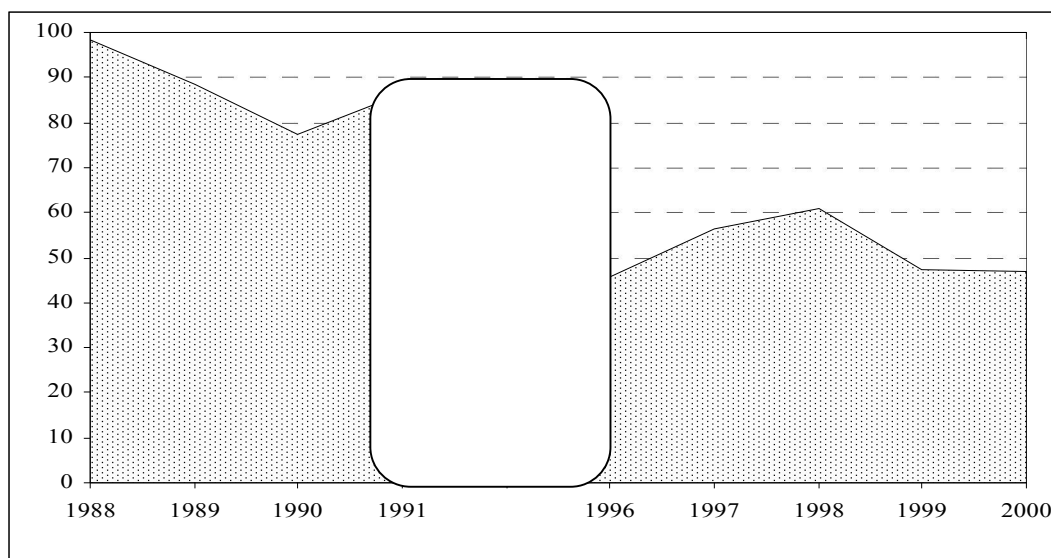

4. ДЕФИЦИТ СПОЉНОТРГОВИНСКЕ РОБНЕ РАЗМЕНЕ У ПЕРИОДУ 1988-2009.

У периоду 1988-2000. године, салдо спољнотрговинске размене је био негативан, без обзира на коју се годину односи. Најмањи дефицит се јавља 1988. године, а највећи 1996. године, што показује неуравнотеженост вредности оствареног извоза и увоза. То се нарочито односи на период

после санкција, а може се најбоље видети у покривености увоза извозом. Наиме, 1996. године, 1999. године и 2000. године дефицит спољнотрговинске размене је био већи од вредности извоза Србије. Покривеност увоза извозом је у тим годинама испод 50%.

Графикон 4. Покривеност извоза увозом, 1988-2000 године (у %)

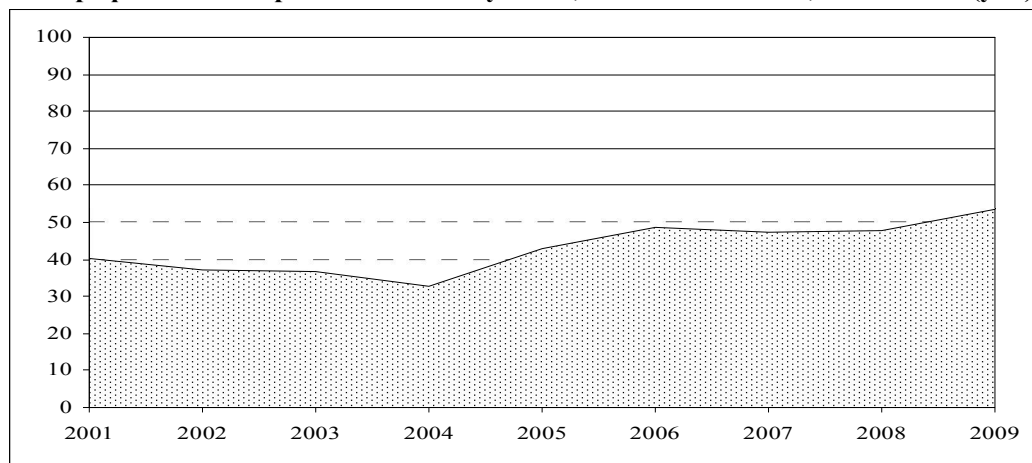

Напомена: период санкција није приказан

У периоду после 2000. године, покривеност увоза извозом је константно испод 50%, осим у 2009. години. Велики дефицит у посматраном периоду остварен је најпре у 2004. години, а основни разлог је увођење ПДВ-а. Наиме, увоз многих роба који је био планиран за следећу годину, обављен је у децембру претходне године како би се смањило плаћање ПДВ-а од стране увозника у првим месецима 2005. године. Покривеност извоза увозом у овој години је најмања у читавом периоду и износила је свега

33%. Рекордан дефицит остварен је 2008. године – 12 милијарди долара. Основни разлог за тако високи дефицит у овом периоду били су - **раст личне и јавне потрошње** (реални раст плата у јавном сектору и превелика јавна потрошња) и недовољна понуда неких неопходних производа из домаће производње који би били конкурентни производима из увоза. У последњој години посматраног периода, дошло је до смањења дефицита (на ниво из 2004. године), због већ поменутог утицаја светске економске кризе.

Графикон 5. Покривеност извоза увозом, 2001-2009. године, (у %)

5. ИЗВОЗ И УВОЗ ПО ЕКОНОМСКОЈ НАМЕНИ ПРОИЗВОДА, 1988-2009. ГОДИНЕ

Производи се по *BEC* намени сврставају у три основне категорије: **Производи за инвестиције** (опрема), **Производи за репродукцију** и **Производи за широку потрошњу**, а само сврставање се врши по принципу претежности. У

оквиру разврставања производа по намени, највеће су вредности и на страни извоза и увоза остварене код производа за репродукцију; следе производи за широку потрошњу, а на крају су производи за инвестиције.

Табела 2. Извоз и увоз Републике Србије,
по *BEC* намени, 1988-2000. године

(млн. USD)

	1988	1989	1990	1991		1996	1997	1998	1999	2000
ИЗВОЗ - УКУПНО	4830	5061	5453	4506		1744	2531	2723	1369	1558
Производи за репродукцију	2740	2830	2945	2410		1058	1630	1822	748	879
Производи за инвестиције	679	627	686	465		114	121	162	102	121
Производи за широку потрошњу	1411	1604	1822	1631		572	780	739	519	558
УВОЗ - УКУПНО	4910	5715	7044	5212		3811	4503	4475	2881	3330
Производи за репродукцију	3478	4061	4485	3378		2589	3081	3044	1971	2331
Производи за инвестиције	733	756	859	636		534	567	681	475	532
Производи за широку потрошњу	699	898	1700	1198		688	855	750	435	467

У структури укупног **извоза** производи за **репродукцију** остварују највеће учешће, које се у 1996. и 1997. години повећава у односу на претходне године. У 1998. години то учешће је највеће и износи 67% укупног извоза. У оквиру производа за репродукцију, сировине и полупроизводи учествују највише у структури укупног извоза и то у 1991. години са 29,4%, у 1996. години са 40,6% и у 2000. години са 35,2%.

На другом месту у структури укупног извоза производа по намени је извоз производа за **широку потрошњу**. Он је прилично уједначен по годинама, са падом у 1998. години у односу на 1991. годину. Код **производа за инвестиције** упадљив је пад у структури извоза већ у 1991. години у односу на 1990. годину, да би у 1996. и 1997. години тај пад био приметно већи. У оквиру ове групе производа примећује се највећи пад учешћа погонских машина у структури извоза посматрано у 1996. годину у односу на 1991. годину.

Табела 2а. Структура извоза и увоза Републике Србије,
по *BEC* намени, 1988-2000. године

(%)

	1988	1989	1990	1991		1996	1997	1998	1999	2000
ИЗВОЗ - УКУПНО	100,0	100,0	100,0	100,0		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Производи за репродукцију	56,7	55,9	54,0	53,5		60,7	64,4	66,9	54,6	56,4
Производи за инвестиције	14,1	12,4	12,6	10,3		6,5	4,8	6,0	7,5	7,8
Производи за широку потрошњу	29,2	31,7	33,4	36,2		32,8	30,8	27,1	37,9	35,8
УВОЗ - УКУПНО	100,0	100,0	100,0	100,0		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Производи за репродукцију	70,8	71,1	63,7	64,8		67,9	68,4	68,0	68,4	70,0
Производи за инвестиције	14,9	13,2	12,2	12,2		14,0	12,6	15,2	16,5	16,0
Производи за широку потрошњу	14,3	15,7	24,1	23,0		18,1	19,0	16,8	15,1	14,0

У структури укупног **увоза**, производи за **репродукцију** имају највеће учешће, које се повећава у 1996. и 1997. години у односу на 1991. годину. У оквиру ове групе производа приметно је

повећање учешћа увоза сировина и полупроизвода у 1996. и 1997. години у односу на 1991. годину и пад у структури увоза погонских горива у поређењу 1996. и 1991. године.

Код увоза производа за **инвестиције** смањује се учешће машина и уређаја и повећава учешће електромотора и осталих електричних уређаја, ако се пореде 1996. и 1991. година. Учешће производа за **широку потрошњу** у укупном увозу се смањује у 1996. години у односу на 1991. годину, и незнатно повећава у 1997. години у односу на претходну.

Чак и при великим променама у обиму извоза и увоза, структуре су показале релативну постојаност. Нарочито је упадљива устаљеност структуре увоза. Измене структуре извоза биле су веће, смањење извоза производа за инвестиције надокнађено је релативним повећањем извоза репродукционих материјала.

Табела 3. Извоз и увоз Републике Србије,
по ВЕС намени, 2001-2009. године

(мил. USD)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
ИЗВОЗ - УКУПНО	1721	2075	2755	3523	4482	6428	8825	10973	8345
Производи за репродукцију	913	1130	1505	2328	2995	4312	5806	7083	4955
Производи за инвестиције	157	165	427	216	244	372	652	1012	811
Производи за широку потрошњу	651	780	823	979	1243	1744	2367	2878	2579
УВОЗ - УКУПНО	4261	5614	7473	10753	10461	13172	18554	22875	15582
Производи за репродукцију	2852	3404	4241	6048	6550	8282	11228	13950	9129
Производи за инвестиције	672	1132	1452	2232	1660	2055	3258	3856	2322
Производи за широку потрошњу	737	1078	1780	2473	2251	2835	4068	5069	4131

Табела 3а. Структура извоза и увоза Републике Србије,
по ВЕС намени, 2001-2009. године

(у %)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
ИЗВОЗ - УКУПНО	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Производи за репродукцију	53,1	54,5	54,6	66,1	66,8	67,1	65,8	64,5	59,4
Производи за инвестиције	9,1	8,0	15,5	6,1	5,4	5,8	7,4	9,2	9,7
Производи за широку потрошњу	37,8	37,6	29,9	27,8	27,7	27,1	26,8	26,2	30,9
УВОЗ - УКУПНО	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Производи за репродукцију	66,9	60,6	56,8	56,2	62,6	62,9	60,5	61,0	58,6
Производи за инвестиције	15,8	20,2	19,4	20,8	15,9	15,6	17,6	16,9	14,9
Производи за широку потрошњу	17,3	19,2	23,8	23,0	21,5	21,5	21,9	22,2	26,5

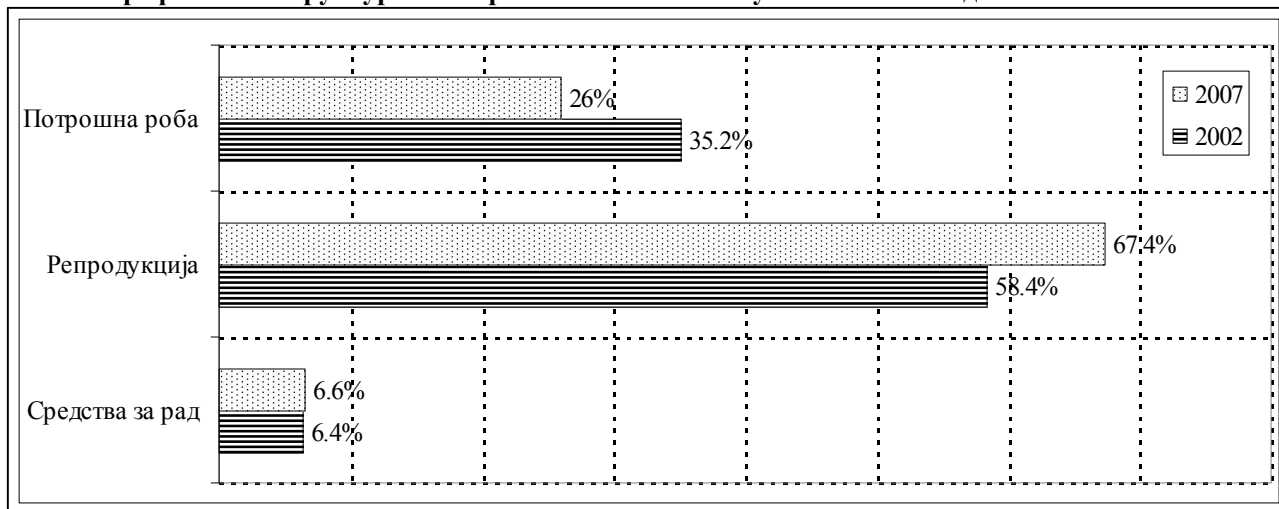
Структура извоза по намени производа се не мења од 2000. године, која се узима као година у којој је настављена транзиција наше економије. Током читавог периода имамо високо учешће сировина и полупроизвода (преко 50%), док се учешће производа широке потрошње смањује (од преко 37% у првој години посматраног периода до процента који се креће око 26% у 2008. години), а учешће опреме је релативно константно и креће се у проценту мањем од 10%.

Структура извоза по намени производа је неповољна, јер се углавном извозе производи у којима има мало новододате вредности и за које се на светском тржишту добија мање новца, а они

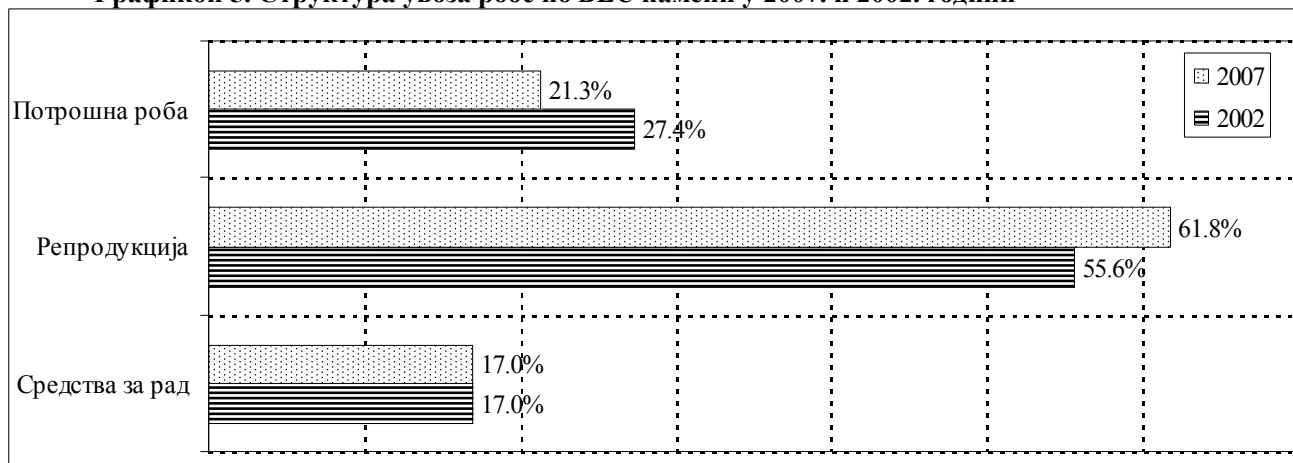
нажалост прелазе половину укупног извоза (претежно производи за репродукцију и полупроизводи од основних метала).

У **структури увоза по намени производа** за период 2001-2009, такође нема битних промена; највише су заступљени производи за репродукцију и роба за широку потрошњу. У групи роба за широку потрошњу, доминирају нетрајни производи, што је уз чињеницу да се увози опрема у проценту мањем од 20% укупног увоза, неповољно за земљу у транзицији каква је Србија. Код трајних производа за широку потрошњу највише су заступљена друмска возила и електрични апарати.

Графикон 4. Структура извоз робе по ВЕС намени у 2007. и 2002. години

Графикон 5. Структура увоза робе по ВЕС намени у 2007. и 2002. години

Овако висок проценат увоза производа за репродукцију, који не прати у тој мери индустријска производња, вероватно је резултат више фактора. Први је нереалан курс динара, због кога су неки производи из увоза били јефтинији од домаћих (само за оне који имају алтернативу у

домаћој производњи). Друго, с обзиром да је принцип сврставања производа по намени – претежност, изврстан проценат производа за репродукцију користи се, заправо у широкој потрошњи.

6. ИЗВОЗ И УВОЗ ПО СЕКТОРИМА СМТК У ПЕРИОДУ ОД 1988-2009. ГОДИНЕ

Највећа вредност извоза у периоду 1988-2000. постигнута је 1990. године, када је износила 5,5 милијарди долара. У последњој години пред распад старе Југославије, извоз је био 4,5 милијарди долара и та вредност ће се поново достићи тек 2005. године.

У 1996. години долази до пада извоза у такоређи свим секторима, нарочито код сектора: **Разни готови производи** (за 85%), **Минерална**

горива и мазива (за 81%), **Машине и транспортни уређаји** (за 75%), **Хемијски производи** (за 62%), **Производи сврстани по материјалу** (за 53%), у односу на 1991. годину, што је директна последица санкција.

Наредне, 1997. године повећава се вредност извоза у свим секторима, осим код сектора **Пиће и дуван** и **Храна и живе животиње**, где се такоређи преполовио у односу на 1991. годину.

Табела 4. Извоз и увоз Републике Србије по секторима СМТК,
период 1988-2000. године

(млн. USD)

	1988	1989	1990	1991	1996	1997	1998	1999	2000
ИЗВОЗ - УКУПНО	4830	5061	5453	4506	1744	2531	2723	1369	1558
0 Храна и живе животиње	361	473	412	514	399	279	330	288	253
1 Пиће и дуван	26	20	36	62	88	67	31	18	13
2 Сирове материје, осим горива	191	205	235	134	83	123	122	72	111
3 Минерална горива и мазива	113	91	194	204	38	55	77	36	4
4 Животињска биљна уља и масти	31	9	6	6	9	21	23	8	17
5 Хемијски производи	469	613	575	434	166	321	286	145	145
6 Производи сврстани по материјалу	1289	1374	1427	1171	546	804	762	373	499
7 Машине и транспортни уређаји	1373	1276	1358	887	219	234	288	180	208
8 Разни готови производи	957	983	1178	1076	166	417	379	213	265
9 Производи и транс. нигде поменути	20	17	32	18	30	210	425	36	43
УВОЗ - УКУПНО	4910	5715	7044	5212	3811	4503	4475	2881	3330
0 Храна и живе животиње	291	370	698	417	419	483	395	225	216
1 Пиће и дуван	7	9	35	41	32	73	38	32	50
2 Сирове материје, осим горива	537	503	451	272	415	390	299	213	208
3 Минерална горива и мазива	764	885	1145	963	519	742	725	457	662
4 Животињска биљна уља и масти	8	28	23	12	11	9	9	7	7
5 Хемијски производи	728	754	816	702	556	609	650	477	523
6 Производи сврстани по материјалу	908	1488	1470	1096	771	960	994	625	715
7 Машине и транспортни уређаји	1230	1312	1661	1159	750	792	906	633	720
8 Разни готови производи	435	365	709	545	307	352	350	190	212
9 Производи и транс. нигде поменути	2	1	36	5	31	93	109	22	17

На страни **увоза**, у већини сектора је остварена највећа вредност у 1990. години, да би у 1991. години дошло до пада увоза, сем у сектору **Пиће и дуван**. У 1996. години, увоз у сектору **Храна и живе животиње** је на приближно истом нивоу као у 1991. години; у секторима **Сирове материје, осим горива** и **Производи и трансакције нигде**

поменути долази до повећања увоза, а у свим осталим секторима приметан је пад увоза. Нажалост, велики увоз је кренуо већ са 2001. годином, да би 2008. године достигао вредност од готово 23 милијарде долара, што илуструје наредна табела.

Табела 5. Извоз и увоз Републике Србије по секторима СМТК,
период 2001-2009. године

(млн. USD)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
ИЗВОЗ - УКУПНО	1721	2075	2756	3523	4482	6428	8825	10973	8345
0 Храна и живе животиње	271	477	499	641	776	1065	1355	1484	1510
1 Пиће и дуван	13	17	32	56	55	114	176	250	248
2 Сирове материје, осим горива	89	107	138	195	198	278	409	457	291
3 Минерална горива и мазива	50	77	61	91	164	225	231	373	390
4 Животињска биљна уља и масти	18	19	17	62	43	31	98	149	124
5 Хемијски производи	132	168	249	385	494	650	915	1111	658
6 Производи сврстани по материјалу	505	549	691	1185	1595	2418	3085	3607	2182
7 Машине и транспортни уређаји	241	251	570	378	443	711	1264	1902	1488
8 Разни готови производи	358	362	458	507	703	897	1248	1541	1326
9 Производи и транс. нигде поменути	45	48	43	23	12	39	44	99	127

Табела 5. Извоз и увоз Републике Србије по секторима СМТК,
период 2001-2009. године (наставка 1) (млн. USD)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
УВОЗ - УКУПНО	4261	5614	7477	10753	10461	13172	18554	22875	15582
0 Храна и живе животиње	331	404	473	624	591	650	842	1107	951
1 Пиће и дуван	95	104	132	162	115	160	159	179	191
2 Сирове материје, осим горива	180	190	222	333	467	627	679	896	495
3 Минерална горива и мазива	830	902	1080	1634	2029	2595	3195	4671	2641
4 Животињска биљна уља и масти	9	16	16	18	20	40	43	61	50
5 Хемијски производи	659	791	1012	1411	1467	1867	2605	3166	2573
6 Производи сврстани по материјалу	878	1176	1558	2116	2177	2743	4049	4544	3026
7 Машине и транспортни уређаји	893	1454	2208	3390	2693	3377	5341	6228	4142
8 Разни готови производи	321	507	716	1023	879	1099	1635	2013	1497
9 Произв. и транс. нигде поменути	65	71	59	43	23	14	6	11	18

У структури извоза по секторима, у 1996. години приметан је пораст учешћа сектора **Храна и живе животиње** и **Пиће и дуван** у односу на 1991. годину, што никако није израз великог извоза хране у тој првој години скидања санкција. Напротив, увоз хране те године и у следеће две, био је већи од њеног извоза. То је само последица драстичног смањења учешћа других сектора који су пре санкција имали велику вредност (**Разни готови производи** и **Машине и транспортни уређаји**). Сектор **Производи сврстани по материјалу** има највеће учешће у структури извоза у периоду од 1989 до 2009. године и креће се у распону од 25,1% у 2003. години до 37,6% у 2006. години.

Код увоза, сектор **Машине и транспортни уређаји** има највеће учешће у структури укупног увоза Србије (просечно око $\frac{1}{4}$ истог), а ништа мање није ни учешће сектора **Минерална горива и мазива**, који је у 2008. години чинио $\frac{1}{5}$ укупног увоза. Ово је и разумљиво због недостатка тих природних ресурса, те је увоз нафте и гаса, као најважнијих енергената, нужност. Охрабрује чињеница да сектор **Храна и живе животиње** има све мање учешће у структури увоза Србије. Од 11% у 1996. години, учешће овог сектора у укупном увозу је смањено на 4,5% у 2007. години.

Табела 4а. Структура извоза и увоза Републике Србије по секторима СМТК,
период 1988-2000. године (млн. USD)

	1988	1989	1990	1991	1996	1997	1998	1999	2000
ИЗВОЗ - УКУПНО	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0 Храна и живе животиње	7,5	9,3	7,5	11,4	22,9	11,0	12,1	21,0	16,2
1 Пиће и дуван	0,5	0,4	0,7	1,4	5,0	2,6	1,1	1,3	0,8
2 Сирове материје, осим горива	4,0	4,1	4,3	3,0	4,8	4,9	4,5	5,3	7,1
3 Минерална горива и мазива	2,3	1,8	3,6	4,5	2,2	2,2	2,8	2,6	0,3
4 Животињска биљна уља и масти	0,7	0,2	0,1	0,1	0,5	0,8	0,8	0,6	1,1
5 Хемијски производи	9,7	12,1	10,5	9,6	9,5	12,7	10,5	10,6	9,3
6 Производи сврстани по матер.	26,7	27,2	26,2	26,0	31,3	31,8	28,0	27,2	32,0
7 Машине и транспортни уређаји	28,4	25,2	24,9	19,7	12,6	9,2	10,6	13,1	13,4
8 Разни готови производи	19,8	19,4	21,6	23,9	9,5	16,5	13,9	15,6	17,0
9 Произв. и транс. нигде поменути	0,4	0,3	0,6	0,4	1,7	8,3	15,6	2,6	2,8
УВОЗ - УКУПНО	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0 Храна и живе животиње	5,9	6,5	9,9	8,0	11,0	10,7	8,8	7,8	6,5
1 Пиће и дуван	0,1	0,2	0,5	0,8	0,8	1,6	0,9	1,1	1,5
2 Сирове материје, осим горива	10,9	8,8	6,4	5,2	10,9	8,7	6,7	7,4	6,2
3 Минерална горива и мазива	15,6	15,5	16,2	18,5	13,6	16,5	16,2	15,9	19,9
4 Животињска биљна уља и масти	0,2	0,5	0,3	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
5 Хемијски производи	14,8	13,2	11,6	13,5	14,6	13,5	14,5	16,6	15,7
6 Производи сврстани по матер.	18,5	26,0	20,9	21,0	20,2	21,3	22,5	21,7	21,5
7 Машине и транспортни уређаји	25,1	22,9	23,6	22,2	19,7	17,6	20,2	22,0	21,6
8 Разни готови производи	8,9	6,4	10,1	10,5	8,1	7,8	7,8	6,6	6,4
9 Произв. и транс. нигде поменути	0,0	0,0	0,5	0,1	0,8	2,1	2,4	0,8	0,5

Ако би смо анализирали структуре извоза и увоза у периоду после 2000. године, на нижем нивоу од сектора - по одселима СМТК дошло би се до занимљивих закључака.

Структура показује да у извозу Србије највеће учешће имају: Гвожђе и челик, Обојени метали; Одећа; Производи од метала, нигде поменути; Разни готови производи; Производи од каучука; Поврће и воће и Житарице и производи. Извоз првих пет одсека из године у годину чини у просеку око трећине укупног извоза.

Из горе поменутог може се закључити да, у посматраном периоду, код извоза нема већих промена у структури производа, осим код пољопривредних производа (сектор 0), где се, у зависности од вишкова појединих производа и тренутне конјунктуре на светском тржишту, смењују одсеци Поврће и воће и Житарице и производи од њих. Од воћа се највише извозе малине, шљиве, вишње, купине и други производи изузетног квалитета, пре свега због поднебља у коме се гаје. Што се житарица тиче, предњаче пшеница и жути кукуруз који има повољне цене на

светском тржишту (мањи род у Европи и повећана потрошња у САД-у због производње етанола). Извоз шећера је такође значајан (преференцијални третман у извозу на тржиште ЕУ).

Одсеци са највећим учешћем у увозу су: Нафта и нафтни деривати, Друмска возила, Гас, природни и индустријски, Гвожђе и челик, Индустријске машине за општу употребу, Електричне машине и апарати и Специјалне машине за поједине индустријске гране. Увоз првих пет одсека по годинама чини око 33% укупног увоза, односно тачно трећину увоза.

Дакле, и на увозној страни је такође непромењена структура производа, с тим што се у зависности од тренутних потреба за одређеном врстом опреме, смењују одсеци који одређују неку групу машина (Индустријске машине за општу употребу, Специјалне машине за поједине индустријске гране и Електричне машине и уређаји).

Табела 5а. Структура извоза и увоза Републике Србије по секторима СМТК, период 2001-2009. године

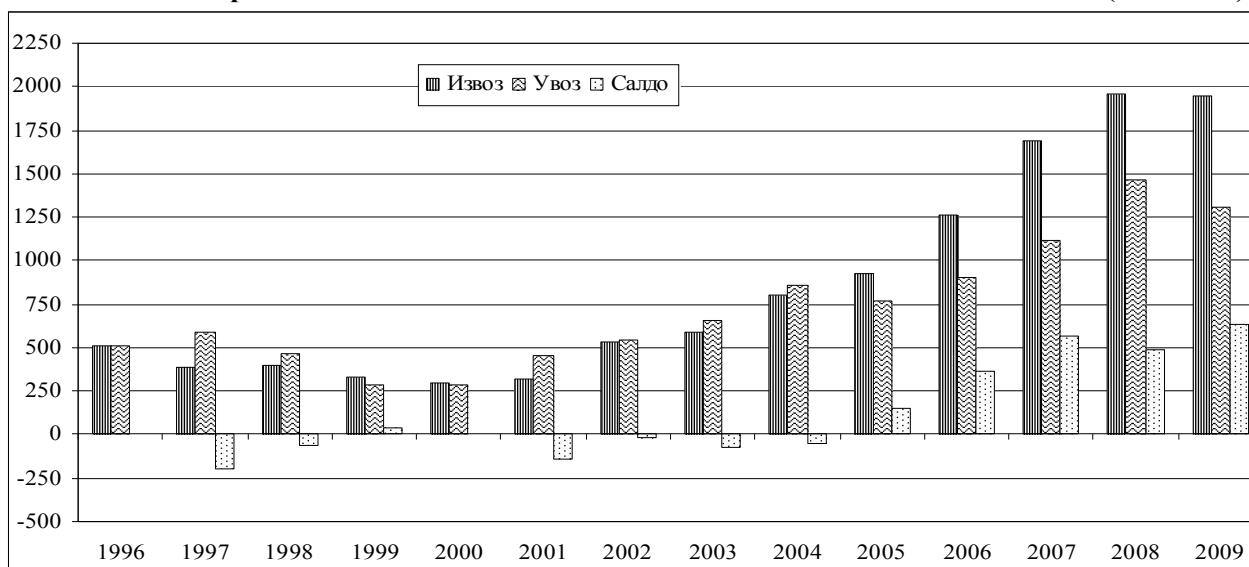
	(млн. USD)								
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
ИЗВОЗ - УКУПНО	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0 Храна и живе животиње	15,7	23,0	18,1	18,2	17,3	16,6	15,4	13,5	18,1
1 Пиће и дуван	0,7	0,8	1,1	1,6	1,2	1,8	2,0	2,3	3,0
2 Сирове материје, осим горива	5,2	5,1	5,0	5,5	4,4	4,3	4,6	4,2	3,5
3 Минерална горива и мазива	2,9	3,7	2,2	2,6	3,7	3,5	2,6	3,4	4,7
4 Животињска биљна уља и масти	1,0	0,9	0,6	1,8	0,9	0,5	1,1	1,4	1,5
5 Хемијски производи	7,7	8,1	9,0	10,9	11,0	10,1	10,4	10,1	7,9
6 Производи сврстани по материјалу	29,3	26,5	25,1	33,6	35,6	37,6	35,0	32,9	26,1
7 Махине и транспортни уређаји	14,0	12,1	20,7	10,7	9,9	11,1	14,3	17,3	17,8
8 Разни готови производи	20,8	17,5	16,6	14,4	15,7	13,9	14,1	14,0	15,9
9 Произв. и транс. нигде поменути	2,6	2,3	1,5	0,7	0,3	0,6	0,5	0,9	1,5
УВОЗ - УКУПНО	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0 Храна и живе животиње	7,8	7,2	6,3	5,8	5,6	4,9	4,5	4,8	6,1
1 Пиће и дуван	2,2	1,9	1,8	1,5	1,1	1,2	0,9	0,8	1,2
2 Сирове материје, осим горива	4,2	3,4	3,0	3,1	4,5	4,8	3,7	3,9	3,2
3 Минерална горива и мазива	19,5	16,1	14,4	15,2	19,4	19,7	17,2	20,4	16,9
4 Животињска биљна уља и масти	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3	0,3
5 Хемијски производи	15,5	14,1	13,5	13,1	14,0	14,2	14,0	13,8	16,5
6 Производи сврстани по материјалу	20,6	20,9	20,8	19,7	20,8	20,8	21,8	19,9	19,4
7 Махине и транспортни уређаји	21,0	25,9	29,5	31,5	25,7	25,6	28,8	27,2	26,6
8 Разни готови производи	7,5	9,0	9,6	9,5	8,4	8,3	8,8	8,8	9,6
9 Произв. и транс. нигде поменути	1,5	1,3	0,8	0,4	0,2	0,1	0,0	0,0	0,1

Занимљиво је погледати како се кретао извоз и увоз пољопривреде у периоду од скидања санкција Србији, 1996. године до 2009. године. До 2005. године, углавном смо имали дефицит у овом сегменту размене, док се у последњих пет година

константно бележи значајан суфицит, пре свега због потписаних споразума о слободној трговини. Међутим, ова тема Пољопривреде је широка и заслужује посебну анализу.

Графикон 6. Извоз и увоз ПОЉОПРИВРЕДЕ у Републици Србији, период 1996-2009. године

(мил. USD)

Напомена: ПОЉОПРИВРЕДУ чине сектори 0 и 1 (Храна и живе животиње и Пиће и дуван), део сектора 2 (Сирове материје осим горива) - одсеци 21, 22 и 29 (Коже сирове, Уљано семење и плодови и Животињске и биљне сирове материје) и део сектора 4 (Животињска и биљна уља и масти) - одсеци 41, 42 и 43 (Животињска уља и масти Чврсте биљне масти и уља и Прерађена животињска и биљна уља).

7. СПОЉНОТРГОВИНСКА РОБНА РАЗМЕНА ПО ЗЕМЉАМА

Извоз и увоз Републике Србије по земљама, у посматраном периоду, показује да је извоз у развијене земље до 1991. године, односно до увођења међународних санкција нашој земљи, чинио преко половине укупног извоза Републике Србије (1991. год. око 62%). После укидања санкција извоз у ове земље пада испод 50% укупног извоза (1996. око 40%), али са тенденцијом пораста у наредним годинама. Увоз из развијених земаља, посебно чланица ЕУ, у обухваћеном периоду прелази 50% укупног увоза Републике Србије (у 1990. око 60%).

Наш други по важности партнер су земље у транзицији, односно од 2006. године земље

потписнице *CEFTA* споразума, са којима имамо суфицит у размени, а који је резултат углавном извоза пољопривредних производа (житарице и производи од њих и разне врсте пића), као и извоза гвожђа и челика.

Што се увоза тиче – највише се увозе електрична енергија, гвожђе и челик, камени угаљ и обојени метали, као и поврће и воће.

Најзначајнији спољнотрговински партнери Републике Србије, посматрајући појединачно земље, јесу - Немачка, Италија и Руска Федерација, од 1996. године и бивше југословенске републике - Босна и Херцеговина и Македонија, а од 2006. године и Црна Гора.

У размени по земљама Руска федерација заузима водеће место као земља са којом Србија остварује највећи увоз али и дефицит због увоза енергената, претежно нафте и гаса. Међу прве три земље по рангу дефицита обавезно су присутне Кина (претежно увоз електронике) и Немачка (увоз путничких аутомобила и моторних возила за превоз робе, као и разних врста машина тј. опреме).

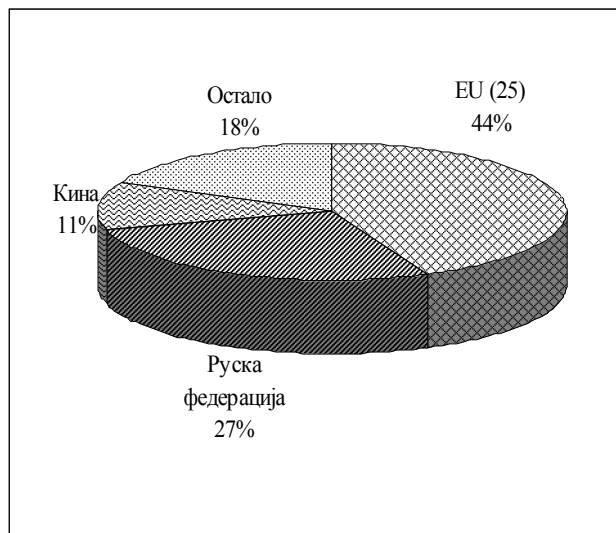
Почетком 1996. године ЕУ формулише тзв. „регионални приступ“ према делу Балкана на којем се налазе државе настале на простору бивше Југославије. Регионална политика ЕУ према пет земаља Западног Балкана (Албанија, Босна и Херцеговина, Хрватска, Македонија, СРЈ) је од средине 1999. године добила назив „процес стабилизације и асоцијације“. Након закључења споразума о стабилизацији и асоцијацији земља-партнер има отворен приступ комунитарним програмима на исти начин као и земље кандидати, а може да постане и званични кандидат за чланство у ЕУ након подношења кандидатуре.

Стварни процес приближавања земаља Западног Балкана Унији, почео је у новембру 2000. године у Загребу, када су се први пут састали лидери ЕУ и земаља Западног Балкана, а *CEFTA* споразум је потписан 2006. године

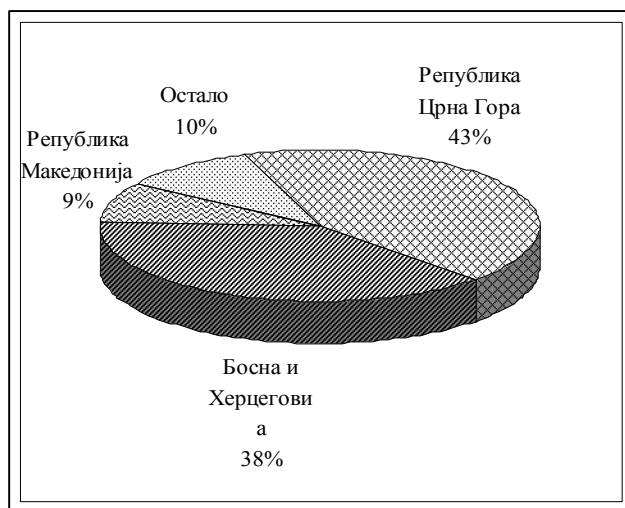
Србија у размени са ЕУ, Руском федерацијом и Кином остварује 80% свог дефицита са мањим осцилацијама по годинама (Графикон 7.). Од земаља чланица ЕУ највећи дефицит је у размени са Немачком и Италијом, а од суседних земаља са Румунијом и Бугарском, које су од 2007. године нове чланице ЕУ.

Интересантно је да 90% суфицита Србија остварује у размени са само 3 земље: Црном Гором, Босном и Херцеговином и Македонијом, што је резултат билатералних споразума о слободној трговини (Графикон 8.).

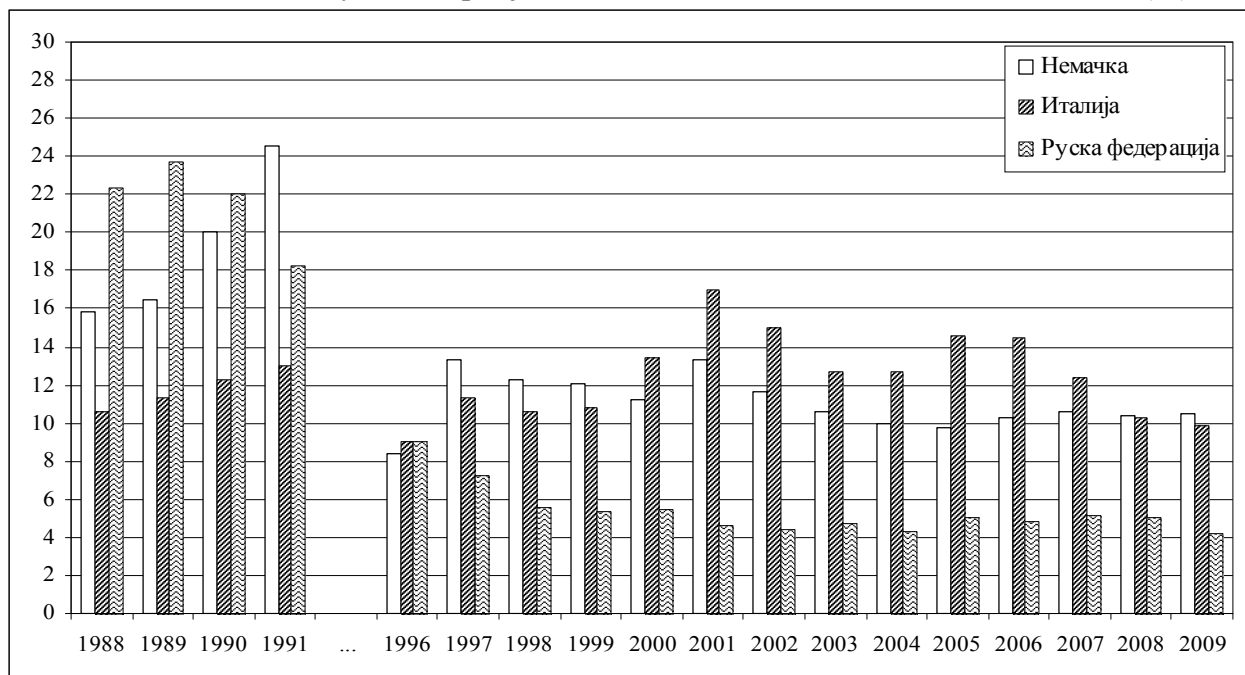
Графикон 7. Дефицит Републике Србије 2006. (%)

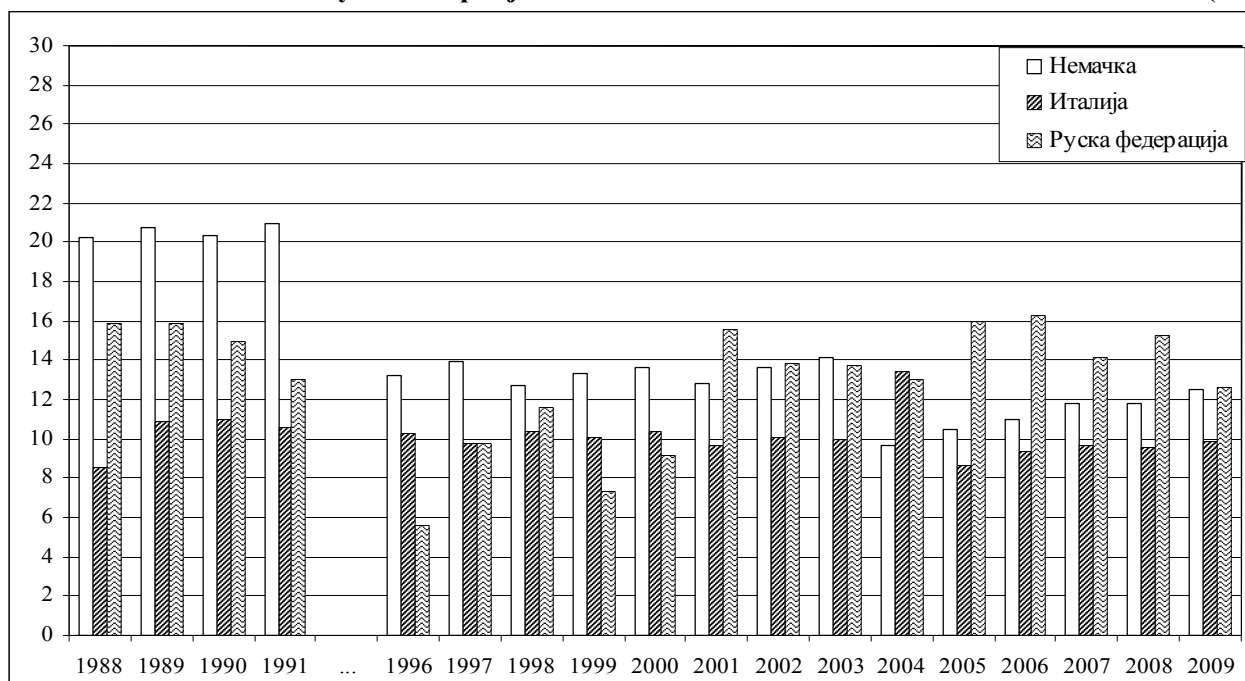
Графикон 8. Суфицит Републике Србије 2006. (%)

Графикон 9. Учешће најзначајнијих спољнотрговинских партнера у структури
ИЗВОЗА Републике Србије (%)

Графикон 10. Учешће најзначајнијих спољнотрговинских партнера у структури
УВОЗА Републике Србије (%)

Табела која следи даје преглед робне размене Србије са најзначајнијим партнерима у периоду 1997-2009. у милионима УСД и њихово учешће у укупном извозу, односно увозу Србије. Спољнотрговинска робна размена је највећа са Европском унијом са више од половине укупне размене (приказано је пет, плус две земље ЕУ са

значајним учешћем), следе земље Западног Балкана, које су потписнице *CEFTA* споразума, са више од трећине нашег укупног извоза; преостали део извоза отпада на Руску федерацију, Кину и остале земље, које имају много веће учешће у укупном увозу Србије.

Табела 6. Спољнотрговинска робна размена Србије са најзначајнијим
партнерима у периоду 1997-2009.

(млн. USD)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
ИЗВОЗ - укупно	2531,0	2723,0	1368,6	1557,8	1720,7	2075,2	2754,8	3523,4	4481,8	6427,9	8824,8	10972,8	8345,0
EU (25)*	1179	1262	646,8	802,3	946,8	1149,1	1352	1815	2411	3361,1	-	-	-
IT - Италија	286,8	288,6	148,2	208,4	292,8	311,4	349,2	447,7	652,4	932,5	1094,2	1128,5	820,9
DE - Немачка	337,3	334,3	165,3	175,4	230,0	241,8	293,3	352,2	435,1	660,0	937,5	1142,0	871,6
SI - Словенија	38,8	43,1	41,0	16,6	40,4	81,0	94,2	155,0	188,8	253,4	409,0	502,0	343,8
AT - Аустрија	40,8	46,9	30,9	41,5	33,6	64,7	90,5	94,2	118,5	191,9	301,4	458,1	290,8
FR - Француска	62,0	97,7	40,2	42,1	42,5	60,3	114,5	134,6	161,5	235,7	290,3	346,4	249,3
EU (27)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4935	5953,5	4478,2
BG - Бугарска	39,8	33,7	17,9	23,2	28,8	32,5	54,1	60,9	93,0	154,2	218,1	251,3	198,7
RO - Румунија	47,4	36,5	29,3	23,3	30,8	53,3	71,5	122,7	130,1	176,7	265,2	397,8	482,3
Западни Балкан (CEFTA од 2006.)	812,9	906,6	512,3	502,4	507,9	664,5	977,2	1233,3	1447,7	2287,7	2845,7	3636,7	2634,0
AL - Албанија	1,8	0,8	0,3	0,2	1,1	6,4	26,7	15,9	21,3	33,3	80,1	76,6	69,8
BA - Босна и Херцеговина	440,9	586,0	287,2	235,5	239,4	323,1	415,9	625,8	744,0	749,0	1042,1	1338,7	1015,6
HR - Хрватска	60,5	10,3	7,5	13,2	32,4	42,0	76,6	148,6	195,9	251,0	330,8	434,5	278,8
MD - Молдавија	1,2	1,7	0,5	0,9	1,0	1,4	1,8	2,4	2,8	3,9	4,6	6,6	4,4
MK - Република Македонија	221,4	237,5	169,6	206,1	174,3	205,8	330,7	257,0	260,6	300,3	437,1	493,0	429,1
ME - Република Црна Гора	-	-	-	-	-	-	-	-	-	619,4	950,9	1287,3	836,2
Руска федерација	183,1	152,1	73,0	85,7	79,5	90,7	131,4	152,9	225,3	311,1	450,6	551,0	349,4
Кина	8,0	9,3	7,9	6,5	6,9	2,1	2,5	0,7	2,3	6,3	5,6	5,8	8,9
Остале земље	348,2	392,7	128,7	160,8	179,5	168,6	291,8	322,0	395,9	461,7	587,8	825,8	874,5
УВОЗ укупно	4503	4475	2881	3329,8	4260,8	5613,8	7472,5	10753,2	10461,3	13172,3	18553,6	22875,3	15582
EU (25)*	2289	2345	1474	1589,2	2135,3	3109,6	4102	5836	5242	6292,8	-	-	-
IT - Италија	440,0	462,3	289,3	344,9	412,0	566,2	746,8	1445,9	908,5	1234,3	1797,1	2182,2	1534,4
DE - Немачка	628,2	566,9	384,6	452,6	547,4	762,2	1058,0	1039,3	1090,8	1444,0	2194,5	2701,8	1944,3
SI - Словенија	71,6	64,9	14,5	15,3	108,6	194,4	244,8	331,6	285,3	476,3	700,2	627,1	457,5
AT - Аустрија	146,7	138,6	100,9	101,0	125,8	160,0	231,9	289,4	253,7	420,5	608,0	573,0	445,9
FR - Француска	131,4	175,1	84,8	78,7	120,8	167,0	272,8	347,3	290,0	395,1	579,2	741,3	526,5
EU (27)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10220,1	12188,6	8568,2
BG - Бугарска	117,5	79,8	146,5	321,8	152,3	104,8	133,8	220,9	203,0	434,4	586,7	746,6	390,6
RO - Румунија	96,4	97,2	105,5	143,2	167,8	135,9	134,8	202,0	274,3	436,5	427,0	631,0	502,1
Западни Балкан (CEFTA од 2006.)	780,3	637,7	534,3	763,6	646,9	588,3	697,5	1028,7	1207,1	1950,6	1514,3	1818,9	1262,7
AL - Албанија	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0	0,1	0,6	0,6	3,1	4,7	11,4	13,4	6,7
BA - Босна и Херцеговина	270,7	232,8	158,5	147,6	117,8	129,5	168,8	235,3	291,9	347,6	517,9	644,5	439,8
HR - Хрватска	25,9	7,8	14,0	25,2	84,4	90,5	123,2	204,7	258,2	365,5	531,0	553,7	396,1
MD - Молдавија	0,0	0,2	0,1	0,0	0,3	0,7	0,9	1,8	8,8	7,9	11,8	25,7	14,3
MK - Република Македонија	269,5	219,8	109,8	125,9	124,3	126,8	135,5	163,3	167,9	201,9	309,0	379,3	233,9
ME - Република Црна Гора	-	-	-	-	-	-	-	-	-	152,1	133,1	202,3	171,8
Руска федерација	439,7	520,8	211,2	304,7	664,9	777,2	1024	1396	1668,6	2142,5	2628,0	3492,5	1969,0
Кина	66,4	52,1	72,1	73,8	128,3	183,2	310	520,8	508,7	781,8	1365,1	1719,0	1207,5
Остале земље	928,2	919,6	589,6	598,4	685,3	955,7	1340,0	1971,4	1835,0	2004,6	2826,1	3656,3	2574,5
Напомене: * EU (25) од 1. маја 2004. године. До тада Европска унија је бројала 15 земаља. EU (27) од 1. јануара 2007. године (Бугарска и Румунија су нове чланице). Земље Западног Балкана су потписнице CEFTA споразума од 2006. године. Црна Гора је укључена од 2006. године у спољнотрговинску робну размену.													

Табела 7. Структура спољнотрговинске робне размене Србије са најзначајнијим партнерима у периоду 1997-2009. (%)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
ИЗВОЗ укупно	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
EU (25)*	46,6	46,4	47,3	51,5	55,0	55,4	49,1	51,5	53,8	52,3	-	-	-
<i>IT</i> - Италија	11,3	10,6	10,8	13,4	17,0	15,0	12,7	12,7	14,6	14,5	12,4	10,3	9,8
<i>DE</i> - Немачка	13,3	12,3	12,1	11,3	13,4	11,7	10,6	10,0	9,7	10,3	10,6	10,4	10,4
<i>SI</i> - Словенија	1,5	1,6	3,0	1,1	2,3	3,9	3,4	4,4	4,2	3,9	4,6	4,6	4,1
<i>AT</i> - Аустрија	1,6	1,7	2,3	2,7	2,0	3,1	3,3	2,7	2,6	3,0	3,4	4,2	3,5
<i>FR</i> - Француска	2,5	3,6	2,9	2,7	2,5	2,9	4,2	3,8	3,6	3,7	3,3	3,2	3,0
EU (27)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	55,9	54,3	53,7
<i>BG</i> - Бугарска	1,6	1,2	1,3	1,5	1,7	1,6	2,0	1,7	2,1	2,4	2,5	2,3	2,4
<i>RO</i> - Румунија	1,9	1,3	2,1	1,5	1,8	2,6	2,6	3,5	2,9	2,7	3,0	3,6	5,8
Западни Балкан (CEFTA од 2006.)	32,1	33,3	37,4	32,3	29,5	32,0	35,5	35,0	32,3	35,6	32,2	33,1	31,6
<i>AL</i> - Албанија	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3	1,0	0,5	0,5	0,5	0,9	0,7	0,8
<i>BA</i> - Босна и Херцеговина	17,4	21,5	21,0	15,1	13,9	15,6	15,1	17,8	16,6	11,7	11,8	12,2	12,2
<i>HR</i> - Хрватска	2,4	0,4	0,5	0,8	1,9	2,0	2,8	4,2	4,4	3,9	3,7	4,0	3,3
<i>MD</i> - Молдавија	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
<i>MK</i> - Република Македонија	8,7	8,7	12,4	13,2	10,1	9,9	12,0	7,3	5,8	4,7	5,0	4,5	5,1
<i>ME</i> - Република Црна Гора	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9,6	10,8	11,7	10,0
Руска федерација	7,2	5,6	5,3	5,5	4,6	4,4	4,8	4,3	5,0	4,8	5,1	5,0	4,2
Кина	0,3	0,3	0,6	0,4	0,4	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Остале земље	13,8	14,4	9,4	10,3	10,4	8,1	10,6	9,1	8,8	7,2	6,7	7,5	10,5
УВОЗ укупно	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
EU (25)*	50,8	52,4	51,2	47,7	50,1	55,4	54,9	54,3	50,1	47,8	-	-	-
<i>IT</i> - Италија	9,8	10,3	10,0	10,4	9,7	10,1	10,0	13,4	8,7	9,4	9,7	9,5	9,8
<i>DE</i> - Немачка	13,9	12,7	13,4	13,6	12,8	13,6	14,2	9,7	10,4	11,0	11,8	11,8	12,5
<i>SI</i> - Словенија	1,6	1,4	0,5	0,5	2,5	3,5	3,3	3,1	2,7	3,6	3,8	2,7	2,9
<i>AT</i> - Аустрија	3,3	3,1	3,5	3,0	3,0	2,9	3,1	2,7	2,4	3,2	3,3	2,5	2,9
<i>FR</i> - Француска	2,9	3,9	2,9	2,4	2,8	3,0	3,7	3,2	2,8	3,0	3,1	3,2	3,4
EU (27)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	55,1	53,3	55,0
<i>BG</i> - Бугарска	2,6	1,8	5,1	9,7	3,6	1,9	1,8	2,1	1,9	3,3	3,2	3,3	2,5
<i>RO</i> - Румунија	2,1	2,2	3,7	4,3	3,9	2,4	1,8	1,9	2,6	3,3	2,3	2,8	3,2
Западни Балкан (CEFTA од 2006.)	17,3	14,2	18,5	22,9	15,2	10,5	9,3	9,6	11,5	14,8	8,2	8,0	8,1
<i>AL</i> - Албанија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0
<i>BA</i> - Босна и Херцеговина	6,0	5,2	5,5	4,4	2,8	2,3	2,3	2,2	2,8	2,6	2,8	2,8	2,8
<i>HR</i> - Хрватска	0,6	0,2	0,5	0,8	2,0	1,6	1,6	1,9	2,5	2,8	2,9	2,4	2,5
<i>MD</i> - Молдавија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
<i>MK</i> - Република Македонија	6,0	4,9	3,8	3,8	2,9	2,3	1,8	1,5	1,6	1,5	1,7	1,7	1,5
<i>ME</i> - Република Црна Гора	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,2	0,7	0,9	1,1
Руска федерација	9,8	11,6	7,3	9,2	15,6	13,8	13,7	13,0	16,0	16,3	14,2	15,3	12,6
Кина	1,5	1,2	2,5	2,2	3,0	3,3	4,1	4,8	4,9	5,9	7,4	7,5	7,7
Остале земље	20,6	20,5	20,5	18,0	16,1	17,0	17,9	18,3	17,5	15,2	15,2	16,0	16,5

Напомене:

* EU (25) од 1. маја 2004. године. До тада Европска унија је бројала 15 земаља.

EU (27) од 1. јануара 2007. године (Бугарска и Румунија су нове чланице)

Земље Западног Балкана су потписнице CEFTA споразума од 2006. године

Црна Гора је укључена од 2006. године у спољнотрговинску робну размену.

8. ЗАКЉУЧАК

У периоду од 1988-1990. године долази до раста наше спољнотрговинске робне размене са иностранством. У 1990. години остварен је највећи обим спољнотрговинске робне размене. Већ у 1991. години уочава се пад овог промета у односу на 1990. годину, али и већа уравнотеженост спољнотрговинског биланса.

У периоду после санкција смањује се обим спољнотрговинске робне размене и битно се мења степен покривености увоза извозом. Док је од 1988. до 1991. године извозом покривено 77% до 98% вредности увоза, од 1999. године до последње године посматраног периода (изузев 2009), извозом се покрива мање од половине увоза.

Поред пада робног промета са иностранством у периоду 1996 - 2001, детаљнија анализа показује да су **санкције оставиле различите последице на извоз и увоз.**

У оквиру увоза роба промене су мање и по обиму и структури. Вредност укупног увоза смањена је у односу на 1991. годину. **Структура увоза је остала готово иста.** Удео увоза производа за широку потрошњу је смањен у периодима криза, а удео увоза производа за репродукцију је повећан.

На страни извоза су промене веће и по обиму и по структури. Вредност укупног извоза у 2000. представља око трећину вредности извоза у 1991. години. Удео извоза производа за репродукцију и производа за широку потрошњу није много промењен, али се зато удео извоза производа за инвестиције приметно смањило у два маха (1997. године на 4,8% и 2005. године на 5,4%).

Оно што је важно истаћи је, да у посматраним годинама **после санкција долази до повећања спољнотрговинског дефицита**, што неминовно указује да је наша привреда претрпела велике поремећаје. Намеће се закључак да су изолација наше привреде од светских тржишта, а посебно велика разарања која су претрпљена током бомбардовања наше земље, оставили трага и на спољнотрговинску робну размену Србије.

У оквиру поделе по групама земаља долази до мањих промена. Код извоза, земље потписнице **CEFTA** споразума постају тржиште на које Република Србија извози више роба него раније, а земље ЕУ и даље су на првом месту у извозу као и пре санкција. Наравно, приметан је, посебно у периоду после укидања санкција и ратне 1999. године, отежан повратак на стара тржишта, претежно западноевропских земаља. И код увоза има мањих промена, мада се и даље највише увози из развијених земаља ЕУ, изузев енергената који долазе из Руске федерације и ближег окружења.

Може се генерално констатовати да **није дошло до већих промена у структури тржишта** и углавном се наша размена обавља са европским земљама, а знатно мање су партнери са других континената.

Дакле, намеће се закључак да је управо то проблем Србије – повећати извоз проширењем тржишта (извоз на тржишта, пре свега земаља Азије, Африке и Америке) или бољим коришћењем преференцијалног статуса наше робе на постојећим тржиштима. Поред овога, споразуме о слободној трговини треба боље искористити. Ово се посебно односи на Руску федерацију где су могућности за пласман наших производа, посебно пољопривредних, недовољно искоришћене.

Кина је такође, тржиште које би требало да има више значаја за наш извоз. Међутим, то захтева да се оствари одговарајући обим производње за тако велико тржиште и направе **дугорочни аранжмани** код испоруке одређене робе за коју постоји интерес.

У оквиру CEFTA споразума постоји могућност **кумуляције порекла**, па се на основу тога може обезбедити јединствени наступ на тржиштима изван CEFTA споразума (нпр. када компоненте једног производа потичу из различитих држава партнера, а финални производ из неке од тих држава, или неке треће земље).

Формирање кластера је такође могућност за повећање извоза, посебно за велика тржишта којима треба велика количина одређене робе (посебно из области пољопривреде). На пример, требало би да више фирми производи исте производе по истим задатим стандардима које налаже тржиште коме је намењено.

Формирање регионалних кластера је једна од мера регионалног развоја Србије и пут ка формирању наших брендова.

Такође би требало размотрити могућност да се кроз **више облике сарадње са земљама развијене економије** искористи преференцијални статус наше робе на руском тржишту и другим тржиштима.

ЛИТЕРАТУРА

1. **Саопштења** статистике спољне трговине **СТ12** и **СТ15** у периоду од 1989-2009. године
2. **Годишњаци** статистике спољне трговине
3. **Методологија** статистике спољне трговине (2007) - Методологије и стандарди бр. 20, Републички завод за статистику Србије
4. **Продукциона база** статистике спољне трговине **РЗС**

Активности

Activities

Серије базних индекса (просек 2009=100)

Base indices series (average 2009=100)

Шифра <i>Code</i>	Назив <i>Title</i>
01000	Индустријска производња - укупно /са прогнозом за три месеца/ <i>Industrial production - total /with 3 months ahead forecast/</i>
01001	Индустријска производња - енергија <i>Industrial production - energy</i>
01002	Индустријска производња - интермедијарни производи, осим енергије <i>Industrial production - intermediary products, except energy</i>
01003	Индустријска производња - капитални производи <i>Industrial production - capital products</i>
01004	Индустријска производња - трајни производи за широку потрошњу <i>Industrial production - durable products for consumption</i>
01005	Индустријска производња - нетрајни производи за широку потрошњу <i>Industrial production - non-durable products for consumption</i>
01300	Индустријска производња - вађење руда и камена <i>Industrial production - mining and quarrying</i>
01400	Индустријска производња - прерађивачка индустрија /са прогнозом за три месеца/ <i>Industrial production - manufacturing /with 3 months ahead forecast/</i>
01500	Индустријска производња - производња и дистрибуција електричне енергије, гаса и воде <i>Industrial production - electricity, gas and water</i>
01031	Часови рада на градилиштима - предузећа (квартална серија) <i>Hours of work on construction sites - enterprises (quarterly series)</i>
01040	Обим услуга у саобраћају - укупно <i>Volume of transport services - total</i>
01047	Обим услуга у путничком саобраћају - укупно <i>Volume of services in passengers' transport - total</i>
01054	Обим услуга у теретном саобраћају - укупно <i>Volume of services in freights' transport - total</i>
01070	Ноћења туриста - укупно <i>Tourist nights - total</i>
01071	Ноћења туриста - домаћи <i>Tourist nights - domestic</i>
01072	Ноћења туриста - страни <i>Tourist nights - foreign</i>

АКТИВНОСТИ

Укупна индустријска производња је већа за 4,2% и 4,6% у јуну и јулу, а мања за 0,1% у августу ове, у односу на просечну производњу 2009. године. Месечне стопе раста за јун, јул и август ове године износе 5,3%, 0,4% и -4,5%, респективно. Посматрано у односу на јун, јул и август претходне године, укупна индустријска производња ове године расте по стопама од 2,9%, 5,1% и 3,4%, респективно. За првих осам месеци 2010. године, производња је већа за 4,8%, у односу на исти период претходне године, а мања за 1,6% у односу на просек 2009. године.

Посматрано по **економској намени**, у односу на просек 2009. године, у јуну, јулу и августу остварене су стопе у: **производњи енергије** -15,5%, -0,3% и 0,5%; **производњи интермедијарних производа, осим енергије** 24,8%, 15,7% и 13,4%; **производњи капиталних производа** 0,6%, 0,5% и -17,1%; **производњи трајних производа за широку потрошњу** 3,1%, -2,4% и 5,4% и **производњи нетрајних производа за широку потрошњу** 5,8%, 1,5% и -7,8%. Годишње стопе за јун, јул и август износе у производњи: енергије -8,9%, 2,6% и 2,1%; интермедијарних производа, осим енергије 23,2%, 16,6% и 6,9%; капиталних производа -16,2%, -3,3% и 4%; трајних производа за широку потрошњу 18,6%, -10,6% и -7,4% и нетрајних производа за широку потрошњу -0,8%, 1,3% и 2,9%.

Грађевинска активност, мерена **часовима рада на градилиштима предузећа**, у другом кварталу 2010. била је мања за 13% од просека 2009. године, а за 15,7% од другог квартала претходне године. У првом полугођу 2010. грађевинска активност је мања за 15,7% него у првом полугођу 2009, и мања за 19,3% од просека 2009. године.

Обим укупне саобраћајне активности у другом кварталу 2010. био је већи за 5,7% од просека 2009, и за 5,1% већи од укупно остварених саобраћајних услуга у другом кварталу претходне године. У првом полугођу 2010. укупна саобраћајна активност је већа за 5,4% него у првом полугођу 2009, и мања за 1,2% од просека 2009. године. У првој половини ове године, у укупној саобраћајној активности доминира путнички (72%), док удео теретног саобраћаја износи 28%.

Туристичка активност, мерена укупним бројем ноћења туриста, у јуну, јулу и августу бележи месечне стопе раста од 0,4%, 13,7% и 9,6%. Годишње стопе укупних ноћења за јун, јул и август износе -5,6%, -11,5% и 1,7%. У односу на просек 2009. године, укупна ноћења расту у јуну за 14,2%, јулу за 29,8% и августу за 42,3%. За првих осам месеци 2010. за 12,2% је мање ноћења у односу на исти период прошле године, и мање за 3,1% од просека 2009. године. У истом периоду, број **ноћења домаћих туриста** смањен је за 13,1% док су **ноћења страних туриста** такође смањена за 8,8%, у односу на првих осам месеци 2009. године.

ACTIVITIES

Total industrial production increased by 4.2% in June and by 4.6% in July, while it decreased by 0.1% in August, with respect to the average production in 2009. Monthly change rates in June, July and August 2010, amounted to 5.3%, 0.4% and -4.5%, respectively. Comparing to June, July and August last year, total industrial production has been changing by 2.9%, 5.1% and 3.4%, respectively. In the first eight months in 2010, industrial production increased by 4.8% with respect to the same period last year, and decreased by 1.6% with respect to the average in 2009.

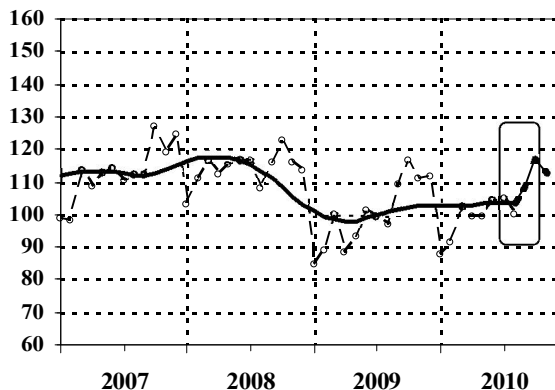
Observed by economic use, with respect to the average in 2009, the realized rates in June, July and August were: in production of energy -15.5%, -0.3% and -0.5%; in intermediary production, except energy 24.8%, 15.7% and 13.4%; in production of capital goods 0.6%, 0.5% and -17.1%; in production of durable products for consumption 3.1%, -2.4% and 5.4% and in production of non-durable products for consumption 5.8%, 1.5% and -7.8%. Yearly rates in June, July and August amounted to -8.9%, 2.6% and 2.1% in production of energy; 23.2%, 16.6% and 6.9% in intermediary production, except energy; -16.2%, -3.3% and 4% in production of capital goods; 18.6%, -10.6% and -7.4% in production of durable products for consumption, and -0.8%, 1.3% and 2.9% in production of non-durable products for consumption.

The volume of construction activity, expressed by hours of work on construction sites in enterprises, in the second quarter of 2010, was 13% below the average in 2009, and 15.7% below the value attained in the second quarter of the previous year. In the first six months in 2010, the construction activity decreased by 15.7% with the respect to same period of the previous year, and it decreased by 19.3% with respect to the average in 2009.

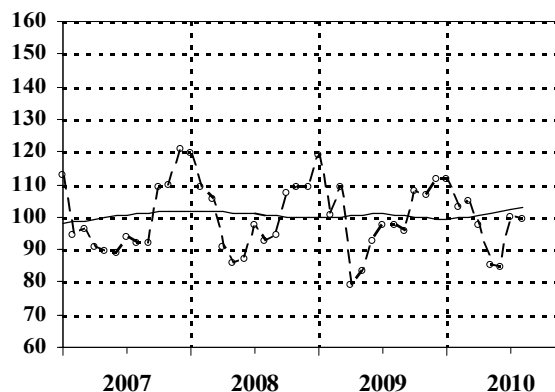
The volume of transport activities in the second quarter of 2010 was 5.7% above the average in 2009, and 5.1% above in the same quarter of the previous year. In the first six months in 2010, the transport activities increased by 5.4% with the respect to same period of the previous year, and it decreased by 1.2% with respect to the average in 2009. In total transport activity, the passengers' transport is dominant (72%), while the share of freight transport is 28%, in the first six months in 2010.

Monthly rates in tourist activity, measured by total number of tourist nights, amounted to 0.4% in June, 13.7% in July and 9.6% in August. Annual rates in June, July and August were -5.6%, -11.5% and 1.7%, respectively. With respect to the average in 2009, there were increases recorded: 14.2% in June, 29.8% in July and 42.3% in August. In the first eight months in 2010, tourist activity was 12.2% below the level realized in the same period last year, while it was 3.1% below the average in 2009. In the observed period, the number of domestic tourist nights decreased by 13.1%, while the number of foreign tourist nights decreased by 8.8%, compared to the first eight months in 2009.

01000 Индустриска производња - укупно
(са прогнозом за три месеца)
*Industrial production - total
(with 3 months ahead forecast)*

01001 Индустриска производња
- енергија
*Industrial production
- energy*

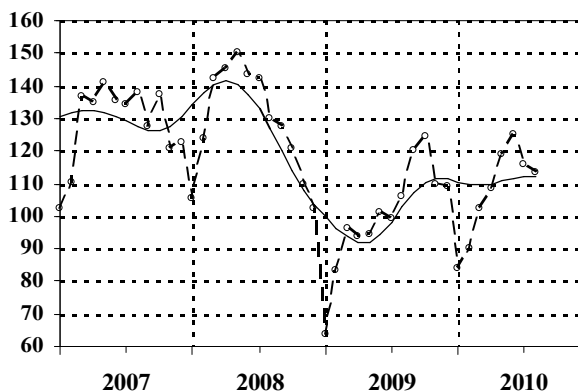
Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

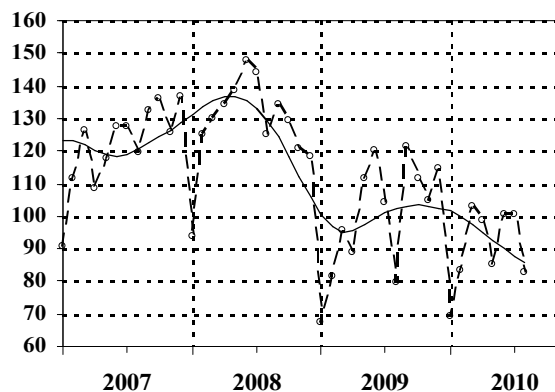
Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
01000	2008	102.8	110.7	116.6	112.1	115.0	116.3	116.7	107.7	115.7	122.8	115.6	113.2
01000	2009	84.4	89.0	99.7	88.2	92.9	101.3	99.5	96.6	109.3	116.2	111.1	111.8
01000	2010	87.4	91.0	102.2	99.1	99.0	104.2	104.6	99.9	108.5	117.1	112.7	
01001	2008	119.7	109.0	105.4	90.7	85.9	87.0	97.2	92.7	94.2	107.3	109.1	109.1
01001	2009	119.1	100.4	109.2	79.2	83.1	92.8	97.2	97.5	95.6	107.8	106.6	111.5
01001	2010	111.6	103.0	104.9	97.7	85.4	84.5	99.7	99.5				

Напомена: Индекси за септембар, октобар и новембар 2010. за серију 01000 су прогнозирани.
Footnote: Indices for September, October and November 2010, for series 01000 are predicted.

01002 Индустриска производња
- интермедијарни производи, осим енергије
*Industrial production
- intermediary products, except energy*

01003 Индустриска производња
- капитални производи
*Industrial production
- capital products*

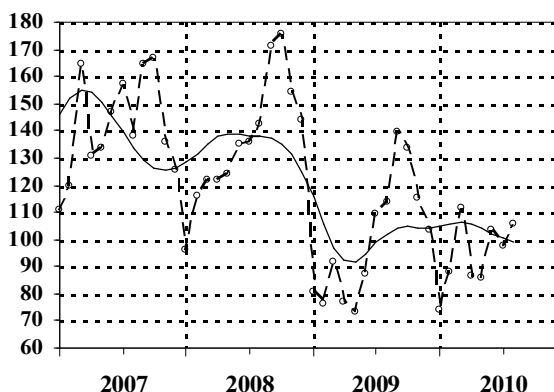

Ø 2009=100

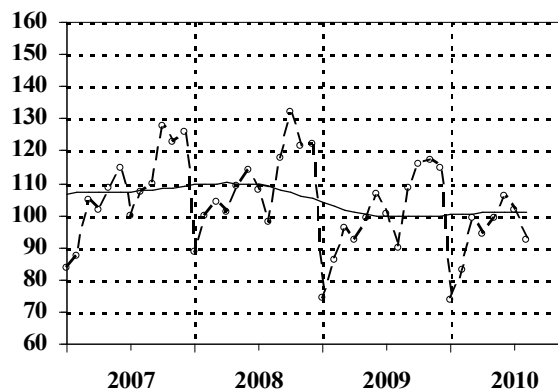
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
01002	2008	105.3	123.7	142.4	145.1	150.0	143.7	142.3	129.7	127.2	121.0	109.8	102.3
01002	2009	63.5	83.2	95.9	93.9	94.2	101.3	99.2	106.1	120.0	124.2	109.4	109.1
01002	2010	83.9	89.8	102.2	108.5	118.6	124.8	115.7	113.4				
01003	2008	93.5	125.2	130.0	134.1	138.4	147.9	143.8	125.0	134.0	129.5	120.9	118.1
01003	2009	67.4	81.4	95.3	89.0	111.3	120.1	103.9	79.7	121.3	111.8	104.5	114.3
01003	2010	69.0	83.4	102.7	98.4	85.1	100.6	100.5	82.9				

01004 Индустриска производња
- трајни производи за широку потрошњу
Industrial production
- durable products for consumption

01005 Индустриска производња
- нетрајни производи за широку потрошњу
Industrial production
- non-durable products for consumption

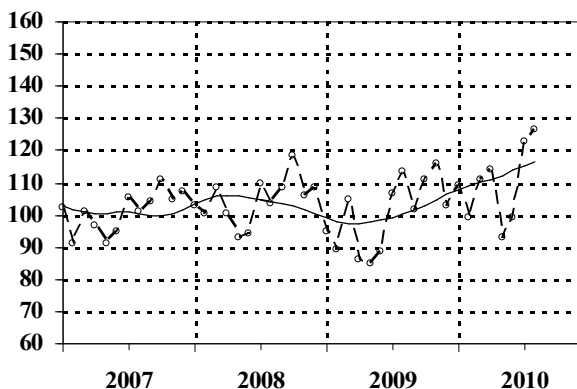

Ø 2009=100

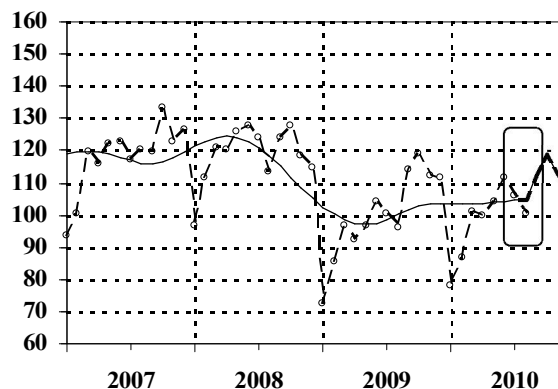
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
01004	2008	95.9	115.6	121.7	121.7	124.0	135.2	135.7	142.3	171.2	175.7	154.2	143.9
01004	2009	80.5	76.0	91.9	76.7	73.3	86.9	109.2	113.8	139.3	133.8	115.3	103.3
01004	2010	73.7	87.7	111.8	86.5	85.4	103.1	97.6	105.4				
01005	2008	88.4	99.5	103.8	100.7	108.8	113.9	108.0	98.0	117.7	131.8	121.8	122.0
01005	2009	74.1	86.1	95.8	92.5	99.0	106.6	100.2	89.6	108.2	116.2	116.9	114.8
01005	2010	73.7	83.2	99.0	94.3	99.1	105.8	101.5	92.2				

01300 Индустриска производња
- вађење руда и камена
Industrial production
- mining and quarrying

01400 Инд. производња - прерађивачка инд.
(са прогнозом за три месеца)
Industrial production - manufacturing
(with 3 months ahead forecast)

Ø 2009=100

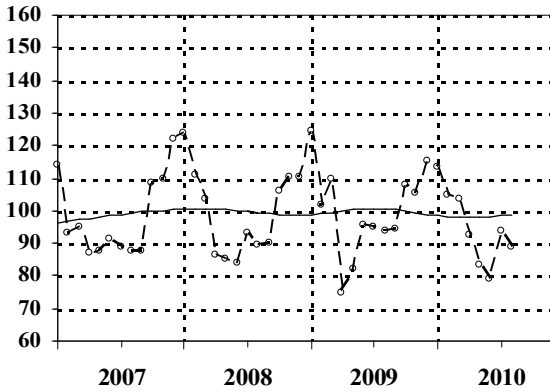
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
01300	2008	102.9	100.3	108.6	100.6	92.9	94.3	109.4	103.7	108.6	118.5	106.0	108.3
01300	2009	94.9	89.4	105.0	85.8	84.6	88.8	106.5	113.5	101.5	111.1	116.0	102.9
01300	2010	109.0	99.0	110.8	114.0	93.1	98.9	122.8	126.5				
01400	2008	96.8	111.4	121.1	120.4	125.8	127.6	124.1	113.3	124.0	128.0	118.1	114.6
01400	2009	72.3	85.4	96.4	92.2	96.8	104.0	100.1	95.8	114.3	119.0	112.2	111.8
01400	2010	78.1	86.4	101.1	99.7	104.0	111.7	106.0	100.6	112.7	119.1	112.3	

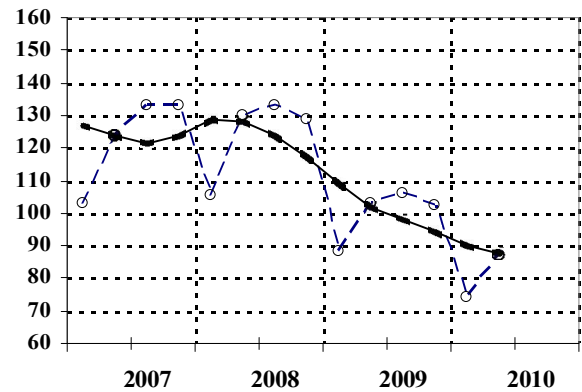
Напомена: Индекси за септембар, октобар и новембар 2010. за серију 01400 су прогнозирани.

Footnote: Indices for September, October and November 2010, for series 01400 are predicted.

01500 Индустриска производња - производња и дистрибуција електричне енергије, гаса и воде
Industrial production - electricity, gas and water

01031 Часови рада на градилиштима - предузећа (квартална серија)
Hours of work on construction sites - enterprises (quarterly series)

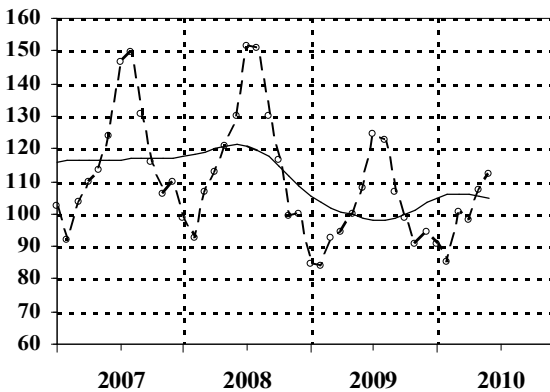

Ø 2009=100

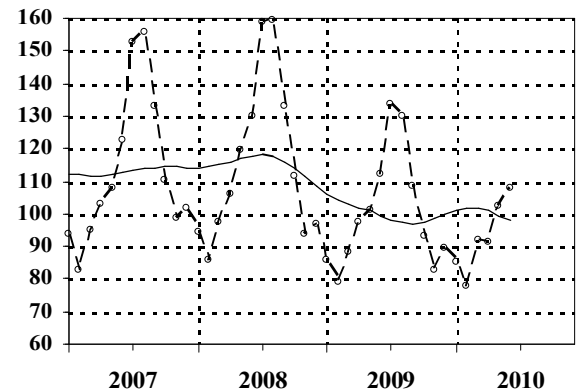
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
-○- оригинална серија / original series

Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec
01500	2008	123.8	111.2	103.3	86.3	84.9	84.2	93.4	89.6	89.8	105.9	110.2	110.2
01500	2009	124.2	101.8	109.6	74.9	81.8	95.5	95.2	93.8	94.4	107.9	105.6	115.3
01500	2010	113.6	104.8	103.4	92.4	83.3	79.2	93.7	89.1				
01031	2008	I			II			III			IV		
01031	2008			105.4			130.1			133.2			128.8
01031	2009			88.3			103.2			106.1			102.4
01031	2010			74.4			87.0						

01040 Обим услуга у саобраћају - укупно
Volume of transport services - total

01047 Обим услуга у путничком саобраћају - укупно
Volume of services in passengers' transport - total

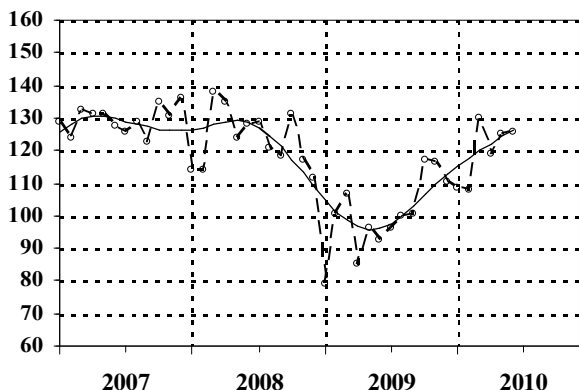
Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
-○- оригинална серија / original series

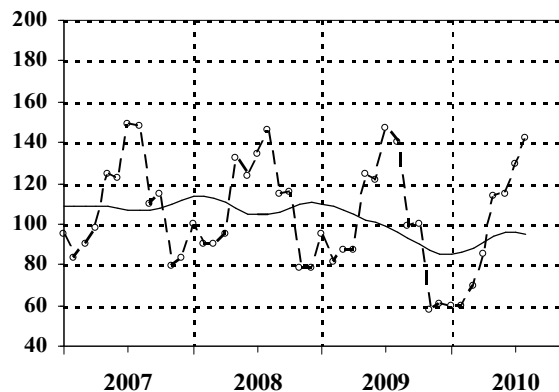
Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec
01040	2008	98.9	92.4	106.6	112.6	120.5	129.7	151.6	150.5	129.8	116.3	99.1	100.1
01040	2009	84.4	84.0	92.3	94.3	99.8	107.6	124.7	122.8	106.5	98.9	90.4	94.2
01040	2010	90.4	84.9	100.5	97.9	107.4	111.9						
01047	2008	94.4	85.9	97.2	105.8	119.5	130.1	158.5	159.5	133.3	111.7	93.8	96.6
01047	2009	86.0	79.0	88.0	97.2	100.9	112.2	133.4	129.8	108.4	93.3	82.5	89.3
01047	2010	85.0	77.9	91.7	91.5	102.2	107.8						

Напомена: Индекси услуга у саобраћају – укупно, су без поштанских активности и телекомуникација.
Footnote: Indices for transport services – total, do not include postal activities and telecommunication.

01054 Обим услуга у теретном саобраћају
- укупно
Volume of services in freights' transport
- total

01070 Ноћења туриста
- укупно
Tourist nights
- total

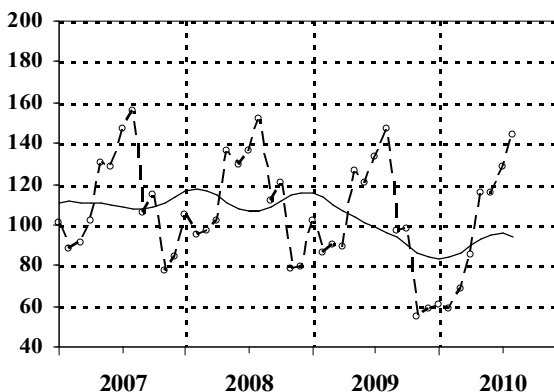

Ø 2009=100

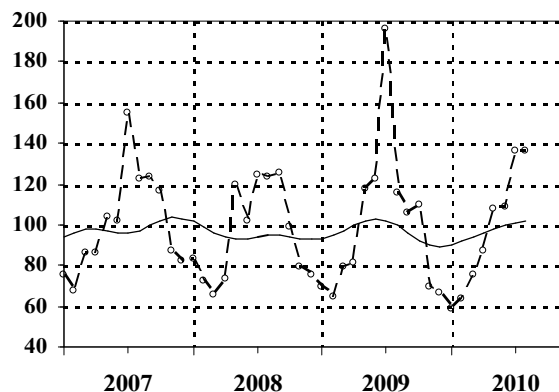
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
-○- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
01054	2008	113.7	113.9	137.9	134.9	123.8	128.0	128.8	120.6	118.1	131.2	116.9	111.6
01054	2009	78.9	100.2	106.8	84.9	96.0	92.5	96.2	99.9	100.4	117.2	116.7	110.3
01054	2010	108.3	108.0	129.7	119.0	124.8	125.4						
01070	2008	100.1	90.1	89.9	95.4	132.5	123.4	133.8	145.7	115.0	115.8	78.4	78.5
01070	2009	94.7	81.1	87.5	87.2	124.6	121.0	146.7	139.9	98.8	100.2	57.8	60.4
01070	2010	60.1	59.4	69.7	85.5	113.8	114.2	129.8	142.3				

01071 Ноћења туриста
- домаћи
Tourist nights
- domestic

01072 Ноћења туриста
- страни
Tourist nights
- foreign

Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
-○- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
01071	2008	104.9	95.1	96.8	101.6	136.0	129.5	136.4	151.8	112.0	120.5	78.1	79.4
01071	2009	101.5	85.7	89.8	88.7	126.5	120.7	132.9	146.7	96.8	97.6	54.6	58.6
01071	2010	60.5	58.2	68.3	85.1	115.5	115.6	128.0	144.1				
01072	2008	82.9	72.1	65.1	73.1	119.9	101.6	124.6	123.7	125.7	98.7	79.4	75.3
01072	2009	69.8	64.6	79.4	81.7	117.9	122.5	196.5	115.6	105.8	109.6	69.6	66.9
01072	2010	58.9	63.7	74.9	87.0	107.7	109.0	136.3	135.8				

Финална тражња

Final demand

Серије базних индекса (просек 2009=100)

Base indices series (average 2009=100)

Шифра	Назив
Code	Title
02000	Залихе готових производа у индустријској производњи - укупно <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - total</i>
02001	Залихе готових производа у индустријској производњи - енергија <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - energy</i>
02002	Залихе готових производа у индустријској производњи - интермедијарни производи, осим енергије <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - intermediary goods, except energy</i>
02003	Залихе готових производа у индустријској производњи - капитални производи <i>Stocks of manufactured goods in industrial - capital goods</i>
02004	Залихе готових производа у индустријској производњи - трајни производи за широку потрошњу <i>Stocks of manufactured goods in industrial - durable goods for consumption</i>
02005	Залихе готових производа у индустријској производњи - нетрајни производи за широку потрошњу <i>Stocks of manufactured goods in industrial - non-durable goods for consumption</i>
02300	Залихе готових производа у индустријској производњи - вађење руда и камена <i>Stocks of manufactured goods in industrial - mining and quarrying</i>
02400	Залихе готових производа у индустријској производњи - прерађивачка индустрија <i>Stocks of manufactured goods in industrial - manufacturing</i>
04020	Промет робе у трговини на мало у предузећима, у текућим ценама - укупно <i>Turnover of goods in retail trade in enterprises, in current prices - total</i>
01050	Промет робе у трговини на мало у предузећима, у сталним ценама - укупно <i>Turnover of goods in retail trade in enterprises, in constant prices - total</i>
09010	Бруто наплата јавних прихода - укупно <i>Collection of public revenues - total</i>
09011	Приходи и примања буџета - укупно <i>Revenues and receipts of budget - total</i>
10010	Приходи организација социјалног осигурања - укупно <i>Revenues of social security organizations - total</i>

ФИНАЛНА ТРАЖЊА

FINAL DEMAND

Укупне залихе индустријских производа у јуну, јулу и августу опадају по месечним стопама од 0,5%, 4,4% и од 7,5%. У односу на исте месеце претходне године, годишње стопе показују, такође пад: 7,6% за јун, 9% за јул и 10,2% за август. Укупне залихе, у првих осам месеци 2010. мање су за 7,6% у односу на исти период 2009. док су од просека 2009. године мање за 7,7%.

Посматрано по **секторима**, у периоду јануар-август 2010. у односу на исти период 2009. године, забележен је пад за 13,9% у сектору **вађење руде и камена** и такође, пад у сектору **прерађивачке индустрије** за 7,4%.

У периоду јануар-август 2010, у односу на исти период 2009. године, смањене су: **залихе енергије** за 20,4%, **залихе интермедијарних производа, осим енергије** за 1,1%, **трајних и залихе нетрајних производа за широку потрошњу** за 18,8%, односно за 8,8%, док су повећане **залихе капиталних производа** за 6,7%.

Промет у трговини на мало у предузећима, у текућим ценама у јуну ове године је већи за 2,2% а у сталним ценама за 2,5 %, у односу на промет остварен у мају. У јулу је, у односу на јун, у текућим ценама већи за 8% а у сталним за 8,1%, док у августу бележи раст од 0,4% номинално, а пад за 0,9% реално. У периоду јануар-август 2010. године, промет робе у трговини на мало већи је за 3,1%, а у сталним ценама мањи за 3,1% у односу на исти период 2009. године.

Укупна наплата јавних прихода за финансирање јавне потрошње у првих осам месеци 2010. номинално је већа за 8,3% (реално за 3,8%) у односу на исти период 2009. године. У истом периоду (јануар-август 2010) **приходи и примања буџета и других корисника** номинално су већи за 8,3% (реално за 3,9%) и **приходи организација социјалног осигурања** су номинално повећани за 8,3%, а реално за 3,8%, у односу на исти период претходне године.

Квартално посматрано, динамичнији раст у другом кварталу 2010. у односу на други квартал 2009. године, имали су **приходи и примања буџета** (номинално за 8,9%, реално за 4,9%) у односу на **укупно наплаћене приходе** (номинално за 8%, реално за 3,9%) и **приходе фондова социјалног осигурања** (номинално за 8%, реално за 3,9%).

Total stocks of manufactured industrial products decreased in June by 0.5%, in July by 4.4% and in August by 7.5%. With respect to the same months last year, they decreased by 7.6% in June, by 9% in July and by 10.2% in August. In the first eight months in 2010 the total stocks of manufactured industrial products, decreased by 7.6%, comparing to the same period 2009, and with respect to the average 2009, they decreased by 7.7%.

Observed by sectors, in the period January-August in 2010, comparing to the same period 2009, industrial production recorded rates: in mining and quarrying -13.9%, and in manufacturing sector -7.4%.

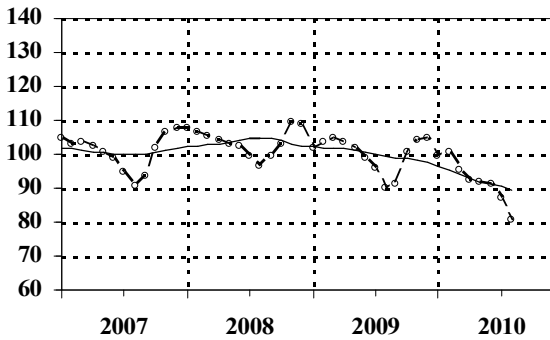
In the period January-August 2010, compared to the same period 2009, stocks of capital goods recorded 6.7% increase, while the decreases were recorded with: stocks of energy by 20.4%, stocks of intermediary goods, except energy by 1.1%, stocks of durable goods by 18.8%, and stocks of non - durable consumer goods by 8.8%.

Turnover of goods in retail trade in enterprises in June nominally increased by 2.2% (current prices), and by 2.5% (constant prices), according to turnover of goods in May. In July, with the respect to June, it increased by 8% in current prices, and in constant prices it increased by 8.1%. In August it increased by 0.4% nominally, but it decreased by -0.9% in real terms. In the period January-August 2010, turnover of goods in retail trade in enterprises increased by 3.1% (current prices), while it decreased by 3.1% (constant prices), comparing to the same period last year.

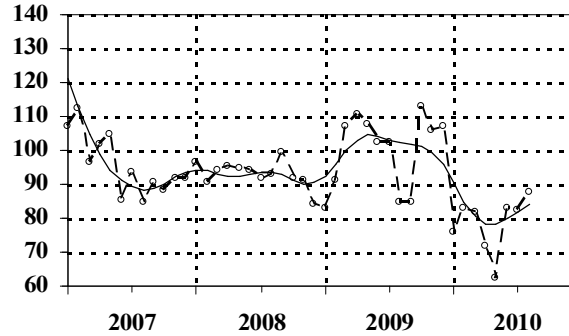
Collection of gross public revenues for financing public consumption increased nominally by 8.3% (in real terms by 3.8%) in the first eight months in 2010, comparing to the first eight months in 2009. In the same period (January-August 2010), budget and other users' revenues increased nominally by 8.3%, (in real terms by 3.9%), and social security organizations revenues recorded 8.3% nominal increase, and 3.8% in real terms, with respect to the same period last year.

Quarterly observed, more dynamical growth in the second quarter in 2010, with the respect to the second quarter in 2009, was recorded in budget incomes and revenues (nominally 8.9%, in real terms 4.9%) then it was recorded in collection of gross public revenues (nominally 8%, in real terms 3.9%) and social security organizations (nominally 8%, in real terms 3.9%).

02000 Залихе готових производа у инд. производњи
- укупно
Stocks of manufactured goods in ind. production
- total

02001 Залихе готових производа у инд. производњи
- енергија
Stocks of manufactured goods in ind. production
- energy

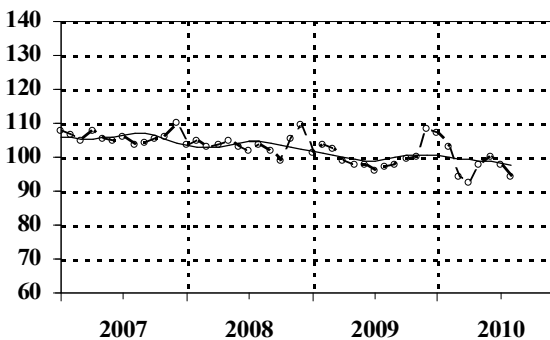

Ø 2009=100

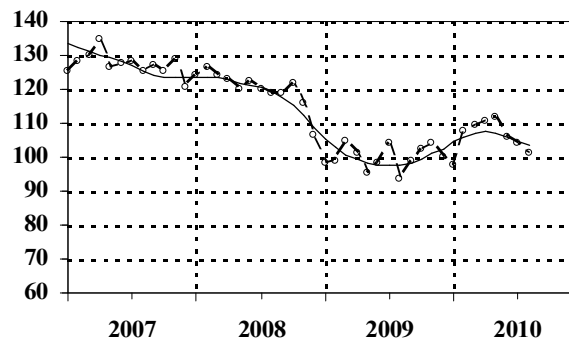
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
02000	2008	107.6	106.5	105.3	104.0	103.1	102.1	99.5	96.5	99.4	103.0	109.6	109.0
02000	2009	101.9	103.7	104.9	103.4	101.5	98.6	95.7	89.8	91.1	100.7	104.0	105.0
02000	2010	99.4	100.8	95.4	92.3	91.6	91.1	87.1	80.6				
02001	2008	96.7	90.4	93.9	95.2	94.9	93.9	92.0	93.1	99.3	91.6	91.3	84.4
02001	2009	83.1	90.9	107.3	110.8	107.8	102.2	102.6	84.6	84.9	113.0	106.1	106.9
02001	2010	75.9	83.1	81.7	71.8	62.1	83.2	82.3	87.8				

02002 Залихе готових производа у инд. производњи
- интермедијарни производи, осим енергије
Stocks of manufactured goods in ind. production
- intermediary products, except energy

02003 Залихе готових производа у инд. производњи
- капитални производи
Stocks of manufactured goods in ind. production
- capital products

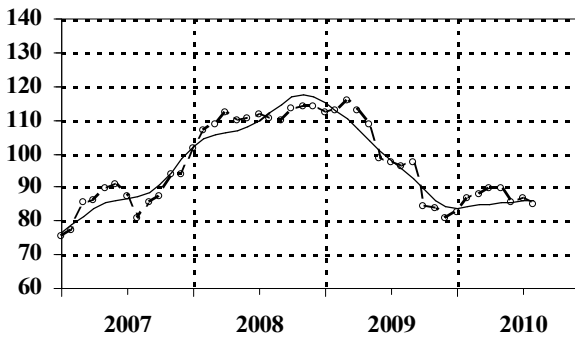

Ø 2009=100

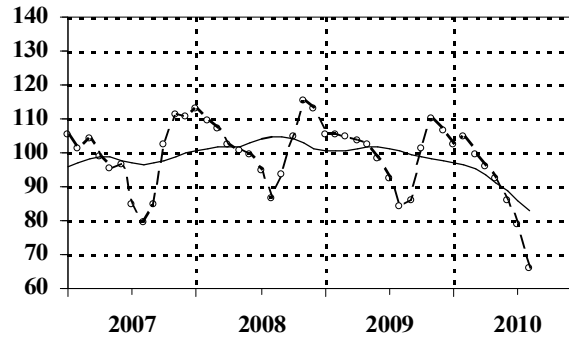
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
02002	2008	103.4	104.6	103.1	103.8	104.5	103.0	101.9	103.3	102.0	98.6	105.4	109.5
02002	2009	101.3	103.7	102.1	98.8	97.9	97.7	96.1	97.0	97.4	99.5	99.9	108.4
02002	2010	106.9	103.2	93.9	92.3	97.9	100.2	97.4	94.2				
02003	2008	124.2	126.5	124.2	123.2	120.1	122.4	120.1	118.9	119.1	121.7	116.1	106.2
02003	2009	98.5	98.7	104.5	101.2	95.5	98.0	104.4	93.7	98.7	102.6	104.1	100.1
02003	2010	97.6	107.5	109.5	110.4	111.9	106.0	104.0	101.1				

02004 Залихе готових производа у инд. производњи
- трајни производи за широку потрошњу
Stocks of manufactured goods in ind. production
- durable products for consumption

02005 Залихе готових производа у инд. производњи
- нетрајни производи за широку потрошњу
Stocks of manufactured goods in ind. production
- non-durable products for consumption

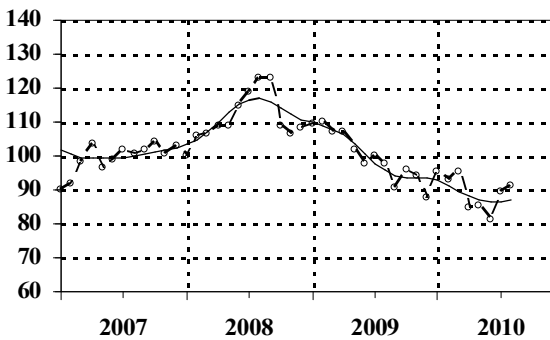

Ø 2009=100

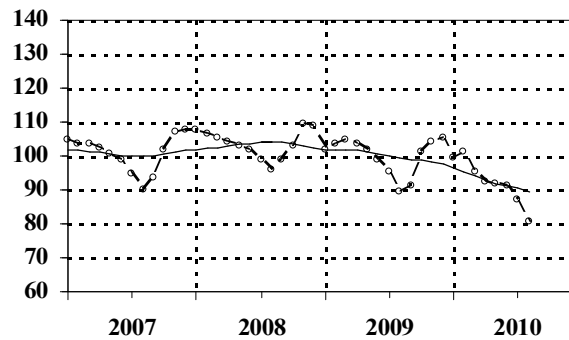
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
02004	2008	101.5	106.7	108.8	112.2	109.8	110.4	111.8	110.1	109.8	113.6	114.1	114.1
02004	2009	112.1	112.9	115.7	112.9	108.4	98.6	97.2	96.0	97.4	84.5	83.8	80.5
02004	2010	82.6	86.5	87.9	89.5	89.4	85.6	86.9	84.9				
02005	2008	113.1	109.6	106.9	102.5	100.6	99.6	94.8	86.7	93.3	104.8	115.5	113.2
02005	2009	105.2	105.5	104.5	103.6	102.1	98.4	92.6	84.2	86.0	101.4	109.9	106.5
02005	2010	102.4	105.0	99.7	95.8	92.2	85.7	79.0	66.1				

02300 Залихе готових производа у инд. производњи
- вађење руда и камена
Stocks of manufactured goods in ind. production
- mining and quarrying

02400 Залихе готових производа у инд. производњи
- прерађивачка индустрија
Stocks of manufactured goods in ind. production
- manufacturing

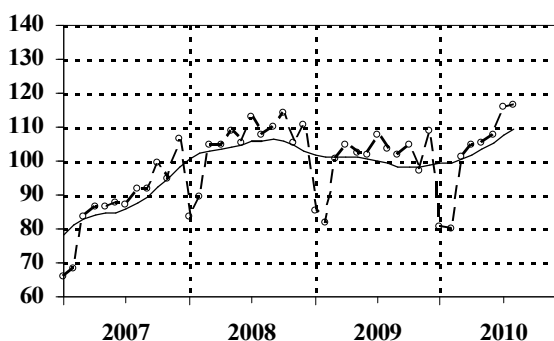

Ø 2009=100

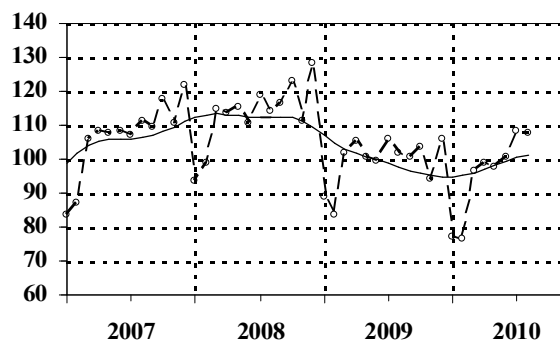
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
02300	2008	99.9	105.6	106.2	108.6	108.8	115.0	119.0	122.7	122.8	109.1	106.4	108.4
02300	2009	109.6	110.2	107.2	107.1	101.7	97.6	100.2	97.9	90.7	95.7	94.2	87.9
02300	2010	95.5	93.0	95.3	84.9	85.2	81.3	89.7	91.0				
02400	2008	107.8	106.5	105.2	103.9	102.8	101.7	99.0	95.7	98.7	102.7	109.7	108.9
02400	2009	101.6	103.5	104.8	103.3	101.5	98.6	95.5	89.5	91.1	100.9	104.3	105.5
02400	2010	99.5	101.1	95.4	92.5	91.8	91.4	87.0	80.3				

04020 Промет робе у трговини на мало у предузећима, у текућим ценама - укупно
 Turnover of goods in retail trade in enterprises, in current prices - total

01050 Промет робе у трговини на мало у предузећима, у сталним ценама - укупно
 Turnover of goods in retail trade in enterprises, in constant prices - total

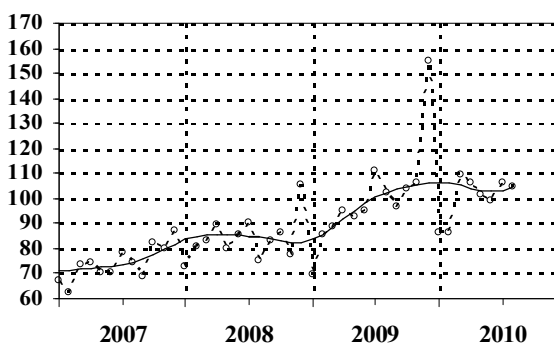

Ø 2009=100

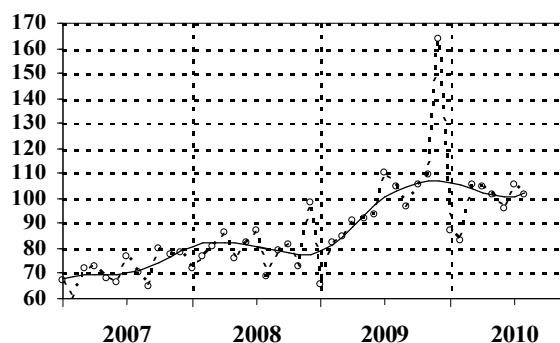
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
 - - o - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
04020	2008	83.7	89.4	104.7	105.0	108.6	105.2	113.2	107.6	110.1	114.0	105.2	110.8
04020	2009	85.1	81.7	100.3	104.7	102.4	102.0	107.4	103.5	102.0	104.9	97.1	108.9
04020	2010	80.3	80.0	101.2	104.9	105.2	107.5	116.1	116.6				
01050	2008	93.6	99.1	114.5	113.4	115.4	110.4	118.6	114.3	116.7	122.9	111.4	128.5
01050	2009	88.9	83.4	101.9	105.2	100.7	99.7	105.9	102.0	100.4	103.4	94.3	105.8
01050	2010	77.2	76.7	96.4	98.8	97.9	100.3	108.4	107.4				

09010 Бруто наплата јавних прихода - укупно
 Collection of public revenues - total

09011 Приходи и примања буџета - укупно
 Revenues and receipts of budget - total

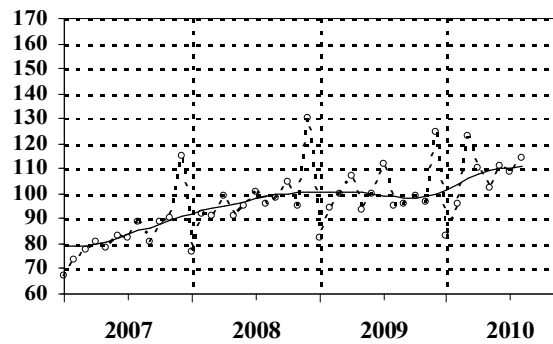

Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
 - - o - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
09010	2008	73.1	80.4	83.3	89.4	79.6	85.4	90.1	74.8	83.4	86.7	77.9	105.8
09010	2009	69.2	85.3	88.4	94.8	92.3	95.2	110.7	102.2	96.8	103.9	106.3	154.8
09010	2010	86.3	86.1	109.5	106.1	101.5	99.1	106.5	104.3				
09011	2008	71.9	76.8	81.0	86.4	76.2	82.4	87.0	68.5	79.1	81.4	72.6	98.4
09011	2009	65.2	82.6	85.0	91.0	92.0	93.7	110.4	104.3	97.0	105.5	109.3	163.9
09011	2010	87.2	83.1	105.5	104.8	101.2	95.5	105.7	101.4				

10010 Приходи организација социјалног осигурања
 - укупно
Revenues of social security organizations
 - total

Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
 -○- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
10010	2008	77.1	92.2	91.0	99.0	91.0	95.1	100.5	95.5	97.9	104.3	95.3	130.2
10010	2009	82.4	94.5	99.6	107.1	93.4	100.0	112.0	95.2	96.2	98.7	96.3	124.7
10010	2010	83.2	96.0	122.8	110.6	102.5	111.3	109.0	114.2				

Спољна трговина

External trade

Серије базних индекса (просек 2009=100)

Base indices series (average 2009=100)

Шифра Code	Назив Title
05030	Извоз роба - укупно (USD) <i>Exports of goods - total (USD)</i>
05033	Извоз роба - средства рада (USD) <i>Exports of goods - capital goods (USD)</i>
05034	Извоз роба - материјал за репродукцију (USD) <i>Exports of goods - intermediates (USD)</i>
05035	Извоз роба - роба за личну потрошњу (USD) <i>Exports of goods - consumer goods (USD)</i>
05019	Извоз роба - неklasификовано по BEC намени (USD) <i>Exports of goods - unclassified by BEC destination (USD)</i>
05001	Извоз - енергија (USD) <i>Exports - energy (USD)</i>
05002	Извоз - интермедијарни производи, осим енергије (USD) <i>Exports - intermediary products, except energy (USD)</i>
05003	Извоз - капитални производи (USD) <i>Exports - capital products (USD)</i>
05004	Извоз - трајни производи за широку потрошњу (USD) <i>Exports - durable products for consumption (USD)</i>
05005	Извоз - нетрајни производи за широку потрошњу (USD) <i>Exports - non-durable products for consumption (USD)</i>
05006	Извоз роба - неklasификовано по намени EU (USD) <i>Exports of goods - unclassified by EU destination (USD)</i>
05040	Увоз роба - укупно (USD) <i>Imports of goods - total (USD)</i>
05043	Увоз роба - средства рада (USD) <i>Imports of goods - capital goods (USD)</i>
05044	Увоз роба - материјал за репродукцију (USD) <i>Imports of goods - intermediates (USD)</i>
05045	Увоз роба - роба за личну потрошњу (USD) <i>Imports of goods - consumer goods (USD)</i>
05029	Увоз роба - неklasификовано по BEC намени (USD) <i>Imports of goods - unclassified by BEC destination (USD)</i>
05007	Увоз - енергија (USD) <i>Imports - energy (USD)</i>
05008	Увоз - интермедијарни производи, осим енергије (USD) <i>Imports - intermediary products, except energy (USD)</i>
05009	Увоз - капитални производи (USD) <i>Imports - capital products (USD)</i>
05010	Увоз - трајни производи за широку потрошњу (USD) <i>Imports - durable products for consumption (USD)</i>
05011	Увоз - нетрајни производи за широку потрошњу (USD) <i>Imports - non-durable products for consumption (USD)</i>
05012	Увоз - неklasификовано по намени EU (USD) <i>Imports - unclassified by EU destination (USD)</i>
05050	Трговински салдо (увоз - извоз, USD) <i>Commercial balance (imports - exports, USD)</i>

СПОЉНА ТРГОВИНА

Укупан извоз роба у првих осам месеци 2010. године достигао је 6,03 милијарди USD и био је већи за 16,1% у односу на исти период претходне године, и за 8,4% већи од просечног извоза 2009. године. У истом периоду, реализован је **укупан увоз** у износу од 10,5 милијарди USD, што је за 3,9% више него у истом периоду претходне године и за 1,5% мање од просечног увоза 2009. године.

Укупан **спољнотрговински дефицит** роба у првих осам месеци 2010. године износио је 4,5 милијарди USD и мањи је за 8,9% од дефицита у првих осам месеци претходне године. Дефицит спољне трговине у периоду јануар-август 2010. године мањи је за 25,2% од укупног извоза у првих осам месеци претходне године, или за 1,5 милијарди USD.

У јуну **извоз** расте у односу на мај за 7%, док у јулу месечно опада за 1,7%. Извозна активност је у августу мања за 6,4% у односу на јул. У односу на 2009. годину, годишње стопе раста извоза за јун, јул и август износе 8,8%, 9,1% и 14%, респективно. Месечне стопе раста **увоза** за јун, јул и август износе 10%, -4,4% и 2,1%, респективно, а годишње (у односу на исте месеце 2009. године) 4,9%, -2,9% и 10,4%, респективно.

Трговински дефицит у 2010. години
- хиљаде текућих USD -

	2. квартал	1. полу- одиште	Јул	Август
Кумулативни дефицит	-3391971	-3391971	-3910145	-4509777
Квартални, месечни дефицит	-1608547	-3391971	-518174	-599632
Извоз: квартал, полугође, месец	2401850	4431232	825987	772888
Увоз: квартал, полугође, месец	4010397	7823203	1344161	1372520
Извоз - кумулативни	4431232	4431232	5257219	6030107
Увоз - кумулативни	7823203	7823203	9167364	10539884

У првом полугођу 2010. извоз је већи за 17,9% од извоза, односно увоз за 4,1% од увоза, у првом полугођу 2009. године.

У првих осам месеци 2010. године, доминира **извоз производа за репродукцију** (3,945 милијарди USD), **производа за широку потрошњу** (1,594 милијарде USD) и **средстава рада** (489 милиона USD). У периоду јануар-август, такође доминира **увоз производа за репродукцију** (5,870 милијарди USD), **производа за широку потрошњу** (1,774 милијарде USD) и **средстава рада** (1,048 милијарди USD). Годишње, кумулативне стопе раста **извоза** (по датом редоследу) износе: 28,2%, -10,5% и -1,5%, а **увоза**: 18%, -9,3% и -13,1%, респективно.

EXTERNAL TRADE

Total exports of goods in the first eight months in 2010 amounted to 6.03 billion USD what represents 16.1% increase, comparing to the same period last year, and 8.4% increase with respect to the average exports in 2009. In the same period, the **total imports** attained the value of 10.5 billion USD, what is 3.9% increase, comparing to the same period last year, and 1.5% decrease with respect to the average imports in 2009.

Total external trade deficit of goods in the first eight months in 2010 amounted to 4.5 billion USD, what represents 8.9% decrease in comparison with the deficit recorded in the same period of the previous year. The external trade deficit in the period January-August 2010 decreases by 25.2% compared to the total exports, in the same period of the previous year or decreased by 1.5 billion USD.

In June, **exports** increased by 7% with respect to May, and decreased in July by 1.7%, monthly rate. In August, a decrease of 6.4% in exports activity was recorded, with respect to July. With respect to the same months in 2009, annual rates in June, July and August amounted 8.8%, 9.1% and 14%, respectively. In June, July and August **imports** recorded monthly rates: 10%, -4.4% and 2.1%, respectively, and yearly rates (compared to the same months of the previous year) were: 4.9%, -2.9% and 10.4%, respectively.

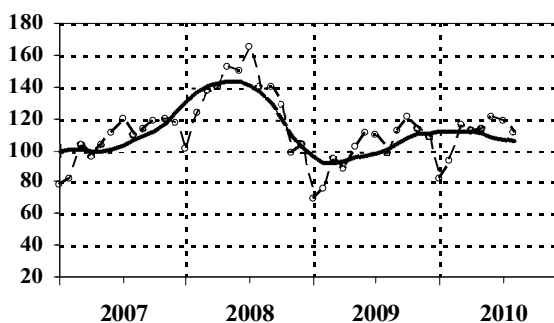
Trade deficit in 2010
- Current USD, thousand -

	II quarter	I half Year	July	August
Cumulative deficit	-3391971	-3391971	-3910145	-4509777
Quarterly and monthly deficit	-1608547	-3391971	-518174	-599632
Exports: quarter, half Year, month	2401850	4431232	825987	772888
Imports: quarter, half Year, month	4010397	7823203	1344161	1372520
Exports - cumulative	4431232	4431232	5257219	6030107
Imports - cumulative	7823203	7823203	9167364	10539884

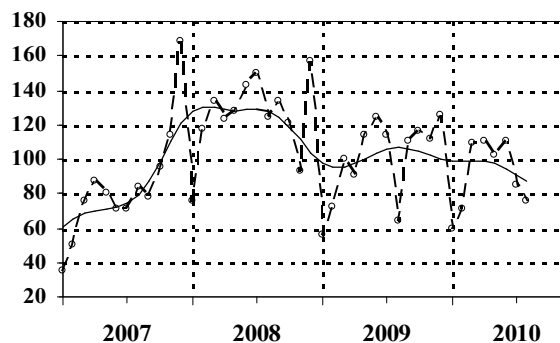
In the first six months in 2010, the exports increased by 17.9%, and the imports increased by 4.1% with respect to the first six month in 2009, too.

According to the economic use of products, in the first eight months 2010, the dominant products in the structure of **exports** were **intermediate goods** (3.945 billion USD), **consumer goods** (1.594 billion USD) and **capital goods** (489 million USD). In period January-August the dominant products in the structure of **imports** were also **intermediate goods** (5.870 billion USD), **consumer goods** (1.774 billion USD) and **capital goods** (1.048 billion USD). Cumulatively, for these goods, yearly rates were: for **exports** 28.2%, -10.5% and -1.5%, and for **imports** 18%, -9.3% and -13.1%, respectively.

05030 Извоз роба
- укупно (USD)
Exports of goods
- total (USD)

05033 Извоз роба
- средства рада (USD)
Exports of goods
- capital goods (USD)

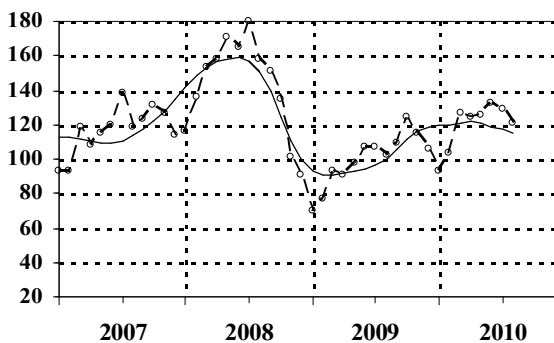

Ø 2009=100

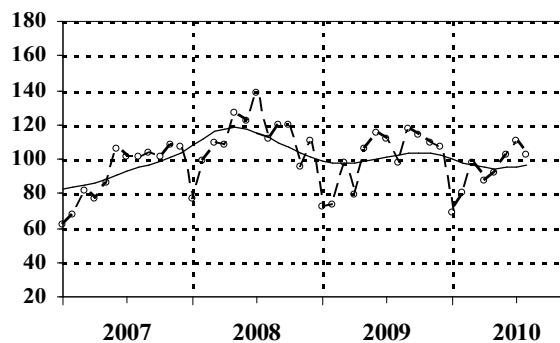
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
--○-- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05030	2008	100.1	122.8	137.7	139.4	152.9	149.9	164.3	140.3	139.7	128.9	98.7	103.5
05030	2009	69.5	75.4	94.9	87.6	101.9	111.1	108.9	97.5	112.0	120.4	112.9	108.0
05030	2010	82.2	93.3	116.3	111.6	112.9	120.9	118.8	111.1				
05033	2008	75.5	117.9	133.9	123.3	127.5	142.6	150.2	124.8	133.2	120.9	92.7	156.8
05033	2009	56.0	72.3	99.9	91.3	113.6	123.8	114.0	64.4	110.7	116.4	112.1	125.4
05033	2010	60.0	70.9	109.8	110.3	102.5	110.0	84.7	75.8				

05034 Извоз роба
- материјал за репродукцију (USD)
Exports of goods
- intermediates (USD)

05035 Извоз роба
- роба за личну потрошњу (USD)
Exports of goods
- consumer goods (USD)

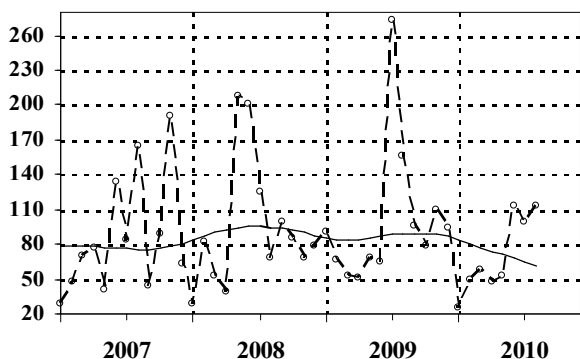

Ø 2009=100

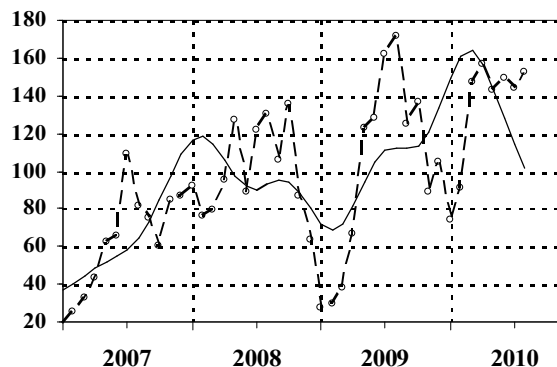
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
--○-- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05034	2008	116.2	136.2	153.0	158.2	170.7	165.5	180.0	157.5	151.1	134.7	101.2	91.1
05034	2009	70.2	77.1	92.6	91.3	98.2	107.0	106.6	102.5	109.3	124.6	115.0	105.6
05034	2010	92.8	103.5	126.9	124.2	125.8	132.1	128.6	121.4				
05035	2008	76.9	98.5	109.6	108.5	126.6	122.3	138.7	112.1	119.9	120.1	95.7	110.6
05035	2009	72.4	73.2	97.7	79.2	105.6	115.0	111.4	98.1	117.7	113.5	109.1	107.2
05035	2010	68.9	80.8	98.1	87.8	91.5	102.7	110.7	102.5				

05019 Извоз роба
 - неклаификовано по ВЕС намени (USD)
 Exports of goods
 - unclassified by BEC destination (USD)

05001 Извоз
 - енергија (USD)
 Exports
 - energy (USD)

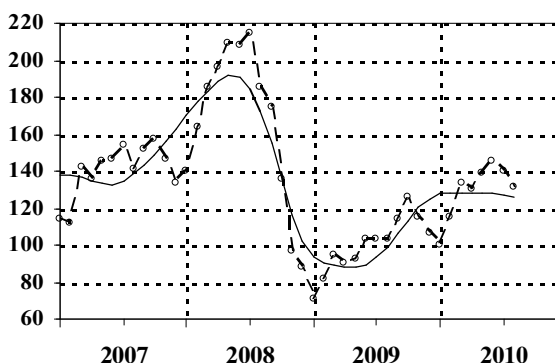

Ø 2009=100

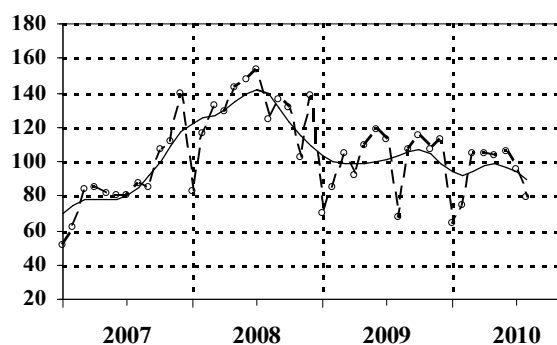
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
 - - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05019	2008	29.2	82.6	52.0	39.4	208.4	200.0	125.8	68.7	98.4	84.9	68.2	78.0
05019	2009	90.5	66.8	52.9	51.0	68.2	64.0	272.9	155.5	95.6	78.0	110.0	94.7
05019	2010	25.5	49.2	58.5	47.3	52.0	113.2	98.8	112.8				
05001	2008	92.1	76.0	79.6	95.3	126.9	88.7	122.1	129.9	106.1	135.4	86.5	63.4
05001	2009	27.4	29.6	37.8	66.6	122.3	128.6	161.6	171.2	125.2	136.2	89.4	104.3
05001	2010	73.9	90.9	147.6	156.9	143.1	149.5	144.2	152.7				

05002 Извоз - интермедијарни производи,
 осим енергије (USD)
 Exports - intermediary products,
 except energy (USD)

05003 Извоз
 - капитални производи (USD)
 Exports
 - capital products (USD)

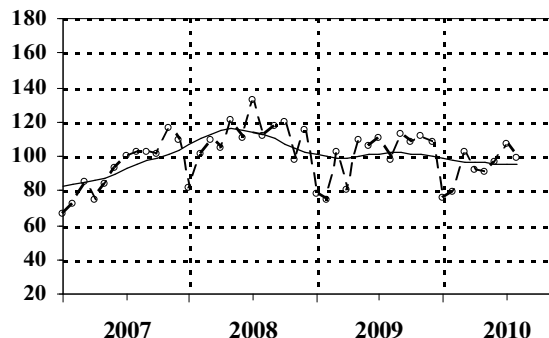
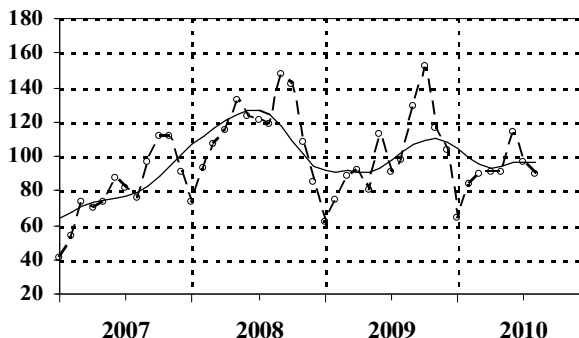
Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
 - - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05002	2008	139.5	164.2	185.6	195.8	209.0	207.6	214.4	184.9	175.0	135.9	97.2	87.9
05002	2009	70.4	81.1	94.6	90.8	92.6	102.8	103.0	103.2	114.3	126.1	114.7	106.5
05002	2010	99.8	115.6	134.0	130.6	138.6	145.8	139.7	131.6				
05003	2008	82.1	116.1	131.9	128.6	142.6	147.6	153.4	124.6	135.7	131.2	102.6	138.2
05003	2009	69.8	84.5	104.3	92.4	109.6	118.5	112.2	67.4	106.7	115.1	106.7	112.8
05003	2010	64.1	74.1	104.4	104.2	103.5	105.5	95.3	78.9				

05004 Извоз - трајни производи
за широку потрошњу (USD)
Exports - durable products
for consumption (USD)

05005 Извоз - нетрајни производи
за широку потрошњу (USD)
Exports - non-durable products
for consumption (USD)

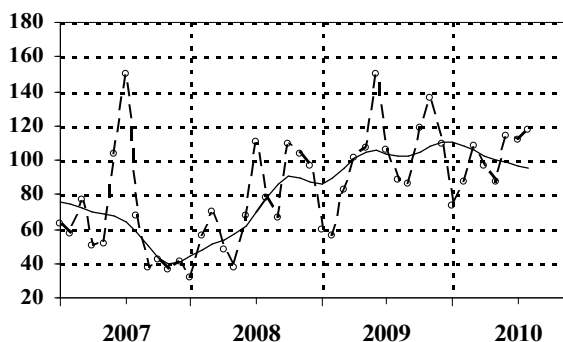

Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05004	2008	72.8	93.2	106.9	115.4	132.0	123.4	121.4	118.1	147.8	141.4	107.6	85.2
05004	2009	62.3	74.5	88.8	91.4	80.1	113.3	90.7	97.8	129.0	152.3	116.4	103.4
05004	2010	63.9	83.2	89.1	90.7	90.6	114.2	96.0	89.7				
05005	2008	81.0	100.9	109.3	104.9	120.6	110.2	132.5	111.4	117.2	119.9	97.7	114.8
05005	2009	77.9	74.7	102.5	80.2	109.0	106.0	110.1	97.5	113.0	108.6	111.9	108.4
05005	2010	76.1	78.9	102.2	91.5	90.5	96.1	106.6	98.8				

05006 Извоз роба
- неklasификовано по намени EU (USD)
Exports of goods
- unclassified by EU destination (USD)

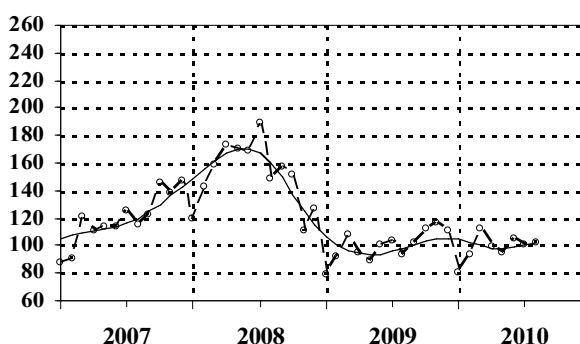

Ø 2009=100

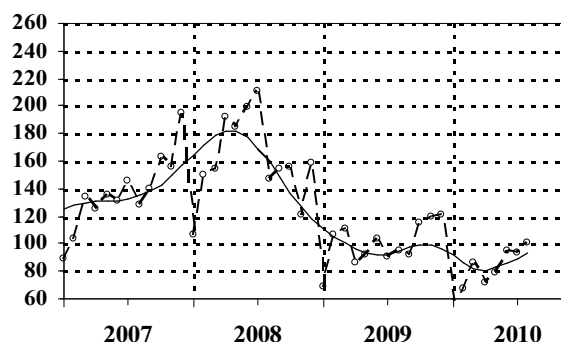
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05006	2008	31.4	55.5	69.7	47.9	37.0	67.6	110.2	77.8	66.3	109.4	103.3	96.9
05006	2009	59.6	56.0	82.2	101.4	106.9	149.9	105.9	88.0	85.8	118.8	136.4	109.1
05006	2010	73.8	87.7	107.7	97.1	87.1	113.6	112.0	117.6				

05040 Увоз роба
- укупно (USD)
Imports of goods
- total (USD)

05043 Увоз роба
- средства рада (USD)
Imports of goods
- capital goods (USD)

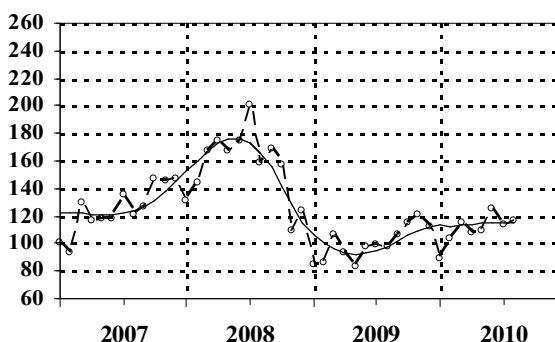

Ø 2009=100

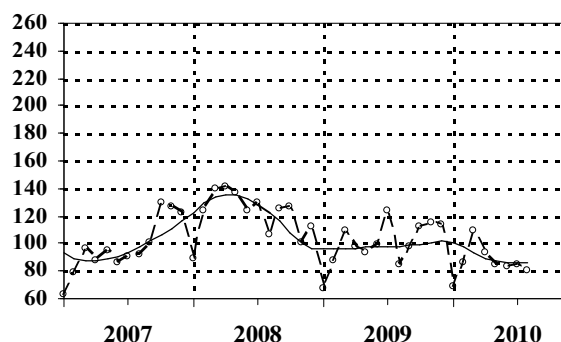
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05040	2008	119.6	142.2	159.0	173.1	170.7	169.3	189.5	148.3	157.1	151.3	111.2	127.3
05040	2009	79.0	92.0	107.5	94.4	88.5	100.2	103.5	92.9	102.7	112.1	116.0	111.1
05040	2010	79.6	93.7	111.7	99.1	95.5	105.1	100.5	102.6				
05043	2008	107.1	149.2	153.8	192.4	185.1	199.4	210.3	146.6	154.8	155.7	121.1	158.8
05043	2009	68.5	106.4	110.8	85.5	92.0	103.7	90.8	94.5	91.7	115.7	119.7	120.8
05043	2010	58.9	67.7	86.3	72.2	78.9	94.5	93.2	100.8				

05044 Увоз роба
- материјал за репродукцију (USD)
Imports of goods
- intermediates (USD)

05045 Увоз роба
- роба за личну потрошњу (USD)
Imports of goods
- consumer goods (USD)

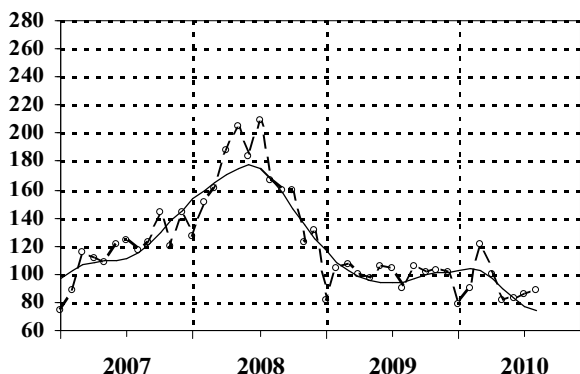

Ø 2009=100

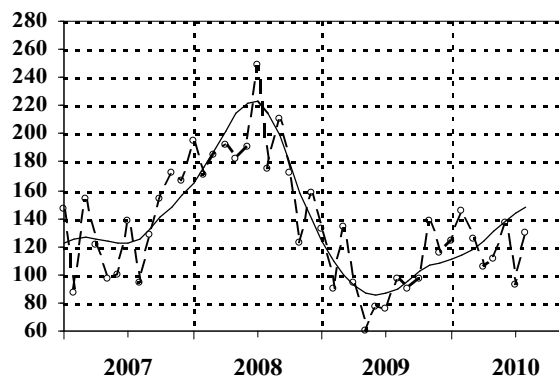
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05044	2008	131.6	144.2	167.1	174.9	166.9	174.1	200.0	158.1	169.1	156.4	108.6	124.0
05044	2009	85.0	85.6	106.4	93.0	82.6	98.0	98.6	97.2	105.7	115.3	120.9	111.8
05044	2010	89.3	103.9	115.4	107.2	109.5	124.5	114.3	116.8				
05045	2008	89.0	124.4	139.3	141.7	137.4	124.1	130.1	105.8	125.0	126.6	100.3	111.7
05045	2009	67.1	87.9	108.9	98.3	93.0	98.5	123.4	84.6	98.3	111.9	115.1	113.0
05045	2010	68.3	86.7	109.1	93.8	84.5	83.4	84.4	80.6				

05029 Увоз роба
- неklasификовано по ВЕС намени (USD)
Imports of goods
- unclassified by BEC destination (USD)

05007 Увоз енергија (USD)
Imports
- energy (USD)

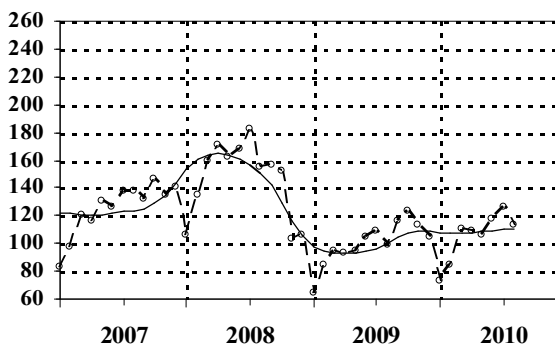

Ø 2009=100

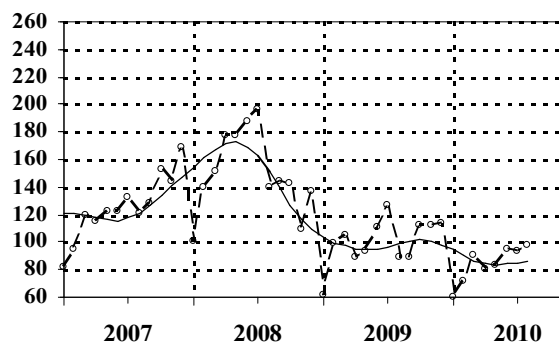
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	Ø 2009=100											
		I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05029	2008	126.9	150.5	160.8	187.6	205.1	183.6	208.7	166.3	159.5	159.9	122.7	131.6
05029	2009	81.9	103.9	107.0	99.8	97.4	105.7	104.4	89.2	105.9	101.8	102.0	101.0
05029	2010	78.7	90.5	120.5	100.2	80.6	83.0	84.9	88.6				
05007	2008	195.5	170.2	185.6	191.4	181.9	191.2	248.9	175.0	210.6	171.9	122.8	157.9
05007	2009	132.7	89.7	133.2	94.2	59.9	76.6	75.1	97.1	90.4	96.7	138.6	115.8
05007	2010	124.5	145.4	124.8	105.5	111.6	137.3	92.7	129.5				

05008 Увоз – интермедијарни производи,
осим енергије (USD)
Imports – intermediary products,
except energy (USD)

05009 Увоз – капитални производи (USD)
Imports
- capital products (USD)

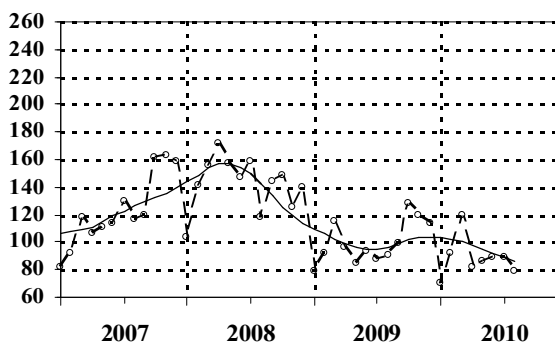

Ø 2009=100

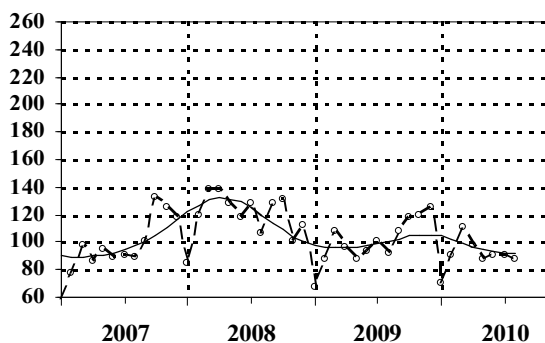
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	Ø 2009=100											
		I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05008	2008	106.3	134.7	159.5	170.4	162.6	168.2	182.0	155.5	156.2	152.8	102.5	106.0
05008	2009	64.7	83.8	94.2	92.6	94.2	104.2	108.3	99.5	116.0	123.7	113.4	105.3
05008	2010	73.5	84.1	110.4	109.0	106.5	117.9	126.6	113.9				
05009	2008	100.4	139.5	151.4	178.0	176.7	187.0	196.5	139.2	144.7	142.6	108.8	137.2
05009	2009	61.7	98.6	105.0	88.6	93.5	110.9	126.2	88.9	89.4	112.1	112.1	113.1
05009	2010	59.9	71.3	89.9	80.1	83.0	94.7	93.8	97.0				

05010 Увоз – трајни производи
за широку потрошњу (USD)
*Imports – durable products
for consumption (USD)*

05011 Увоз - нетрајни производи
за широку потрошњу (USD)
*Imports – non-durable products
for consumption (USD)*

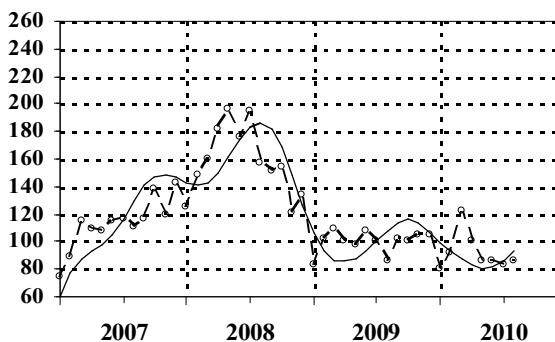

Ø 2009=100

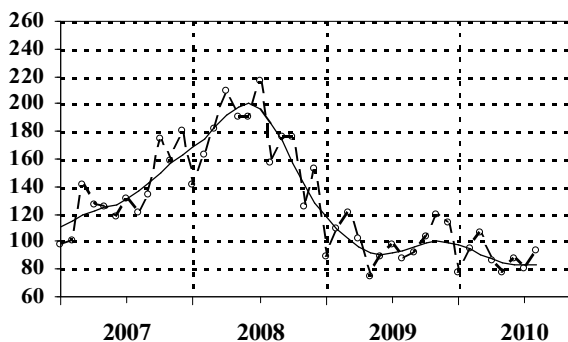
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05010	2008	102.9	141.6	155.3	171.2	157.7	146.5	157.9	118.2	144.1	148.6	125.1	139.6
05010	2009	78.6	92.2	115.4	96.8	84.1	93.0	87.6	90.9	99.7	128.5	119.6	113.5
05010	2010	70.6	92.4	119.4	82.1	86.0	89.5	88.6	78.4				
05011	2008	85.3	119.8	137.9	137.7	127.9	117.8	127.6	105.7	127.4	131.1	101.3	112.4
05011	2009	66.7	86.9	107.8	95.8	87.1	93.2	101.1	91.2	107.5	118.4	119.7	124.9
05011	2010	70.7	90.5	110.5	97.1	87.7	90.1	90.7	87.3				

05012 Увоз
- неklasификовано по намени EU (USD)
*Imports
- unclassified by EU destination (USD)*

05050 Трговински салдо (увоз – извоз)
(USD)
*Commercial balance (imports – exports)
(USD)*

Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05012	2008	124.5	148.9	159.6	181.6	196.7	175.3	194.7	157.6	151.8	154.9	121.0	133.9
05012	2009	83.2	102.2	108.7	100.6	97.9	107.6	101.2	86.1	101.8	101.0	104.6	105.0
05012	2010	80.1	92.0	122.3	101.0	86.3	85.7	83.7	86.1				
05050	2008	140.7	163.2	182.1	209.4	190.0	190.3	216.8	156.9	175.9	175.5	124.7	153.0
05050	2009	89.2	110.0	121.2	101.8	74.0	88.5	97.7	88.1	92.5	103.2	119.4	114.3
05050	2010	76.8	94.1	106.6	85.6	76.7	88.1	80.6	93.3				

Запосленост

Employment

Серије базних индекса (просек 2009=100)

Base indices series (average 2009=100)

Шифра	Назив
<i>Code</i>	<i>Title</i>
07000	Запослени - укупно <i>Employees - total</i>
07005	Запослени - приватни предузетници и запослени код њих <i>Employees - private entrepreneurs and their employees</i>
07010	Запослени у предузећима, установама и организацијама - укупно <i>Employees in enterprises, institutions and organizations - total</i>
07011	Запослени у предузећима, установама и организацијама - привреда <i>Employees in enterprises, institutions and organizations - economic activities</i>
07012	Запослени у предузећима, установама и организацијама - ванпривреда <i>Employees in enterprises, institutions and organizations - non-economic activities</i>
07020	Лица која траже запослење <i>Persons seeking work</i>
07021	Незапослена лица <i>Unemployed</i>
07023	Запошљавање - евиденција Националне службе за запошљавање <i>Employment - evidence of National Employment Service</i>

ЗАПОСЛЕНОСТ

У другом кварталу 2010. године, **укупна запосленост** је за 4% испод просека 2009. и за 4,6% мања у односу на други квартал 2009. године. За првих 8 месеци 2010. укупна запосленост је за 3,6% мања од просечне из 2009. и за 5,1% мања од укупне запослености за осам месеци 2009. године. **Запосленост у предузећима, установама и организацијама** у другом кварталу, као и за првих 8 месеци 2010. године је за 2,7% мањи од просека у 2009. и за 3% у поређењу са другим кварталом 2009. године.

У другом кварталу 2010. године **запосленост приватних предузетника и запослених код њих** је за 7,5% испод просека 2009, и за 8,9% мања у односу на други квартал 2009. године. За првих осам месеци 2010. године запосленост приватних предузетника и запослених код њих је за 6% мања од просека 2009. године, а за 10,5% од запослености приватника за осам месеци претходне године.

У другом кварталу 2010. **запосленост у привредним делатностима (предузећа, установе и организације)** опада по стопама од 3,8% у односу на просек 2009. и опада за 4,1% у односу на исти период претходне године. У првих осам месеци ове године, привредна запосленост је за 3,8% испод просечне привредне запослености 2009, а за 4,3% мања од истог периода претходне године. У другом кварталу 2010. године **запосленост у ванпривредним делатностима (предузећа, установе и организације)** пада по стопама од 0,1% у односу на просек 2009, и за 0,5% у односу на исти период претходне године. У првих осам месеци ове године, ванпривредна запосленост је за 0,2% мања од просека 2009, односно за 0,4% од истог периода претходне године.

Број регистрованих лица која траже запослење, или укупна незапосленост, у другом кварталу 2010. већа је за 3,3% од просечне незапослености у 2009. години и за 1,3% од незапослености у другом кварталу 2009. године. У првих осам месеци ове, у односу на исти период претходне године, **број незапослених лица** (стварна незапосленост) је задржао исти ниво, док је од просека 2009. године већи за 1,1%.

Према евиденцији НСЗ, **укупно запошљавање** (обухвата запошљавање са евиденције и запошљавање из радног односа) у првих осам месеци 2010. било је за 1,1% испод просечног запошљавања у 2009, а за 1,6% изнад запошљавања у истом периоду 2009. године.

EMPLOYMENT

*In the second quarter in 2010, the total employment was 4% below the average in 2009, and 4.6% below the level attained in the same period of the previous year. In the first eight months in 2010, the total employment decreased by 3.6%, comparing to the average in 2009, and decreased by 5.1% comparing to the same period previous year. **Employment in enterprises, institutions and organizations** in the second quarter as in the first eight months in 2010 was 2.7% below the average in 2009, and 3% below the level attained in the same period of the previous year.*

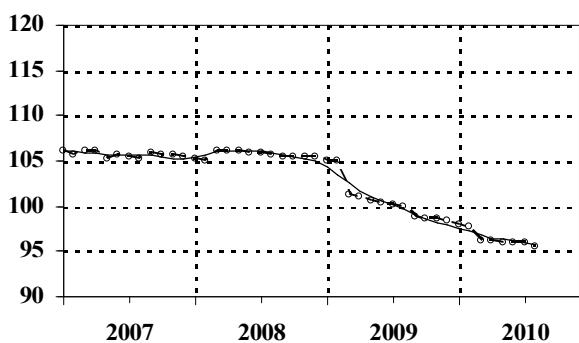
In the second quarter in 2010, the employment of private entrepreneurs, persons performing activities independently and their employees was 7.5% below the average in 2009 and 8.9% below the level attained in the same period of the previous year. In the first eight months in 2010, the private entrepreneurs, persons performing activities independently and their employees decreased by 6%, comparing to the average in 2009, and by 10.5% comparing to the same period of the previous year.

In the second quarter of 2010, the employment in economics (enterprises, institutions and organizations) decreased by 3.8% comparing to the average in 2009, and decreased by 4.1% with respect to the same period of the previous year. In the first eight months of this year, employment in economics decreased by 3.8%, comparing to the average in 2009, and decreased by 4.3% comparing to the same period of the previous year. In the second quarter of 2010, the employment in non-economics (enterprises, institutions and organizations) decreased by 0.1% comparing to the average in 2009, and by 0.5% with respect to the same period of the previous year. In the first eight months of the current year, employment in non-economics decreased by 0.2% comparing to the average in 2009, and decreased by 0.4% comparing to the same period of the previous year.

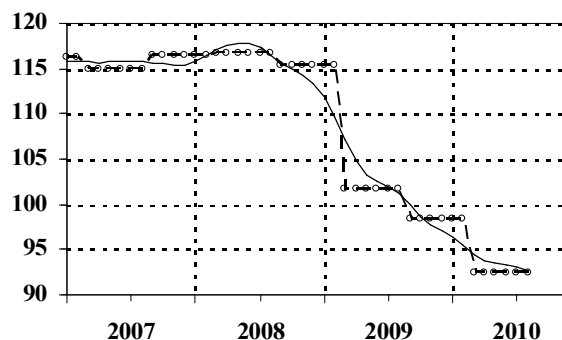
*The number of the registered unemployed seeking work in the second quarter of 2010, increased by 3.3% in comparison with the average unemployed in 2009, and by 1.3% comparing to the same period previous year. **The number of unemployed (real unemployed)** in the first eight months this year, amounted the same level, comparing to the first eight months in 2009, but compared to the average of 2009, the increase was 1.1%.*

According to the records of NES, total employment service (includes to register employment services and from employment) in the first eight months of the 2010th was 1.1% below the average indicator of employment in 2009 and by 1.6% above the level in the same period in 2009.

07000 Запослени
- укупно
Employees
- total

07005 Запослени - приватни предузетници
и запослени код њих
Employees - private entrepreneurs
and their employees

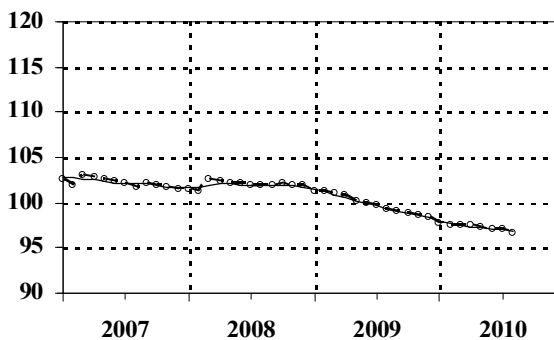

Ø 2009=100

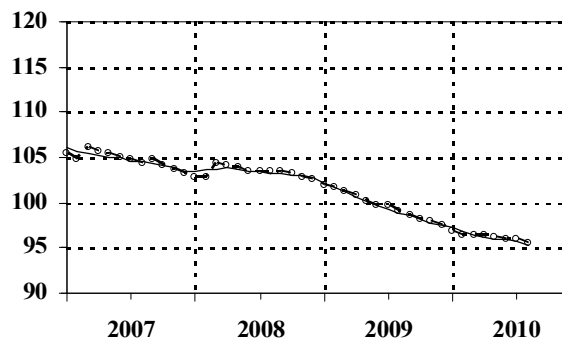
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
07000	2008	105.3	105.1	106.2	106.1	106.0	105.9	105.8	105.7	105.5	105.5	105.4	105.4
07000	2009	105.0	104.9	101.2	101.0	100.6	100.4	100.2	99.9	98.8	98.7	98.5	98.3
07000	2010	98.0	97.7	96.2	96.2	96.0	95.9	95.9	95.6				
07005	2008	116.4	116.4	116.7	116.7	116.7	116.7	116.7	116.7	115.3	115.3	115.3	115.3
07005	2009	115.3	115.3	101.6	101.6	101.6	101.6	101.6	101.6	98.4	98.4	98.4	98.4
07005	2010	98.4	98.4	92.5	92.5	92.5	92.5	92.5	92.5				

07010 Запослени у предузећима,
установама и организацијама - укупно
Employees in enterprises,
institutions and organizations - total

07011 Запослени у предузећима,
установама и организацијама - привреда
Employees in enterprises,
institutions and organizations - economic activities

Ø 2009=100

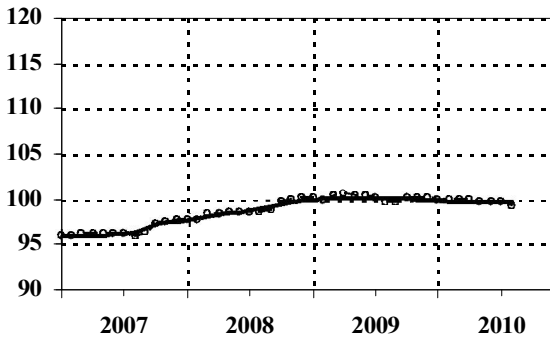
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
07010	2008	101.4	101.2	102.5	102.3	102.2	102.1	102.0	101.9	102.0	102.1	101.9	101.9
07010	2009	101.3	101.2	101.0	100.7	100.2	100.0	99.7	99.2	99.0	98.8	98.6	98.3
07010	2010	97.8	97.5	97.5	97.5	97.3	97.1	97.1	96.7				
07011	2008	102.9	102.7	104.3	104.1	103.8	103.5	103.5	103.4	103.5	103.2	102.8	102.6
07011	2009	101.9	101.7	101.3	100.9	100.2	99.8	99.6	99.0	98.7	98.1	97.9	97.4
07011	2010	96.9	96.4	96.4	96.3	96.2	95.9	95.9	95.6				

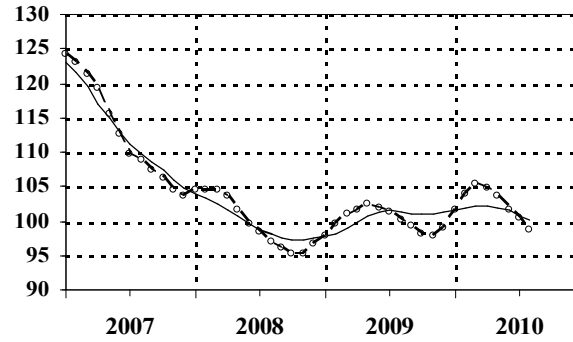
Напомена: Серије 07010 и 07011 не обухватају приватне предузетнике,
лица која самостално обављају делатност и запослене код њих.

Footnote: Series 07010 and 07011 does not include private entrepreneurs,
persons performing activity and their employees.

07012 **Запослени у предузећима, установама и организацијама - ван привреда**
Employees in enterprises, institutions and organizations - non-economic activities

07020 **Лица која траже запослење**
Persons seeking work

Ø 2009=100

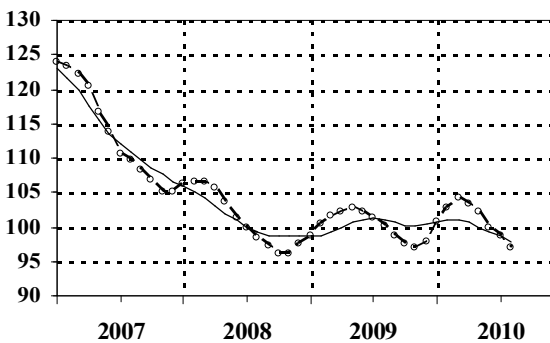
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
 - - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
07012	2008	97.8	97.8	98.3	98.4	98.7	98.7	98.6	98.5	98.8	99.6	99.9	100.1
07012	2009	100.1	99.9	100.4	100.5	100.3	100.3	100.1	99.8	99.6	100.2	100.2	100.2
07012	2010	99.9	99.9	99.9	100.0	99.8	99.7	99.6	99.2				
07020	2008	104.4	104.6	104.5	103.7	101.7	99.7	98.3	96.9	96.2	95.1	95.3	96.6
07020	2009	97.8	99.5	101.1	101.6	102.4	102.0	101.3	100.2	99.3	98.1	97.8	98.9
07020	2010	101.7	103.8	105.4	104.7	103.6	101.7	100.4	98.8				

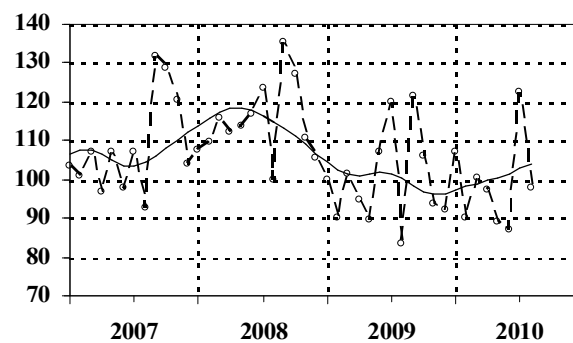
Напомена: Серија 07012 не обухвата приватне предузетнике, лица која самостално обављају делатност и запослене код њих.

Footnote: Series 07012 does not include private entrepreneurs, persons performing activity and their employees.

07021 **Незапослена лица**
Unemployed

07023 **Запошљавање**
 - евиденција Националне службе за запошљавање
Employment
 - evidence of National Employment Service

Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
 - - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
07021	2008	106.2	106.6	106.5	105.7	103.6	101.3	99.8	98.3	97.3	96.1	96.2	97.4
07021	2009	98.7	100.4	101.6	102.1	102.8	102.2	101.3	100.1	98.7	97.4	96.9	97.8
07021	2010	100.7	102.8	104.3	103.4	102.1	100.0	98.7	97.0				
07023	2008	107.5	109.4	115.8	112.0	113.7	116.8	123.5	99.6	135.5	127.2	110.5	105.3
07023	2009	99.8	89.9	101.5	94.7	89.7	107.3	120.1	83.5	121.3	106.0	93.8	92.3
07023	2010	107.1	90.1	100.2	97.2	88.8	87.1	122.7	97.9				

Расподела
*Distribution***Серије базних индекса (просек 2009=100)**
*Base indices series (average 2009=100)***Шифра Назив**
Code Title

07040	Реалне просечне нето зараде без пореза и доприноса - укупно <i>Real average net wages without taxes and contributions - total</i>
07041	Реалне просечне нето зараде без пореза и доприноса - привредне делатности <i>Real average net wages without taxes and contributions - economic activities</i>
07042	Реалне просечне нето зараде без пореза и доприноса - ванпривредне делатности <i>Real average net wages without taxes and contributions - non-economic activities</i>
09022	Приходи и примања буџета - распоређени буџету републике <i>Revenues and receipts of the budget - distributed to republics</i>
09023	Приходи и примања буџета - распоређени буџетима општина и градова <i>Revenues and receipts of the budget - distributed to communes and towns</i>

РАСПОДЕЛА

Просечно исплаћена нето зарада без пореза и доприноса у јуну је износила 34161 динара (у привреди 32505 динара, у ванпривреди 37449 динара), што је номинално више за 2,1% (у привреди за 2,3%, у ванпривреди за 1,6%), а реално за 2,1% (у привреди за 2,3% и ванпривреди мање за 1,6%) у односу на претходни месец. У јулу је просечно исплаћена нето зарада 34591 динара (у привреди 32837 динара, у ванпривреди 38039 динара) повећана у односу на јун, за 1,3% (у привреди за 1% и ванпривреди за 1,6%) у номиналном износу, док је реално повећана за 1,5% (у привреди за 1,2%, у ванпривреди за 1,8%). У августу је просечно исплаћена нето зарада 33955 динара (у привреди 32193 динара, у ванпривреди 37506 динара) мања од зараде у јулу за 1,8% (у привреди за 2% и ванпривреди за 1,5%), док реално смањење износи 3,4% (у привреди за 3,6%, у ванпривреди за 3%).

Годишње стопе раста: за укупне номиналне нето зараде у јуну, јулу и августу износе 7,5%, 6,3% и 8,4%, а реалне 3,7%, 1,8%, 2%, респективно, за номиналне нето зараде у привреди износе 10,9%, 8,3% и 11,3%, а реалне 6,9%, 3,8%, 4,7%, респективно; за номиналне нето зараде у ванпривреди износе 1,2%, 2,1% и 2,4%, а реалне -2,4%, -2,2%, -3,6%, респективно.

Просечно исплаћена номинална нето зарада у периоду јануар-август 2010. године већа је за 5,1% (у привреди за 8%, у ванпривреди мање за 0,5%) од просека 2009. а већа за 6,9% (у привреди за 9,8%, у ванпривреди за 1,2%) од нето зараде из истог периода прошле године.

Номиналне просечне нето зараде у јуну, јулу и августу, у односу на децембар 2009. године, опадају по стопама од 3,1%, 6% и 7,7%. Реалне, такође опадају, и то по стопама од 10,6%, 9,4% и 12,5%, респективно.

Кумулативно посматрано за првих осам месеци 2010. године у односу на првих осам месеци претходне године, приходи буџета распоређени буџету Републике већи су за 13% (реално за 7,9%), и брже су расли од прихода буџета распоређених општинама и градовима који су већи номинално за 7,3%, а реално за 2,5%, у посматраном периоду.

Годишње стопе раста за приходе буџета распоређене буџету Републике у јуну, јулу и августу номинално износе 2,2%, -4,6% и -10,4%, а реалне -2,1%, -10,2% и -16,4%.

Годишње стопе раста за приходе буџета распоређених општинама и градовима у јуну, јулу и августу износе номинално 20,4%, 3,9% и 22,4%, а реалне 15,4%, -2,2% и 14,2%.

DISTRIBUTION

Average net wages (salaries), without taxes and contributions, disbursed in June amounted to 34161 Dinars (in economy 32505 Dinars, in non-economic activities 37449 Dinars), what represents the nominal increase of 2.1% (in economy 2.3%, in non-economic activities 1.6%) and the real increase of 2.1% (in economy 2.3%, in non-economic activities 1.6%), compared to the previous month. In July, comparing to June, average net wage (salary), without taxes and contributions, disbursed 34591 Dinars (in economy 32837 Dinars, in non-economic activities 38039 Dinars) increased by 1.3% (by 1% in economy, in non-economic activities by 1.6%) nominally, and in real terms the increase was 1.5% (1.2% in economy, 1.8% in non-economic activities). In August, comparing to July, average net wage (salary), without taxes and contributions, disbursed is 33955 Dinars (in economy, 32193 Dinars, in non-economic activities 37506 Dinars) and it decreased by 1.8% (by 2.7% in economy, by 1.5% in non-economic activities), and in real terms it decreased by 3.4% (by 3.6% in economy, by 3% in non-economic activities).

Annual growth rates of net wages in June, July and August amounted, nominally, to 7.5%, 6.3%, 8.4%, while the real growth rates were 3.7%, 1.8%, 2%, respectively. In economy, the nominally net wages were 10.9%, 8.3%, 11.3% and in real terms they were 6.9%, 3.8%, 4.7%, compared the same months of the previous year. In non-economic activities they were 1.2%, 2.1%, 2.4% and in real terms, they were -2.4%, -2.2%, -3.6%, comparing to the same months of the previous year.

The average net wages, in period January-August in 2010 increased nominally by 5.1% (by 8% in economy, and by -0.5% in non-economic activities) comparing to the average in 2009, and by 6.9% (by 9.8% in economy, by 1.2% in non-economic activities) comparing to the same period last year.

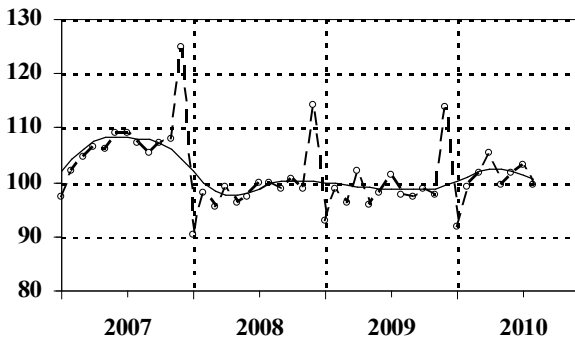
Nominal average net wages in June, July and August, compared to December 2009, decreased by: 3.1%, 6% and 7.7%. Real average wages without taxes and contributions also decreased by: 10.6%, 9.4% and 12.5%, respectively.

In period January-August 2010, comparing to same period 2009, the budget revenues distributed to republic budgets recorded an increase of 13% nominally (7.9% the real value) and grew faster than the increase of budget revenues distributed to communes and towns, which increased by 7.3% nominally, and 2.5% the real value, in this period.

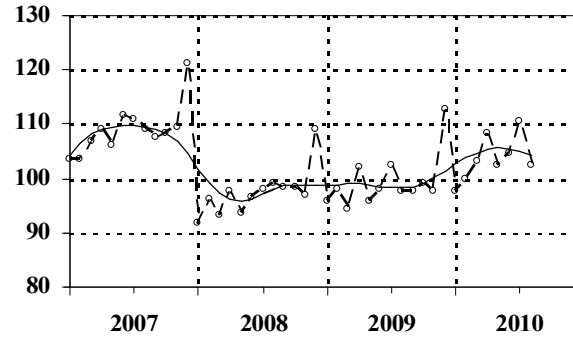
Annual growth rates of budget revenues distributed to republic budgets in June, July and August amounted, nominally, to 2.2%, -4.6% and -10.4%, while they were -2.1%, -10.2% and -16.4%, in real terms.

Annual growth rates of budget revenues distributed to communes and towns in June, July and August amounted, nominally, to 20.4%, 3.9%, 22.4%, while they were 15.4%, -2.2%, 14.2%, in real terms.

07040 Реалне просечне нето зараде без пореза и доприноса - укупно
Real average net wages without taxes and contributions - total

07041 Реалне просечне нето зараде без пореза и доприноса - привредне делатности
Real average net wages without taxes and contributions - economic activities

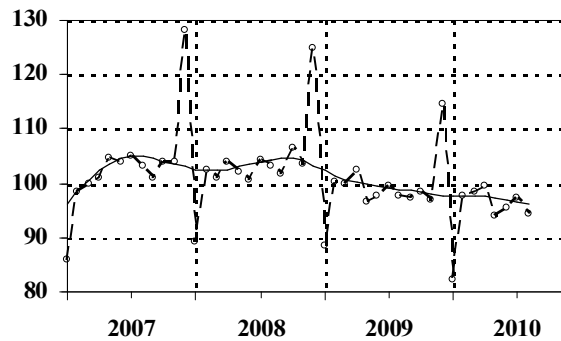

Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
07040	2008	90.3	97.9	95.3	99.2	96.0	97.3	99.7	99.8	98.9	100.6	98.7	114.2
07040	2009	93.0	98.9	96.1	102.1	95.9	98.0	101.3	97.6	97.4	98.8	97.5	113.7
07040	2010	91.9	99.1	101.6	105.3	99.5	101.6	103.1	99.5				
07041	2008	91.8	96.3	93.4	97.5	93.6	96.4	98.0	99.0	98.4	98.3	97.0	108.9
07041	2009	95.8	98.1	94.3	101.9	95.8	98.0	102.3	97.6	97.6	99.0	97.7	112.7
07041	2010	97.5	99.8	103.0	108.3	102.4	104.7	106.1	102.3				

07042 Реалне просечне нето зараде без пореза и доприноса - непривредне делатности
Real average net wages without taxes and contributions - non-economic activities

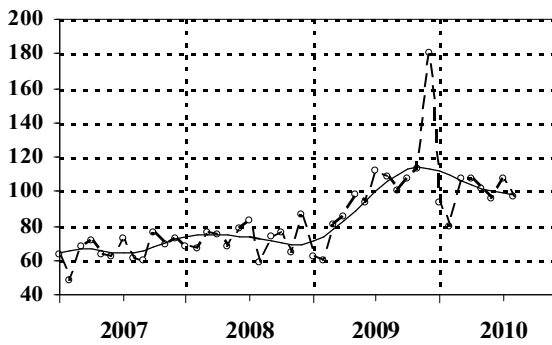

Ø 2009=100

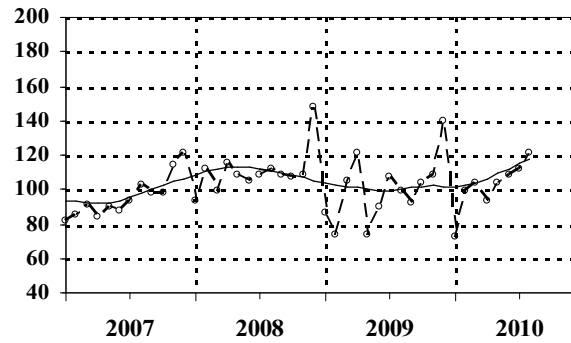
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
07042	2008	89.3	102.6	101.1	103.9	102.1	100.5	104.3	103.2	101.6	106.4	103.4	124.8
07042	2009	88.4	100.1	99.9	102.3	96.4	97.8	99.4	97.8	97.2	98.5	97.0	114.4
07042	2010	82.3	97.5	98.5	99.6	94.0	95.5	97.2	94.3				

09022 Приходи и примања буџета
- распоређени буџету републике
*Revenues and receipts of the budget
- distributed to republics*

09023 Приходи и примања буџета
- распоређени буџетима општина и градова
*Revenues and receipts of the budget
- distributed to communes and towns*

Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	Ø 2009=100											
		I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
09022	2008	68.2	66.8	75.7	74.5	68.4	78.3	82.4	58.3	73.6	76.3	63.9	86.2
09022	2009	62.0	59.8	81.1	85.4	97.7	93.6	112.0	108.1	100.2	107.5	112.9	179.8
09022	2010	93.9	79.9	107.7	107.6	101.9	95.6	106.8	96.8				
09023	2008	93.8	111.4	98.6	115.3	108.9	104.4	108.4	112.3	108.5	107.3	108.2	148.0
09023	2009	86.6	73.7	104.8	121.3	74.2	90.1	107.2	99.1	91.8	103.7	108.0	139.4
09023	2010	72.4	98.6	103.5	92.8	103.5	108.5	111.4	121.2				

Цене
Prices

Серије базних индекса (просек 2009=100)
Base indices series (average 2009=100)

Шифра Code	Назив Title	
06010	Цене произвођача индустријских производа - укупно <i>Producers' prices of manufactured goods - total</i>	(ланчани индекси) <i>(chain indices)</i>
06014	Цене произвођача индустријских производа - енергија <i>Producers' prices of manufactured goods - energy</i>	
06015	Цене произвођача индустријских производа - интермедијарни производи, осим енергије <i>Producers' prices of manufactured goods - intermediary products, except energy</i>	
06016	Цене произвођача индустријских производа - капитални производи <i>Producers' prices of manufactured goods - capital products</i>	
06017	Цене произвођача индустријских производа - трајни производи за широку потрошњу <i>Producers' prices of manufactured goods - durable products for consumption</i>	
06018	Цене произвођача индустријских производа - нетрајни производи за широку потрошњу <i>Producers' prices of manufactured goods - non-durable goods for consumption</i>	
06020	Цене произвођача индустријских производа - укупно <i>Producers' prices of manufactured goods - total</i>	(базни индекси) <i>(base indices)</i>
06040	Цене на мало - укупно <i>Retail prices - total</i>	(ланчани индекси) <i>(chain indices)</i>
06060	Трошкови живота - укупно <i>Consumer prices - total</i>	(ланчани индекси) <i>(chain indices)</i>
06049	Цене на мало - укупно <i>Retail prices - total</i>	(базни индекси) <i>(base indices)</i>
06079	Трошкови живота - укупно <i>Consumer prices - total</i>	(базни индекси) <i>(base indices)</i>

ЦЕНЕ

Цене произвођача индустријских производа повећане су у августу у односу на претходни месец за 1,5%, а у односу на децембар претходне године за 11,3%. Од почетка године до августа, по секторима индустрије, у односу на децембар 2009, цене произвођача у просеку су веће: у сектору прерађивачке индустрије за 8,8%, а у сектору вађења руда и камена за 31,7%, док су цене производње електричне енергије, гаса и воде порасле су за 12%. Посматрано по намени, у августу у односу на јул, највише су порасле цене произвођача енергије (18,4%), затим цене произвођача интермедијарних производа, осим енергије (11,7%) и цене трајних производа за широку потрошњу (8,3%), а најмање цене произвођача капиталних производа (4,5%) и цене произвођача нетрајних производа за широку потрошњу (5,8%). У августу, у односу на јул највише су порасле цене интермедијарних производа (1,8%), затим цене произвођача енергије (1,7%) и цене произвођача нетрајних производа за широку потрошњу (1,7%), док су најмање порасле цене капиталних производа (0,2%) и цене произвођача трајних производа за широку потрошњу (0,6%).

Цене на мало су у јулу забележиле месечну стопу раста од 0,4%, док су у августу и септембру забележиле идентичан месечни раст, од 1%.

Напомена: РЗС је у складу са процесом достизања стандарда ЕУ почео од 2007. године са обрачунавањем и објављивањем Индекса потрошачких цена (ИПЦ) као основне мере инфлације у Европи, те ће се од 2011. године престати са израдом Индекса цена на мало и Индекса трошкова живота који се у 2010. години публикују у саопштењу (ЦН10), на укупном нивоу.

Према Индексу потрошачких цена, укупна месечна инфлација у јуну износи 0,4%, у јулу је остала на нивоу претходног месеца, док у августу износи 1,4%. Укупна годишња стопа инфлације у јуну, јулу и августу износи 4,2%, 4,4% и 4,7%, респективно.

Трошкови живота у јулу нису пратили динамику кретања цена на мало, тако да су месечно пали за 0,2%. У августу су порасли за 1,7%, а у септембру су забележили раст од 1,1%. Годишње месечне стопе (текући у односу на исти месец претходне године) трошкова живота за јул, август и септембар износе 4,4%, 6,3% и 7,2%, респективно.

PRICES

Producers' prices of manufactured goods in August increased by 1.5% with respect to the previous month, and by 11.3% with respect to December last year. From the beginning of the year until August, observed by industrial sectors, in average, producers' prices were greater than prices in December 2009: in manufacturing by 8.8%, in mining and quarrying by 31.7%, and prices of electricity, gas and water supply increased by 12%. Observed by use, in August, with the respect to July, the producers' prices of energy had the biggest growth (by 18.4%). In August with respect to the previous month, the increase of prices of intermediary products, except energy was 11.7%, of prices of durable products 8.3%, of prices of capital goods 4.5, of prices of non-durable products for consumption 5.8%. In August, with respect to July this year, the greatest increase was recorded in producers' prices of intermediary products (1.8%), then the prices of energy (1.7%) and prices of non-durable products (1.7%), while the smallest increase was recorded in prices of capital goods (0.2%) and the prices of durable products for consumption (0.6%).

The retail prices recorded monthly increase (current month compared with previous month) of 0.4% in July, while in August and in September they were at the same level (1%), with the respect to the previous month.

Note: SORS started process of achieving EU standards in 2007, by evaluating and realizing Consumer Prices Index (CPI) according to those standards. CPI is assumed to be a basic inflation measure in EU countries. In 2011, SORS will leave off evaluating and releasing the former Retail Prices – total and Consumer prices – total base indices that will be evaluated and released during 2010 SORS release CN10.

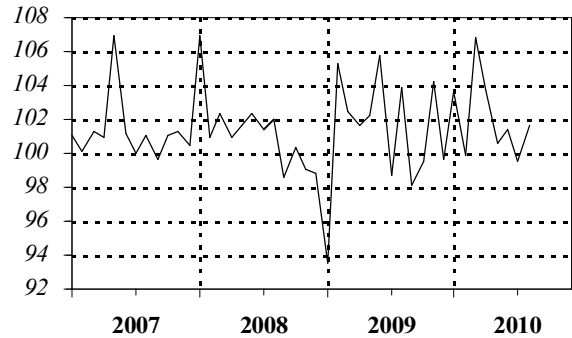
According to Consumer Prices Index (CPI) the monthly inflation - total in June was 0.4%, in July it was at the same level as it was in the previous month, and in August it was 1.4%. The yearly inflation - total in June, July and August was 4.2%, 4.4% and 4.7%, respectively.

Consumer prices did not follow the dynamics of retail prices in July, and they increased by -0.2%. Monthly increase of consumer prices in August was 1.7% and in September it was 1.1%. Monthly rates, at yearly level (current month compared to the same month of the previous year) for July, August and September were: 4.4%, 6.3% and 7.2%, respectively.

06010 **Цене произвођача индустријских производа**
- укупно
Producers' prices of manufactured goods
- total

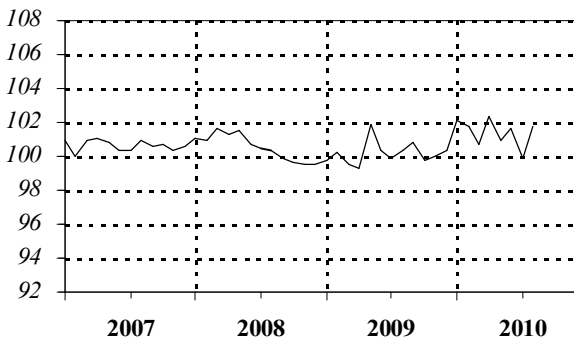
06014 **Цене произвођача индустријских производа**
- енергија
Producers' prices of manufactured goods
- energy

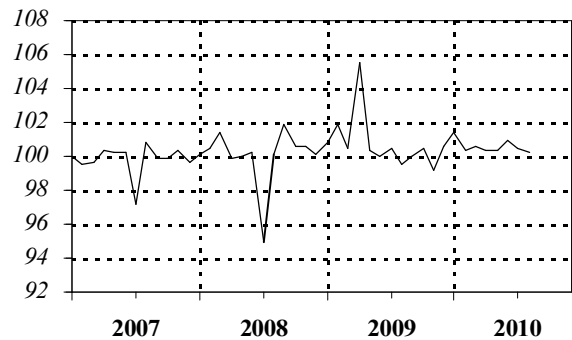
Ланчани индекси / Chain indices
оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06010	2008	102.6	100.7	101.7	101.0	101.2	101.2	101.0	100.8	99.7	100.1	99.6	99.4
06010	2009	98.4	101.8	100.9	101.0	101.1	102.1	99.7	101.1	99.5	99.8	101.3	100.1
06010	2010	101.8	100.8	102.7	101.9	100.6	101.2	100.2	101.5				
06014	2008	106.9	101.0	102.4	101.0	101.7	102.3	101.4	102.0	98.6	100.3	99.1	98.8
06014	2009	93.5	105.3	102.5	101.6	102.2	105.8	98.7	103.9	98.1	99.5	104.2	99.7
06014	2010	103.6	99.9	106.8	103.8	100.6	101.4	99.5	101.7				

06015 **Цене произвођача индустријских производа**
- интермедијарни производи, осим енергије
Producers' prices of manufactured goods
- intermediary products, except energy

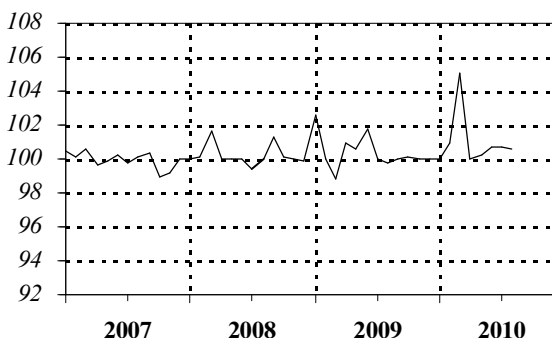
06016 **Цене произвођача индустријских производа**
- капитални производи
Producers' prices of manufactured goods
- capital products

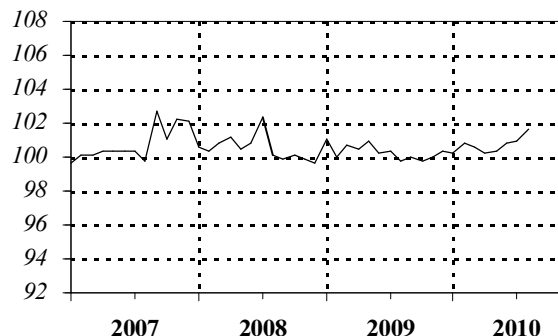
Ланчани индекси / Chain indices
оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06015	2008	101.1	100.9	101.7	101.3	101.5	100.7	100.5	100.3	99.9	99.6	99.5	99.5
06015	2009	99.8	100.2	99.5	99.3	101.9	100.4	99.9	100.3	100.8	99.8	100.0	100.4
06015	2010	102.1	101.8	100.7	102.3	101.0	101.6	99.9	101.8				
06016	2008	100.1	100.5	101.4	99.9	100.0	100.2	95.0	100.1	101.9	100.6	100.6	100.1
06016	2009	100.8	101.9	100.5	105.5	100.3	100.0	100.5	99.5	100.0	100.5	99.2	100.6
06016	2010	101.4	100.3	100.6	100.3	100.3	101.0	100.5	100.2				

06017 Цене произвођача индустријских производа
- трајни производи за широку потрошњу
*Producers' prices of manufactured goods
- durable products for consumption*

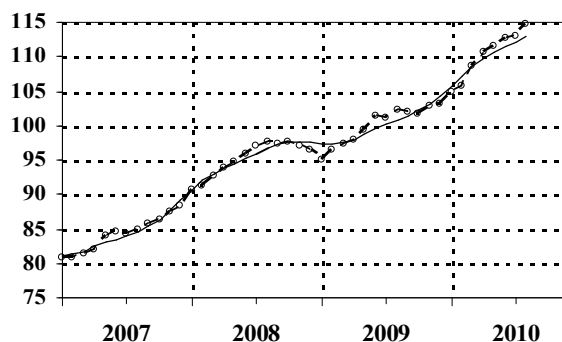
06018 Цене произвођача индустријских производа
- нетрајни производи за широку потрошњу
*Producers' prices of manufactured goods
- non-durable goods for consumption*

Ланчани индекси / Chain indices
— оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06017	2008	100.0	100.1	101.6	100.0	100.0	100.0	99.4	100.0	101.3	100.1	100.0	99.9
06017	2009	102.6	100.0	98.8	100.9	100.6	101.8	100.0	99.8	100.0	100.1	100.0	100.0
06017	2010	100.0	100.9	105.1	100.0	100.2	100.7	100.7	100.6				
06018	2008	100.6	100.3	100.8	101.2	100.5	100.8	102.4	100.1	99.9	100.1	99.9	99.7
06018	2009	101.1	100.0	100.7	100.5	101.0	100.2	100.4	99.8	100.0	99.8	100.0	100.3
06018	2010	100.2	100.8	100.6	100.2	100.4	100.8	101.0	101.7				

06020 Цене произвођача индустријских производа
- укупно - базни индекси
*Producers' prices of manufactured goods
- total - base indices*

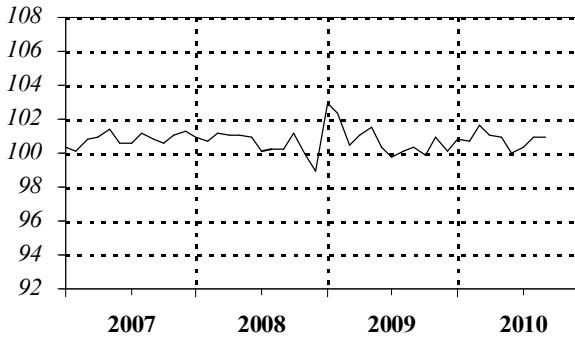

Ø 2009=100

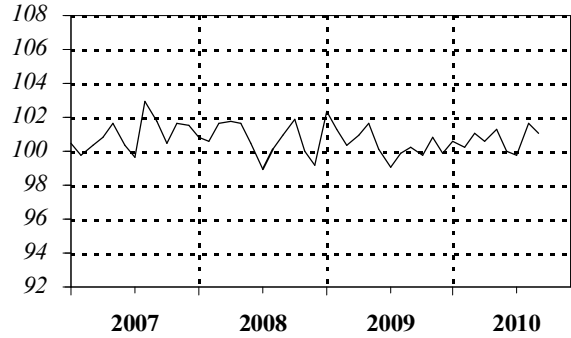
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06020	2008	90.6	91.2	92.8	93.7	94.8	96.0	96.9	97.7	97.4	97.5	97.1	96.5
06020	2009	95.0	96.5	97.2	98.0	99.3	101.3	101.2	102.2	101.9	101.6	102.8	103.0
06020	2010	104.9	105.7	108.6	110.7	111.4	112.7	112.9	114.6				

06040 **Цене на мало**
- укупно - ланчани индекси
Retail prices
- total - chain indices

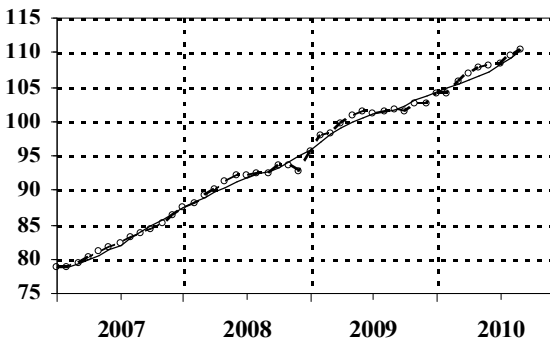
06060 **Трошкови живота**
- укупно - ланчани индекси
Consumer prices
- total - chain indices

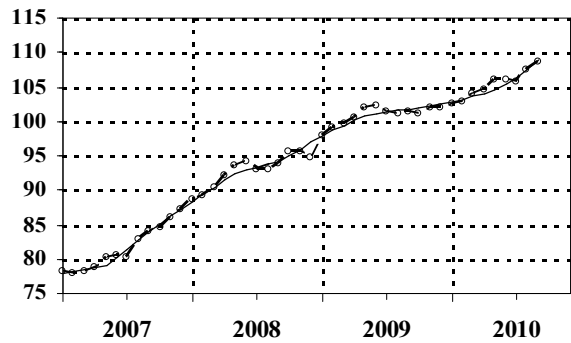
Ланчани индекси / Chain indices
— оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06040	2008	100.9	100.7	101.2	101.1	101.1	101.0	100.1	100.2	100.2	101.2	99.9	99.0
06040	2009	103.0	102.3	100.5	101.1	101.5	100.4	99.8	100.1	100.3	99.9	101.0	100.1
06040	2010	100.8	100.7	101.6	101.1	101.0	100.0	100.4	101.0	101.0			
06060	2008	100.8	100.6	101.6	101.8	101.6	100.5	98.9	100.1	100.9	101.9	100.0	99.2
06060	2009	102.4	101.3	100.4	101.0	101.6	100.1	99.1	99.9	100.2	99.8	100.8	99.9
06060	2010	100.6	100.2	101.1	100.6	101.3	100.0	99.8	101.7	101.1			

06049 **Цене на мало**
- укупно - базни индекси
Retail prices
- total - base indices

06079 **Трошкови живота**
- укупно - базни индекси
Consumer prices
- total - base indices

Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06049	2008	87.5	88.1	89.1	90.1	91.1	92.0	92.1	92.3	92.5	93.6	93.5	92.6
06049	2009	95.7	97.9	98.3	99.5	100.9	101.4	101.2	101.3	101.6	101.5	102.5	102.5
06049	2010	104.0	104.0	105.6	106.8	107.8	107.9	108.3	109.4	110.4			
06079	2008	88.5	89.1	90.5	92.1	93.6	94.0	92.9	93.0	93.8	95.6	95.6	94.8
06079	2009	97.9	99.2	99.6	100.5	102.1	102.2	101.3	101.2	101.3	101.2	102.0	101.9
06079	2010	102.6	102.8	103.9	104.6	106.0	106.0	105.7	107.5	108.6			

Монетарни сектор*Monetary sector***Серије базних индекса (просек 2009=100)***Base indices series (average 2009=100)*

Шифра	Назив
<i>Code</i>	<i>Title</i>
13090	Новчана маса М1 - укупно <i>M1 Money supply - total</i>
13091	Готов новац у оптицају <i>Cash in circulation</i>
13392	Депозити по виђењу <i>Sight deposits</i>
13092	Новчана маса М2 - укупно <i>M2 Money supply - total</i>
13110	Новчана маса М3 - укупно <i>M3 Money supply - total</i>
13210	Каматне стопе правних лица на депозите по текућим и жиро рачунима <i>Interest rates of legal entities for deposits on current and giro accounts</i>
13220	Каматне стопе правних лица на орочене депозите до једног месеца <i>Interest rates of legal entities for time deposits up to one month</i>

МОНЕТАРНИ СЕКТОР

MONETARY SECTOR

Новчана маса М1, у јуну и јулу 2010. године је месечно номинално порасла за 0,6%, односно за 2,8%. Реално расте у јуну за 0,4%, односно у јулу за 2,5%. За првих седам месеци 2010. године, новчана маса је већа за 6,7% у односу на исти период претходне године, такође већа за је 3%, у односу на просек 2009. године.

Учешће **готовог новца у оптицају** у новчаној маси у јуну 2010. године износи 37,5%, док у јулу то учешће износи 38,7%. Стање готовог новца у оптицају (87,6 милијарди динара) у јуну је номинално више за 3,3% од стања у мају, а реално за 3,1%. У јулу је готов новац у оптицају номинално већи за 6,2%, а реално за 5,8%, у односу на претходни месец. У јулу је маса готовог новца у оптицају износила 93,1 милијарду динара.

У исто време, **депозитни новац** у јуну и јулу бележи номиналне месечне стопе: од -1,1% и 0,9%, респективно и реалне стопе од -1,1%, 0,4%, респективно.

У јуну је дошло до номиналног и реалног смањења **новчане масе М2** за 0,4%, док је у јулу М2 порасла за 3,1% номинално, а реално за 2,7%.

Новчана маса М3 је у јуну и јулу за 1,4%, односно за 2,6% номинално већа у односу на претходни месец ове године (реално за 1,3% и за 2,3%).

Каматне стопе правних лица на депозите на текућим и жиро рачунима, као и на орочене депозите до једног месеца, на месечном нивоу, у номиналном износу дате су у табелама на следећој страни. Номиналне и реалне вредности каматних стопа су приказане на графиконима.

Реалне каматне стопе правних лица на депозите на текућим и жиро рачунима негативне су у свим месецима 2007-2010. осим у фебруару 2007. године, па затим у јулу, новембру и децембру 2008, у већини месеца друге половине 2009, и у јуну 2010. године.

Реалне вредности **каматних стопа правних лица на орочене депозите до једног месеца** у периоду јануар-август 2010. године варирају од -1,9% до 2,2%.

*In June the **money supply M1** increased nominally by 0.6% and in July it increased by 2.8% (in real terms 0.4% and 2.5%), with the respect to previous month. In the first seven months in 2010, money supply increased by 6.7% with respect to the same period last year, and by 3% with respect to the average in 2009, too.*

*The share of **cash in circulation** in money supply in June 2010 amounted to 37.5%, and in July it amounted to 38.7%. In June, cash in circulation (87.6 billion Dinars) increased by 3.3%, nominally, and by 3.1% in real terms, compared to May. In July, cash in circulation increased nominally by 6.2%, (in real terms 5.8%), with respect to June. In July, cash in circulation amounted 93.1 billion Dinars.*

*At the same time, in June **deposit money** nominally decreased by 1.1%, but in July it increased by 0.9%. Monthly rates, in real terms, were: -1.1 and 0.4%, respectively.*

*In June, the **money supply M2** decreased nominally by 0.4% and by 0.4% in real terms, too. In July, it increased nominally by 3.1% (by 2.7% in real terms).*

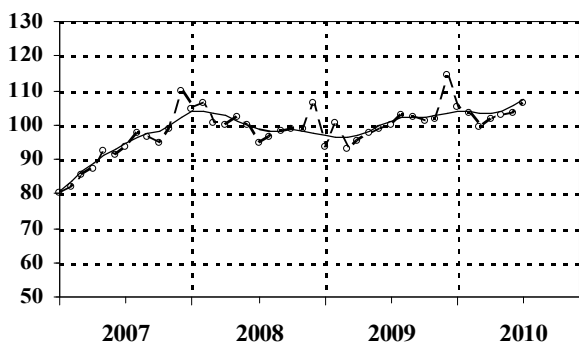
*The **money supply M3** in Jun and July increased nominally by 1.4% and 2.6%, (in real terms by 1.3%, and 2.3%), with respect to previous month, respectively.*

Interest rates of legal entities for deposits on current and giro accounts and on time deposits up to one month (on monthly level, in nominal terms) are presented in the tables on the next page. Real and nominal values of these interest rates are presented on graphs.

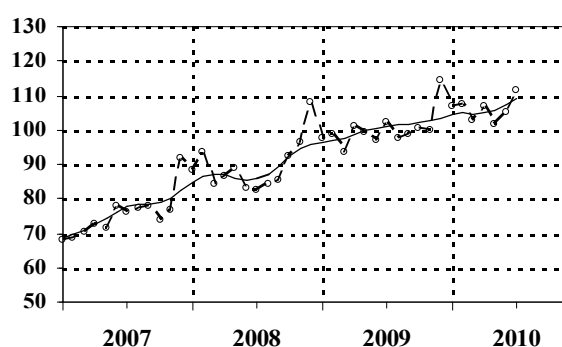
Real interest rates of legal entities for deposits on current and giro accounts follow the trend being negative during the whole period 2007-2010, except in February 2007, than in July, November and December 2008, and than, in the most of the months of the second half of the year 2009, and finally in June 2010.

*Real values of **interest rates of legal entities for time deposits up to one month** vary from -1.9% to 2.1%, in period January-August.*

13090 Новчана маса М1
- укупно
M1 Money supply
- total

13091 Готов новац у оптицају
Cash in circulation

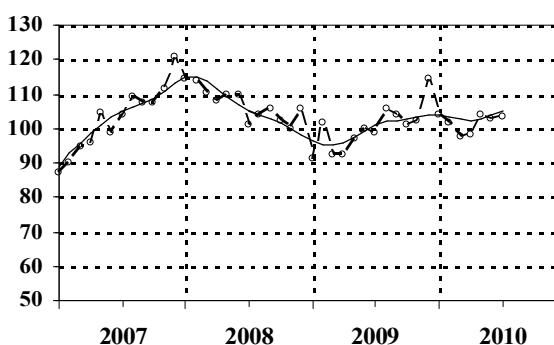

Ø 2009=100

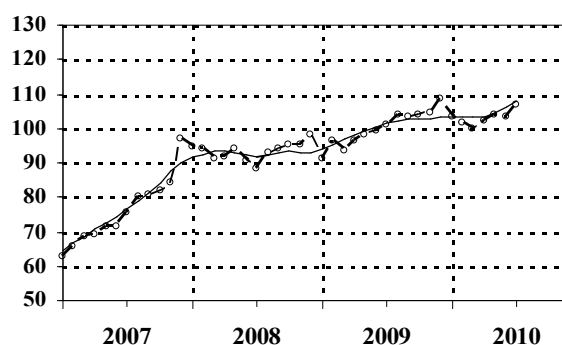
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
13090	2008	104.6	106.1	100.5	99.8	102.0	99.7	94.5	96.5	98.2	98.5	98.8	106.5
13090	2009	93.6	100.5	92.9	95.4	97.8	98.6	99.8	102.7	102.2	100.8	101.4	114.3
13090	2010	104.8	103.6	99.5	101.5	102.9	103.5	106.4					
13091	2008	88.3	93.2	84.1	86.5	88.6	83.1	82.7	84.3	85.5	92.4	96.4	107.7
13091	2009	97.7	98.7	93.3	100.8	99.5	96.7	101.9	97.8	98.9	100.5	99.9	114.2
13091	2010	106.6	107.4	102.6	106.9	101.5	104.8	111.3					

13392 Депозити по виђењу
Sight deposits

13092 Новчана маса М2
- укупно
M2 Money supply
- total

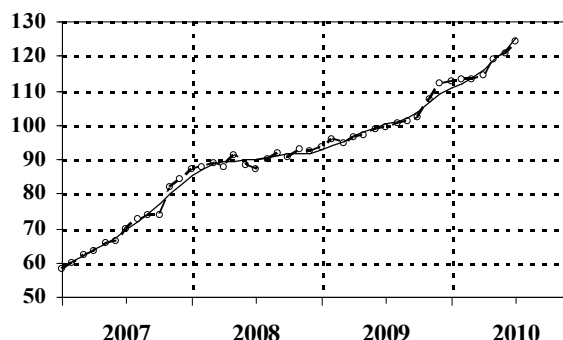

Ø 2009=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
13392	2008	114.3	113.7	110.1	107.7	109.8	109.5	101.3	103.8	105.6	102.1	100.1	105.7
13392	2009	91.3	101.5	92.6	92.3	96.8	99.7	98.5	105.6	104.1	101.0	102.4	114.3
13392	2010	103.7	101.4	97.6	98.3	103.8	102.7	103.6					
13092	2008	94.6	94.2	91.2	91.5	94.0	90.7	88.1	92.9	94.2	95.0	95.1	98.0
13092	2009	91.4	96.2	93.7	96.3	98.0	99.4	101.3	104.0	103.4	103.7	104.4	108.3
13092	2010	103.2	101.6	100.1	101.9	104.0	103.6	106.8					

13110 Новчана маса М3
- укупно
M3 Money supply
- total

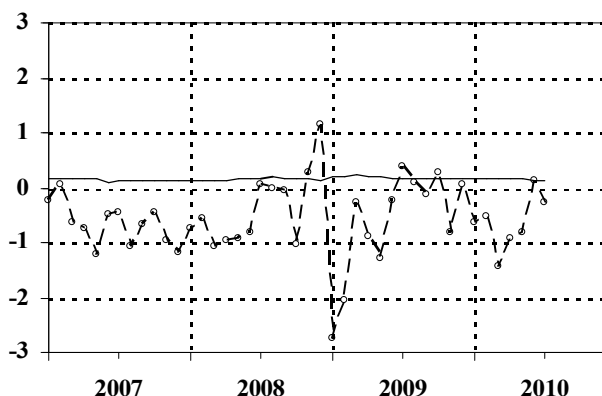

Ø 2009=100

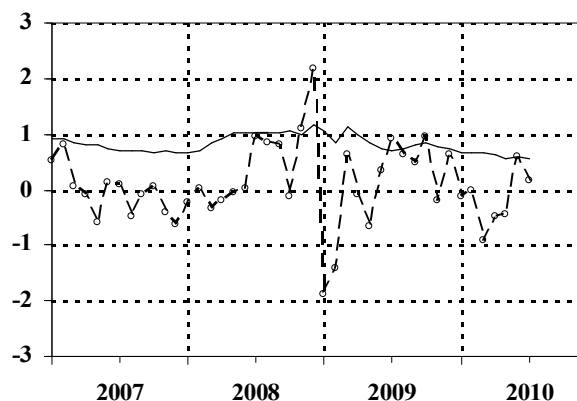
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
--○-- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
13110	2008	87.2	87.5	88.8	87.8	91.2	88.2	87.3	90.1	91.8	90.8	93.2	92.4
13110	2009	93.6	95.6	94.6	96.6	97.1	98.9	99.3	100.7	101.3	102.4	107.6	112.3
13110	2010	112.7	113.3	113.4	114.3	119.1	120.8	124.0					

13210 Каматне стопе правних лица
на депозите по текућим и жиро рачунима
Interest rates of legal entities
for deposits on current and giro accounts

13220 Каматне стопе правних лица
на орочене депозите до једног месеца
Interest rates of legal entities
for time deposits up to one month

Ø 2009=100

--○-- реалне каматне стопе / real interest rates
— номиналне каматне стопе / nominal interest rates

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
13210	2008	0.13	0.14	0.13	0.14	0.17	0.16	0.17	0.20	0.16	0.16	0.17	0.14
13210	2009	0.19	0.19	0.22	0.20	0.20	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.17	0.17
13210	2010	0.17	0.18	0.15	0.16	0.16	0.14	0.14					
13220	2008	0.68	0.71	0.85	0.91	1.03	1.02	1.04	1.04	1.02	1.06	1.00	1.15
13220	2009	1.05	0.83	1.12	1.00	0.84	0.74	0.70	0.73	0.80	0.85	0.79	0.74
13220	2010	0.66	0.68	0.66	0.62	0.56	0.59	0.57					

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА**METHODOLOGICAL EXPLANATIONS**

Публикација ТРЕНДОВИ има за циљ да носиоцима економске политике земље пружи ажурну информацију о текућим кретањима у привреди, као и о њиховим дугорочним и/или цикличним понашањима. Зато је на графиконима приказана и тренд-циклус компонента, заједно са оригиналним месечним подацима, док су у табелама дати само оригинални подаци - базни или ланчани индекси за текућу и две претходне године.

База индексних података који се презентују годишње се ажурира прерачунавањем индекса текуће године у односу на претходну годину као базу (=100).

За сваку презентовану област економске активности даје се и текстуална анализа кретања праћених појава за период обрађен у датом броју публикације.

Почев од првог броја ове публикације (март 2004), серије из (одговарајућих) области се приказују према **Класификацији делатности (КД)** која се примењује од јануара 2001. године, а знатно се разликује од **Јединствене класификације делатности (ЈКД)** која је била у примени више од 20 година. Део података по КД статистика прикупља од јануара 2004, док се подаци за претходне месеце добијају компилацијом старих података из ЈКД у КД.

ТРЕНДОВИ, као и база података иза њих, заснивају се на подацима Републичког завода за статистику Србије и Народне банке Србије, а од јануара 2003. и на подацима Министарства финансија и економије - Управа за јавна плаћања, Централа, Београд. Од јануара 2003. послове ЗОП-а, о бруто наплати и расподели јавних прихода, преузеле су Национална штедионица и Министарство финансија - Управа за трезор - Централа Београд, потребни подаци су расположиви. Податке о новчаним токовима прикупљају пословне банке и прослеђују их Народној банци Србије.

Посебно напомињемо да од другог квартала 1999. године серије не садрже податке за Косово и Метохију.

The ultimate aim of the TRENDS publication is to provide accurate information on current economic trends to the economic policy makers, as well as information on their long-term and/or cyclical behavior. For this reason, the graphs present both, the original monthly data and the trend-cycle components, while the tables present only original data - base or chain indices for the current and two previous years.

Database of index data, which are presented in the publication, is being made accurate by recalculating indices according to the preceding year as the referent year (=100).

For each sector of economic activities covered by the publication, there is a regular short analysis of current economic trends in the observed period.

*Starting March 2004, when the first issue of this publication was announced, data series (for appropriate sectors) are presented in terms of **Classification of Activities (CA)**, which has been applying since January 2001. There is quite a difference between CA and **Uniform Classification of Activities (UCA)**, which was in use for over twenty years. Statistics has been collecting data by CA methodology for some of the sectors since January 2004, while data for previous months are obtained by compiling data collected by UCA methodology.*

TRENDS, as well as data base beyond, use data collected by Statistical Office of the Republic of Serbia, by National Savings Bank and, since January 2003, by Ministry of Finances and Economy - Directorate for public payments in Belgrade (Also, since January 2003, tasks of Clearing and Payment Service concerning data collection for gross revenues and distribution of public revenues, have been taken over by National Savings Bank and Ministry of Finances – Treasury Administration, Belgrade and these requisite data are available. The data on monetary flows have been collected by commercial banks and passed to National Bank of Serbia).

***Specially remarked** is the fact that starting the second quarter 1999, all the series do not include data for Kosovo and Metohia.*

Серије података о привредним кретањима покривају следеће области:

- (1) Активности,
- (2) Финална тражња,
- (3) Спољна трговина,
- (4) Запосленост,
- (5) Расподела,
- (6) Цене и
- (7) Монетарни сектор.

База података

У Републичком заводу за статистику све серије у статистици су организоване у базу података (сачињену из две аналогне логичке целине ТRENDAГРЕГАТ и ТRENДИНДЕКС). База садржи преко 600 серија.

У публикацији: "Упутство за коришћење базе индекса Економски тренд - ЕКТ серија индекса о привредним кретањима" (ММ бр. 384, СЗС, 1999), објашњена је процедура којом се може приступити базама података. Слична процедура ће бити примењена и на инсталацији Републичког завода за статистику и описана у адекватној, аналогној публикацији.

На сличан начин ће бити компилиране методолошке публикације у којима је описана концепција изградње база временских серија : "Интерна методологија базе података - Серије агрегата и индекса о привредним кретањима-Екотренд" (РД, год-VII, бр. 7, СЗС, 1993) и "База индекса Економски тренд - ЕКТ - Припрема и ажурирање серија индекса о привредним кретањима за СР Југославију" (МСРД бр. 36, СЗС, 1997).

Остале методолошке напомене

Тренд - циклус компонента је рачуната методом *X11*, компјутерским пакетом *X11-ARIMA*, који је развила канадска статистика.

Trends for economic indicators cover the following areas:

- (1) *Activities,*
- (2) *Final demand,*
- (3) *External trade,*
- (4) *Employment,*
- (5) *Distribution,*
- (6) *Prices and*
- (7) *Monetary sector.*

Data bases

There is time series data base available in Statistical Office of Republic of Serbia. The base consists of two analogue logical parts: TRENDAGREGATE and TRENDINDEX. There are over 600 time series in the base.

The publication titled "Instructions for Use of Index Data Base Economic Trend - EKT Indices Series on Economic Trends" (MM, No. 384, FSO, 1999), edited by FSO of Yugoslavia, describes the procedure which enables access to the bases. The similar procedure is going to be applied in the Republic Statistic, and is going to be described in the adequate publication

Another two methodological publications that explain the plan for building time series data bases are also going to be compiled: "Internal Methodology of Data Base - Series of Aggregates and Indices on Economic Trends - Ekotrend", (RD, Year - VII, No. 7, FSO, 1993) and "Economic Trend Database - EKT- Creation and Updating of Index Series on Economic Trends for FR Yugoslavia" (MSRD, No. 36, FSO, 1997).

Other methodological remarks

The trend - cycle component is calculated by X11 method, by means of the X11-ARIMA program package, developed by Statistics of Canada.

Серије **индекса индустријске производње (укупно и по секторима)**, као и одговарајуће серије **залиха готових производа у индустријској производњи**, изведене су из података о физичком обиму производње према статистичкој методологији пондерисања и агрегирања података из ове области.

Часови рада на градилиштима обухватају стварно одрађене часове радника ангажованих на градилиштима у редовном радном времену, као и у прековременим сатима, за све раднике у предузећима из области грађевинарства, као и у јединицама које обављају грађевинску делатност а налазе се у саставу неграђевинских предузећа.

Просечну нето зарату запослених, без пореза и доприноса, према методологији Републичког завода за статистику, чини просечна бруто зарата умањена за порезе и доприносе. **Бруто зарату** запослених чине: зарате које су запослени остварили за обављен рад и време проведено на раду, увећана зарата, накнада зарате и друга примања.

Подаци о **примањима и издавањима становништва** се неће надаље евалуирати, те се одговарајуће серије завршавају са децембром 2002. године.

У складу са Законом о изменама и допунама Закона о радним односима ("Службени гласник РС" бр. 28/2001), од 1.6.2001. године **зарате запослених** прате се по бруто обрачуна.

Номинални монетарни агрегат - новчана маса **М1**, исказана је као месечно стање и дефинисана као збир готовог новца у оптицају и депозитног новца.

Депозитни новац обухвата средства на жиро, текућим и другим рачунима власника новчаних средстава, као и новчана средства на рачунима локалне самоуправе са плаћањима без ограничења.

Index series of industrial production (total and by sectors), as well as analogues index series of stocks of manufactured goods in industrial production, are obtained from data on volume of the production by means of statistical methodology for evaluation of totals from weighted data..

Hours of work performed at construction sites include working hours of workers engaged at construction sites during the regular working time and overtime work, for all the workers in enterprises from the field of construction, as well as in the units that perform construction activity and are in composition of non-construction enterprises.

Average net wages (salaries) of the employees', without taxes and contributions (according to the methodology applied by Statistical Office of Serbia) are represented by wages (salaries) - gross, reduced for taxes and contributions. Employees' wages (salaries) - gross consist of: wages realized by employees for work done and time spent at work, higher wages, remunerations and other incomes.

Data on receipts and expenditure of population are not going to be evaluated anymore. Thus, series of these data end by December 2002.

According to the Law on Changes and Amendments to the Labor Relations ("Official Gazette of RS" No. 28/2001.), of 1.6.2001 the salaries of the employees are recorded on the gross calculation basis.

Nominal monetary aggregate - money supply M1 is presented as a monthly balance and it is defined as the sum of cash money in circulation and deposit money.

Deposit money covers resources on giro and current accounts and resources of municipality government with unlimited payments.

Номинални монетарни агрегат - новчана маса **М2**, исказана је као месечно стање и дефинисана као збир новчане масе **М1** и динарских депозита (краткорочних и дугорочних).

Номинални монетарни агрегат - новчана маса **М3**, исказана је као месечно стање и дефинисана као збир новчане масе **М2** и девизних депозита (без старе девизне штедње).

Каматне стопе су дате на месечном нивоу.

Сви подаци су дати на месечном нивоу на бази просека претходне године (=100), укључујући и токове монетарних агрегата. Изузетак чини већина серија о ценама које су представљене и ланчаним индексима (претходни месец = 100). Ово је учињено да би се прегледније пратиле месечне промене цена.

Пре кратке анализе сваке области економске активности, дат је списак презентованих серија.

Nominal monetary aggregate – money supply M2 is presented as a monthly balance and it is defined as a sum of money supply M1 and Dinars deposits money (short-term and long-term).

Nominal monetary aggregate – money supply M3 is presented as a monthly balance and it is defined as a sum of money supply M2 and devises deposits money (without old devises savings).

Interest rates are given on monthly level.

All data present monthly series based on the preceding year average (= 100), including the trends of monetary aggregates. The exception are the most of the series on prices represented by base indices as well as by the chain monthly indices (preceding month = 100). This has been done in order to obtain a better insight on monthly changes of prices.

For each economic activity sector, before short analytic comments, there is a list of the presented series.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

311

ТРЕНДОВИ = *Trends* / Република Србија.
Републички завод за статистику ; за издавача
Драган Вукмировић . - 2004 (март) - . -
Београд (Милана Ракића 5) : Републички
завод за статистику, 2004- (Београд :
Републички завод за статистику) . - 29 *cm*

ISSN 1820-1148 = Трендови - Република
Србија. Републички завод за статистику
COBISS. SR-ID 114642700

Штампа:

Република Србија,

Републички завод за статистику Србије
Београд, Милана Ракића 5

Printed by:

Republic of Serbia,

Statistical Office of the Republic of Serbia
Belgrade, Milana Rakića 5

Тираж: 25

Circulation: 25